

ॐ नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः ।  
हरिः ॐ ॥

1 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां प्रथम

## Contents

1.1 प्रथमः प्रश्नः - (दर्शपूर्णमासौ)	1
1.2 प्रथमकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः - (अग्निष्टोमे क्रयः)	11
1.3 प्रथमकाण्डे तृतीयः प्रश्नः -(अग्निष्टोमे पशुः)	21
1.4 प्रथमकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः-(सुत्यादिने कर्तव्या ग्रहाः)	31
1.5 प्रथमकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः - (पुनराधानं)	48
1.6 प्रथमकाण्डे षष्ठः प्रश्नः - (याजमानकाण्डं)	63
1.7 प्रथमकाण्डे सप्तमः प्रश्नः - (याजमान ब्राह्मणं)	77
1.8 प्रथमकाण्डे अष्टमः प्रश्नः - ( राजसूयः )	91

ॐ नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः । हरिः ॐ ॥

1 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां प्रथमं काण्डं

## 1.1 प्रथमः प्रश्नः - (दर्शपूर्णमासौ)

### TS 1.1.1.1

इ॒षे त्वो॒र्जे त्वा॑ वा॒यवः॑ स्थोपा॒यवः॑ स्थ दे॒वो वः॑ सवि॒ता प्रा॑र्पयतु श्रेष्ठ॑तमाय॒ कर्म॑ण॒ आ प्या॑यद्धम॒घ्निया

देवभा॒गमूर्ज॑स्वतीः पय॑स्वतीः प्र॒जाव॑तीरनमी॒वा अ॑य॒क्ष्मा मा वः स्तेन॑ ई॒शत॑ माऽघ॒शः सो रु॒द्रस्य॑  
हेतिः परि॑ वो वृ॒णक्तु॑ ध्रु॒वा अ॒स्मिन् गोप॑तौ स्यात ब॒ह्वीर् यज॑मानस्य प॒शून् पा॑हि ॥ 1

(इषे - त्रिच॑त्वारि॒ंशत् ) (A1)

### TS 1.1.2.1

य॒ज्ञस्य॑ घो॒षद॑सि प्रत्यु॑ष्टः रक्षः प्रत्यु॑ष्टा अ॒रा॑तयः प्रेयम॑गाद्धिषणां ब॒रु॒हि॒रच्छ॑ मनु॑ना कृ॒ता स्व॑धया  
वि॒त॑ष्टा त आ व॑हन्ति क॒वयः॑ पु॒रस्ता॑द् दे॒वेभ्यो॑ जुष्ट॑मिह ब॒रु॒हि॒रा॒सदे॑ दे॒वानां॑ परि॒षूत॑मसि व॒रु॒षवृ॑द्धमसि  
दे॒व॑ब॒रु॒हिर्मा त्वाऽ॒न्वङ् मा ति॑र्यक् पर्व॑ ते रा॒द्ध्या॑समाच्छे॒त्ता ते मा रि॑षं दे॒व॑ब॒रु॒हिः श॑तव॒ल्शं वि॑  
रो॒ह सु॒हस्र॑व॒ल्श - [ ] 2

### TS 1.1.2.2

वि व॒यः रु॑हेम पृथि॒व्याः संपृ॑चः पाहि सु॒संभृ॑तां त्वा॒ संभ॑रा॒म्यदि॑त्यै रा॒स्त्राऽसी॑न्द्रा॒ण्यै सु॒न्नह॑नं पू॒षा ते  
ग्र॒न्थिं ग्र॑न्थातु स ते माऽऽ स्था॒दिन्द्र॑स्य त्वा बा॒हुभ्या॑मुद्य॑च्छे बृ॒हस्प॑तेर् मू॒र्द्धा ह॑रा॒म्युर्वन्त॑रि॒क्षम॑न्वि॒हि  
दे॒व॑ग॒मम॑सि ॥ 3

(सु॒हस्र॑व॒ल्श - अ॒ष्टात्रि॑ंशच्च) (A2)

### TS 1.1.3.1

शु॒न्धं॑ दै॒व्याय॑ कर्म॑णे दे॒वय॑ज्यायै मा॒तरि॑श्व॒नो घ॑र्मोऽसि द्यौ॒रसि॑ पृथि॒व्यसि॑ वि॒श्वधा॑या अ॒सि पर॑मे॒ण  
धा॒म्रा दृ॑ह॒स्व मा ह्य॑र् वसू॑नां प॒वित्र॑मसि श॒तधा॑रं वसू॑नां प॒वित्र॑मसि सु॒हस्र॑धा॒रः हु॒तः स्तो॒कोहु॑तो  
द्र॒प्सोऽग्न॑ये बृ॒हते॑ नाका॒य स्वा॒हा द्या॒वापृ॑थि॒वीभ्याः॑ सा वि॒श्वायुः॑ सा वि॒श्वव्य॑चाः सा वि॒श्वक॑र्मा सं  
पृ॒च्यद्ध॑-मृ॒ताव॑री-रू॒र्मिणी॑र्मधु॒मत्त॑मा म॒न्द्रा ध॑न॒स्य सा॒तये॑ सोमे॒न ( ) त्वाऽऽत॑न॒च्मीन्द्रा॑य दधि॒ विष्णो॑  
ह॒व्यः र॑क्ष॒स्व ॥ 4

(सोमे - नाष्टौ च) (A3)

#### TS 1.1.4.1

कर्मणे वां देवेभ्यः शकेयं वेषाय त्वा प्रत्युष्टः रक्षः प्रत्युष्टा अरातयो धूरसि धूर्व धूर्वन्तं धूर्व तं  
योऽस्मान् धूर्वति तं धूर्वयं वयं धूर्वामस्त्वं देवानामसि सस्त्रितं पप्रितं जुष्टं वद्वितं देवहूतं-  
महुतमसि हविर्धानं दृष्ट्व मा ह्वीर मित्रस्य त्वा चक्षुषा प्रेक्षे मा भेर्मा संविक्था मा त्वा - [ ] 5

#### TS 1.1.4.2

हिंसिषमुरु वाताय देवस्य त्वा सवितुः प्रसवेऽश्विनोर् बाहुभ्यां पूष्णो हस्ताभ्या-मग्नये जुष्टं  
निर्वपाम्यग्नीषोमाभ्या-मिदं देवानामिदमु नः सह स्फात्यै त्वा नारात्यै सुवराभि वि ख्येष वैश्वानरं  
ज्योतिर दृष्ट्वान्तां दुर्या द्यावापृथिव्यो- र्वन्तरिक्षं मन्वि-ह्यदित्या स्त्वोपस्थे सादयाम्यग्ने हव्यः  
रक्षस्व ॥ 6

( मा त्वा - षट्त्वारिंशच्च ) (A4)

#### TS 1.1.5.1

देवो वः सवितोत् पुनात्वच्छिद्रेण पवित्रेण वसोः सूर्यस्य रश्मिभिरापो देवीरग्रेपुवो अग्रेगुवोऽग्रं  
इमं यज्ञं नयताग्ने यज्ञपतिं धत्त युष्मानिन्द्रोऽवृणीत वृत्रतूर्ये यूयमिन्द्र-मवृणीद्धं वृत्रतूर्ये प्रोक्षिताः  
स्थाग्नये वो जुष्टं प्रोक्षाम्यग्नीषोमाभ्याः शुन्धद्धं दैव्याय कर्मणे देवयज्याया अवधूतः रक्षोऽवधूता  
अरातयोऽदित्यास्त्वगसि प्रति त्वा - [ ] 7

#### TS 1.1.5.2

पृथिवी वैत्त्वधिषवणमसि वानस्पत्यं प्रति त्वाऽदित्यास्त्वग्वैत्त्वग्नेस्तनूरसि वाचो विसर्जनं देववीतये

त्वा गृह्णाम्यद्रि॑रसि वानस्प॑त्यः स इ॒दं दे॒वेभ्यो॑ ह॒व्यः सु॒शमि॑ शमि॒ष्वेष॑मा व॒दोर्ज॑मा व॒द द्यु॒मद्व॑दत  
व॒यः संघा॑तं जै॒ष्म व॒रुष॑वृद्धमसि॒ प्रति॑ त्वा व॒रुष॑वृद्धं वे॒त्तु परा॑पूतः रक्षुः परा॑पूता अ॒रा॒तयो॑ रक्ष॑सां  
भा॒गो ( ) ऽसि वा॒युर्वो॑ वि वि॒नक्तु॑ दे॒वो वः॑ सवि॒ता हि॒र॒ण्यपा॑णिः प्रति॑ गृह्णातु ॥ 8

( त्वा - भा॒ग - एका॑दश च ) (A5)

### TS 1.1.6.1

अव॑धूतः रक्षोऽव॑धूता अ॒रा॒तयो॑ऽदि॒त्यास्त्व॑गंसि॒ प्रति॑ त्वा पृ॒थि॒वीवे॑त्तु दि॒वः स्कं॑भ॒निर॑सि॒ प्रति॑  
त्वाऽदि॒त्यास्त्व॑ग्वे॒त्तु धि॒षणा॑ऽसि पर्व॑त्या॒ प्रति॑ त्वा दि॒वः स्कं॑भ॒निवे॑त्तु धि॒षणा॑ऽसि पा॒र्व॒तेयी॑ प्रति॑  
त्वा पर्व॑तिवे॒त्तु दे॒वस्य॑ त्वा सवि॒तुः प्र॑स॒वे-ऽश्वि॑नो॒र्बा॒हुभ्यां॑ पू॒ष्णोह॑स्ताभ्यामधि॑ व॒पामि॑धान्यमसि॒  
धि॒नुहि॑ दे॒वान् प्रा॑णाय॒ त्वा ( ) ऽपा॑नाय॒ त्वा व्या॑नाय॒ त्वा दी॒र्घाम॑नु प्र॒सि॒तिमा॑युषेधां दे॒वो वः॑ सवि॒ता  
हि॒र॒ण्यपा॑णिः प्रति॑ गृह्णातु ॥ 9

(प्रा॑णाय॒ त्वा - पञ्च॑दश च) (A6)

### TS 1.1.7.1

धृष्टि॑रसि॒ ब्रह्म॑ य॒च्छापा॑ग्ने ऽग्नि॒मामा॑दं जहि॒ निष्क्र॑व्यादः॒ से॒धाऽऽदे॒वय॑जं॒ वह॑ निर्द॑ग्धः रक्षो निर्द॑ग्धा  
अ॒रा॒तयो॑ ध्रु॒वम॑सि पृ॒थि॒वीं द॒ष्ट्वाऽऽ\*यु॑र द॒ष्ट॒ह प्र॑जां द॒ष्ट॒ह स॒जा॒तान॑स्मै यज॑मानाय॒ पर्यू॑ह ध॒र्त्रम॑स्यन्तरि॑क्षं  
द॒ष्ट॒ह प्रा॑णं द॒ष्ट॒हापा॑नं द॒ष्ट॒ह स॒जा॒तान॑स्मै यज॑मानाय॒ पर्यू॑ह ध॒रुण॑मसि दि॒वं द॒ष्ट॒ह चक्षु॑र- [ ] 10

### TS 1.1.7.2

द॒ष्ट॒ह श्रो॑त्रं द॒ष्ट॒ह स॒जा॒तान॑स्मै यज॑मानाय॒ पर्यू॑ह ध॒र्मा॑सि दि॒शो द॒ष्ट॒ह यो॑निं द॒ष्ट॒ह प्र॑जां द॒ष्ट॒ह स॒जा॒तान॑स्मै  
यज॑मानाय॒ पर्यू॑ह चि॒तः स्थ॑ प्र॒जाम॑स्मै र॒यिम॑स्मै सं॒जा॒तान॑स्मै यज॑मानाय॒ पर्यू॑ह भृ॒गूणा॑मङ्गि॒रसां॑ तप॑सा  
तप्य॑द्भ॒यानि॑ घ॒र्मे क॒पाला॑न्युपचि॒न्वन्ति॑ वे॒धसः॑ । पू॒ष्णस्ता॑न्यपि॒ व्र॒त इ॒न्द्रवा॑यू वि मुञ्च॑तां ॥ 11

(चक्षुः - रष्टाचत्वारिंशच्च) (A7)

### TS 1.1.8.1

सं॑ व॒पामि॑ समापो॑ अ॒द्भिर॑ग्मत्॒ समोष॑धयो॒ रसे॑न॒ सः रे॒वती॑र् जग॑तीभिर् मधु॑मतीर् मधु॑मतीभिः  
सृज्य॑द्धम॒द्भ्यः परि॑ प्रजा॑ताः स्थ॒ सम॒द्भिः पृ॑च्यद्धं॒ जन॑यत्यै त्वा॒ सं यौ॑म्य॒ग्रये॑ त्वा॒ऽग्री॑षोमो॒भ्यां म॒खस्य॑  
शिरो॑ऽसि घ॒र्मोऽसि॑ वि॒श्वायु॑रुरु॒ प्रथ॑स्वोरु॒ ते य॒ज्ञप॑तिः प्रथ॑तां त्वचं॑ गृ॒ह्णी॑ष्वान्तरि॑तः रक्षो॑ऽन्तरि॑ता  
अ॒रा॑तयोदे॒वस्त्वा॑ सवि॒ता ( ) श्र॑पयतु व॒र्षि॑ष्ठे अधि॑ नाके॒ऽग्नि॑स्ते त॒नुवं॑ मा॒ऽति॑ धा॒गग्ने॑ ह॒व्यः र॑क्षस्व  
सं ब्र॒ह्म॑णा पृच्य॑स्वैक॒ताय॑ स्वाहा॑ द्वि॒ताय॑ स्वाहा॑ त्रि॒ताय॑ स्वाहा॑ ॥ 12

(सवि॒ता - द्वावि॑ंशतिश्च) (A8)

### TS 1.1.9.1

आ द॑दु इन्द्र॑स्य बा॒हुर॑सि दक्षि॑णः स॒हस्र॑भृष्टिः श॒तते॑जा वा॒युर॑सि ति॒ग्मते॑जाः पृथि॑वि दे॒वय॑ज्ञ -  
न्योष॑द्भ्यास्ते मूलं॑ मा हि॒ऽसिष॑-मप॑हतो॒ऽरुः पृथि॑व्यै व्रजं गच्छ गो॒स्थानं॑ व॒र्षतु॑ ते द्यौर्ब॑धान दे॒व  
सवि॑तः पर॒मस्यां॑ परा॒वति॑ श॒तेन॑ पाशै॒र्यो॑ऽस्मान् द्वेष्टि॑ यं च व॒यं द्वि॑ष्मस्तमतो॒ मा मौ॑गप॑हतो॒ऽरुः  
पृथि॑व्यै दे॒वय॑जन्यै व्रजं -[ ] 13

### TS 1.1.9.2

गच्छ गो॒स्थानं॑ व॒र्षतु॑ ते द्यौर्ब॑धान दे॒व सवि॑तः पर॒मस्यां॑ परा॒वति॑ श॒तेन॑ पाशै॒र्यो॑ऽस्मान् द्वेष्टि॑ यं च  
व॒यं द्वि॑ष्मस्तमतो॒ मा मौ॑गप॑हतो॒ऽरुः पृथि॑व्या अदे॒वय॑जनो व्रजं गच्छ गो॒स्थानं॑ व॒र्षतु॑ ते द्यौर्ब॑धान  
दे॒व सवि॑तः पर॒मस्यां॑ परा॒वति॑ श॒तेन॑ पाशै॒र्यो॑ऽस्मान् द्वेष्टि॑ यं च व॒यं द्वि॑ष्मस्तमतो॒ मा -[ ] 14

### TS 1.1.9.3

मौ॒गुरु॑स्ते दि॒वं मा स्का॒न् वस॑वस्त्वा परि॑ गृह्णन्तु गाय॑त्रेण छन्द॑सारु॒द्रास्त्वा परि॑ गृह्णन्तु त्रैष्टु॑भेन  
छन्द॑साऽऽदित्यास्त्वा परि॑ गृह्णन्तु जाग॑तेन छन्द॑सा दे॒वस्य॑ सवि॒तुः सु॒वे कर्म॑ कृण्वन्ति वे॒धसं  
ऋ॒तम॑स्यृत॒सदन॑-मस्यृत॒श्रीर॑सि॒ धा अ॑सि स्व॒धा अ॑स्युर्वी चा॒सि वस्वी॑ चा॒सि पु॒रा क्रू॒रस्य॑ वि॒सृपो॑  
वि॒रफि॑न् ( ) नुदा॑दाय पृथि॒वीं जी॒रदा॑नुर्यामै॒रयन् च॑न्द्रम॑सि स्व॒धाभि॑स्तां धी॒रांसो॑ अनु॒दृश्यं॑ यजन्ते  
॥ 15

(दे॒वय॑जन्यै ब्र॒जं - तम॑तो मा - वि॒रफि॑न् - नेका॑दश च) (A9)

### TS 1.1.10.1

प्रत्यु॑ष्टः रक्षुः प्रत्यु॑ष्टा अरा॑तयो ऽग्ने॑र्वस्तेजि॒ष्ठेन॑ तेज॑सा नि॒ष्टपामि॑ गो॒ष्ठं मा निर्मृ॑क्षं वा॒जिनं॑ त्वा  
सप॑त्नसा॒हः सं मा॑र्जि॒र्वाचं॑ प्रा॒णं चक्षुः॑ श्रोत्रं प्र॒जां योनिं॑ मा निर्मृ॑क्षं वा॒जिनीं॑ त्वा सप॑त्नसा॒हीः  
सं मा॑र्ज्या॒शासा॑ना सौम॑न॒सं प्र॒जाः सौभा॑ग्यं त॒नूं । अ॒ग्नेरनु॑व्रता भू॒त्वा सं न॑ह्ये सु॒कृताय॑ कं  
॥ सु॒प्रज॑सस्त्वा व॒यः सु॒पत्नी॑रुप- [ ] 16

### TS 1.1.10.2

सेदि॑म । अ॒ग्ने सप॑त्नदंभे॒नमद॑ब्धासो अ॒दाभ्यं॑ ॥ इ॒मं वि॒ष्यामि॑ वरु॑णस्य पाशं॑ यम॑बद्धीत सवि॒ता  
सुके॑तः । धा॒तुश्च॑ यो॒नौ सु॒कृत॑स्य लो॒के स्यो॒नं मे स॒ह पत्या॑ करोमि ॥ स॒मायु॑षा संप्र॒जया॑  
सम॑ग्रे वर्च॑सा पुनः॑ । सं प॒त्नी पत्या॑ऽहं गच्छे॑ समा॒त्मा तनु॑वा मम ॥ म॒हीनां॑ पयो॑ऽस्योष॑धीनाः  
रस॑स्तस्य तेऽक्षी॑यमाणस्य निर- [ ] 17

### TS 1.1.10.3

व॑पामि म॒हीनां॑ पयो॑ऽस्योष॑धीनाः रसो॑ऽद॒ब्धेन॑ त्वा चक्षु॑षाऽवै॒क्षे सु॒प्रजा॑स्त्वाय तेजो॑ऽसि तेजो॑ऽनु  
प्रेह्य॑ग्निस्ते तेजो॑ मा वि नै॒दग्ने॑र् जि॒ह्वाऽसि॑ सु॒भूर्दे॒वानां॑ धाम्ने॑धाम्ने दे॒वेभ्यो॑ यजु॑षेयजुषे भव शु॒क्रम॑सि  
ज्योति॑रसि तेजो॑ऽसि दे॒वो वः॑ सवि॒तोत् पु॑ना॒त्वच्छि॑द्रेण प॒वित्रे॑ण वसोः॑ सूर्य॑स्य र॒श्मिभिः॑ शु॒क्रं (

) त्वा शुक्रायां धाम्नेधाम्ने देवेभ्यो यजुषेयजुषे गृह्णामि ज्योतिस्त्वा ज्योतिष्यर्चिस्त्वाऽर्चिषि धाम्नेधाम्ने देवेभ्यो यजुषेयजुषे गृह्णामि ॥ 18

(उप - नी - रुश्मिभिः शुक्रः - षोडश च) (A10)

### TS 1.1.11.1

कृष्णोऽस्याखरेष्ठोऽग्र्ये त्वा स्वाहा वेदिरसि बरुहिषे त्वा स्वाहा बरुहिरसि सुगम्यस्त्वा स्वाहा दिवे त्वाऽन्तरिक्षाय त्वा पृथिव्यै त्वा स्वधा पितृभ्य ऊर्गमव बरुहिषद्भ्य ऊर्जा पृथिवीं गच्छतु विष्णोः स्तूपोऽस्यूर्णाम्रदसं त्वा स्तृणामि स्वासुस्थं देवेभ्यो गन्धर्वोऽसि विश्वावसुर् विश्वस्मादीषतो यजमानस्य परिधिरिड ईडित इन्द्रस्य बाहुरसि -[ ] 19

### TS 1.1.11.2

दक्षिणो यजमानस्य परिधिरिड ईडितो मित्रावरुणौ त्वोत्तरतः परि धत्तां ध्रुवेण धर्मणा यजमानस्य परिधिरिड ईडितः सूर्यस्त्वा पुरस्तात् पातु कस्यांश्चिदुभिशस्त्या वीतिहोत्रं त्वा कवे द्युमन्तः समिधीमह्यग्रे बृहन्तमद्धरे विशो यन्त्रे स्थो वसूनाः रुद्राणां-मादित्यानाः सदसि सीद जुहूरुपभृद् ध्रुवाऽसि घृताची नाम्ना प्रियेण नाम्ना प्रिये सदसि ( ) सीदैता असदन्थ सुकृतस्य लोके ता विष्णो पाहि पाहि यज्ञं पाहि यज्ञपतिं पाहि मां यज्ञनियं ॥ 20

(बाहुरसि - प्रिये सदसि - पञ्चदश च) (A11)

### TS 1.1.12.1

भुवनमसि वि प्रथस्वाग्रे यष्टरिदं नमः । जुह्वेह्यग्निस्त्वा ह्वयति देवयज्याया उपभृदेहि देवस्त्वा सविता ह्वयति देवयज्याया अग्राविष्णू मा वामवं क्रमिषं वि जिहाथां मा मा सं तांसं लोकं मे लोककृतौ कृणुतं विष्णोः स्थानमसीत इन्द्रो अकृणोद् वीर्याणि समारभ्योद्धो अद्धुरो दिविस्पृशमहुतो



( ) यज्ञो यज्ञपते-रिन्द्रावान्त्स्वाहा बृहद्भाः पाहि माँऽग्ने दुश्चरितादा मा सुचरिते भज मुखस्य शिरोऽसि संज्योतिषा ज्योतिरङ्गां ॥ 21

(अहुत - एकविंशतिश्च) (A12)

### TS 1.1.13.1

वाजस्य मा प्रसवेनोद्भाभेणोदग्रभीत् । अथा सपत्नाऽइन्द्रो मे निग्राभेणाधराऽअकः ॥ उद्भाभं च निग्राभं च ब्रह्मा देवा अवीवृधन् । अथा सपत्नानिन्द्राग्री मे विषूचीनान् व्यस्यतां ॥ वसुभ्यस्त्वारुद्रेभ्यस्त्वाऽऽदित्येभ्यस्त्वाऽऽक्तऽरिहाणा वियन्तु वयः ॥ प्रजाँ योनिं मा निर्मृक्षुमा प्यायन्तामाप ओषधयो मरुतां पृषतयः स्थ दिवं- [ ] 22

### TS 1.1.13.2

गच्छ ततो नो वृष्टिमेरय । आयुष्पा अग्नेऽस्यायुर्मे पाहि चक्षुष्पा अग्नेऽसि चक्षुर्मे पाहि ध्रुवाऽसि यं परिधिं पर्यधत्था अग्ने देव पणिभिर् वीयमाणः । तं त एतमनु जोषं भरामि नेदेष त्वदपचेतयातै यज्ञस्य पाथ उप समितऽसऽस्त्रावभागाः स्थेषा बृहन्तः प्रस्तरेष्ठा बरहिषदश्च- [ ] 23

### TS 1.1.13.3

देवा इमाँ वाचमभि विश्वे गृणन्त आसद्यास्मिन् बरहिषि मादयद्धमग्नेर् वामपन्नगृहस्य सदसि सादयामि सुनायं सुनिनी सुने मा धत्तं धुरि धुर्यौ पातमग्ने ऽदब्धायो ऽशीततनो पाहि माँऽद्य दिवः पाहि प्रसित्यै पाहि दुरिष्ट्यै पाहि दुरद्वन्यै पाहि दुश्चरितादविषं नः पितुं कृणु सुषदा योनिऽस्वाहा देवा गातुविदो गातुँ वित्त्वा गातु ( ) मितु मनसस्पत इमं नो देव देवेषु यज्ञऽस्वाहा वाचि स्वाहा वाते धाः ॥ 24

(दिवं - च - वित्त्वा गातुं - त्रयोदश च) (A13)

**TS 1.1.14.1**

उ॒भा वा॑मिन्द्रा॒ग्नी आ॒हुव॑द्भ्या॒ उ॒भा रा॑धंसः स॒ह मा॑दयद्भ्यै । उ॒भा दा॑तारा॒विषा॑ रंयी॒णामु॒भा वाज॑स्य  
सा॒तये॑ हुवे वां ॥ अश्र॑वः हि भूरि॑दाव॒त्तरा॑ वां वि॒जा॑मातुरु॒त वां घा॑ स्या॒लात् । अथा॒ सोम॑स्य  
प्रय॑ती युव॒भ्यामिन्द्रा॑ग्नी स्तोमं॑ जनयामि नव्यं ॥ इन्द्रा॑ग्नी नव॒तिं पुरो॑ दा॒सप॑त्नीरधूनुतं । सा॒कमे॑केन  
कर्म॑णा ॥ शुचिं॑ नु स्तोमं॑ नव॒जात॑-म॒द्येन्द्रा॑ग्नी वृत्र॑हणा जुषेथां । 25

**TS 1.1.14.2**

उ॒भा हि वा॑ सु॒हवा॒ जोह॑वीमि ता वाज॑ सद्य उ॒शते॑ धेष्ठां ॥ व॒यमुं॑ त्वा पथ॑स्पते रथं॑ न  
वाज॑सातये । धिये॑ पूष॒न्नयु॑ज्महि ॥ प॒थस्प॑थः परि॑पतिं व॒चस्या॑ कामेन॑ कृतो अ॒भ्या॑नडुर्कं । स॒नो  
रास॑च्छुरु॒धश्चन्द्रा॑ग्ना धिय॑धियः सीष॑धाति प्र पूषा ॥ क्षे॒त्रस्य॑ पति॑ना व॒यः हि॒तेने॑व जयामसि ।  
गा॒मश्च॑ पोषयि॒त्वा स नो॑ - [ ] 26

**TS 1.1.14.3**

मृ॒डाती॑दृशे ॥ क्षे॒त्रस्य॑ पते॒ मधु॑मन्त॒मूर्मिं॑ धे॒नुरि॑व पयो॑ अ॒स्मासुं॑ धुक्ष्व । म॒धुश्चु॑तं घृ॒तमि॑व  
सु॒पूत॑मृ॒तस्य॑ नः पत॑यो मृडयन्तु ॥ अ॒ग्ने नय॑ सु॒पथा॑ रा॒ये अ॒स्मान् वि॒श्वानि॑ देव व॒युना॑नि  
वि॒द्वान् । यु॒यो॒द्वय॑स्मज्जु॒हुरा॑णमे॒नो भूयि॑ष्ठां ते नम॑उक्तिं वि॒धेम ॥ आ दे॒वाना॑मपि पन्था॑मगन्म  
यच्छ॑क्रवा॑म तदनु॑ प्रवोदुं । अ॒ग्निर् वि॒द्वान् स य॑जा॒थ - [ ] 27

**TS 1.1.14.4**

सेदु॑ होता सो अ॒द्धुरा॑न्थ स ऋ॒तून् क॑ल्पयाति ॥ यद्वा॒हिष्ठं॑ तद॒ग्नये॑ बृह॒द॒र्च वि॒भाव॑सो । म॒हिषी॑व  
त्व॒द्रयि॑स्त्वद्वाजा उदी॑रते ॥ अ॒ग्ने त्वं पा॑रया नव्यो अ॒स्मान्थ स्व॑स्तिभि॒रतिं॑ दुर्गा॑णि वि॒श्वानि॑ । पू॒श्च  
पृ॒थ्वी ब॑हु॒ला न उ॒र्वी भवा॑ तो॒काय॑ तन॒याय॑ शं॒योः ॥ त्वम॑ग्ने व्र॒तपा॑ अ॒सि दे॒व आ ( ) म॒र्त्येष्व॑

। त्वं यज्ञेष्वीड्यः ॥ यद्वो वयं प्रमिनाम व्रतानि विदुषां देवा अविदुष्टरासः । अग्निष्टद् विश्वमा  
पृणाति विद्वान्, येभिर् देवाः ऋतुभिः कल्पयाति ॥ 28

(जुषेथामा - स नो - यजा - दा - त्रयोविंशतिश्च) (A14)

**praSna korvai with starting padams of 1 to 14 anuvAkams :-**

(इषे त्वा - यज्ञस्य - शुन्धध्वं - कर्मणे वां - देवोऽवधूतं - धुष्टिः - संवपा- म्या ददे - प्रत्युष्टं -  
कृष्णोऽसि - भुवनमसि - वाजस्योभा वां - चतुर्दश )

**korvai with starting padams of 1, 11, 21 series of pa jAtis :-**

(इषे - दृष्टु - भुवन - मृष्टाविंशतिः )

**first and last padam of First praSnam :-**

(इषे त्वा - कल्पयाति)

॥ हरिः ॐ ॥ ॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां प्रथमकाण्डे प्रथमः प्रश्नः समाप्तः ॥

## 1.2 प्रथमकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः - (अग्निष्टोमे क्रयः)

### TS 1.2.1.1

आपं॑ उ॒न्दन्तु जी॒वसे॑ दी॒र्घायु॑त्वाय॒ वर्च॑स॒ ओष॑धे॒ त्राय॑स्वैन॒ स्वधि॑ते॒ मैन॑स् हि॒सीर् दे॒वश्रू॑रे॒तानि॑ प्र  
व॑पे स्व॒स्त्युत्तरा॑ण्यशी॒यापो॑ अ॒स्मान् मा॒तरः॑ शु॒न्धन्तु॑ घृ॒तेन॑ नो घृ॒तपु॑वः पु॒नन्तु॑ वि॒श्वम॑स्मत् प्र व॑हन्तु  
रि॒प्रमु॑दा॒भ्यः शु॒चिरा॑ पू॒त ए॒मि सोम॑स्य त॒नूर॑सि त॒नुवं मे॑ पाहि मही॒नां पयो॑ऽसि व॒र्चो॒धा अ॑सि व॒र्चो॒  
- [ ] 1

### TS 1.2.1.2

मयि॑ धेहि वृ॒त्रस्य॑ क॒नीनि॑काऽसि चक्षु॒ष्पा अ॑सि चक्षु॒र्मे पाहि॑ चि॒त्पति॑स्त्वा पु॒नातु॑ वा॒क्पति॑स्त्वा  
पु॒नातु॑ दे॒वस्त्वा॑ सवि॒ता पु॑ना॒त्वच्छि॑द्रेण प॒वित्रे॑ण॒ वसोः॑ सूर्य॑स्य रु॒श्मिभि॑स्तस्य॒ ते प॒वित्र॑पते प॒वित्रे॑ण॒  
यस्मै॑ कं पु॒ने तच्छ॑केय॒मा वो दे॒वास ई॒महे स॒त्यध॑र्माणो अ॒द्धरे य॒द्वो दे॒वास आ॒गुरे य॒ज्ञिया॑सो ह॒वाम॑ह  
इन्द्रा॑ग्नी द्यावा॑पृथि॒वी आपं॑ ओष॒धी ( ) स्त्वं दी॒क्षाणा॑-मधि॑पति॒रसी॒ह मा स॑न्तं पाहि ॥ 2

(वर्च - ओषधी- रुष्टौ च ) (A1)

### TS 1.2.2.1

आकू॑त्यै प्र॒युजे॑ऽग्नये॒ स्वाहा॑ मे॒धायै॑ मन॑से॒ ऽग्नये॒ स्वाहा॑ दी॒क्षायै॑ तप॑से॒ऽग्नये॒ स्वाहा॑ सर॑स्वत्यै पू॒ष्णेऽग्नये॑  
स्वाहा॑ऽपो दे॒वीर् बृ॒हती॑र् वि॒श्वशं॑भुवो द्यावा॑पृथि॒वी उ॒र्वन्तरि॑क्षं बृ॒हस्प॑ति॒र्नो ह॒विषा॑ वृ॒धातु॑ स्वाहा॒ विश्वे॑  
दे॒वस्य॑ ने॒तुर्म॑र्तो वृणी॑त स॒ख्यं विश्वे॑ रा॒य इ॒षुद्ध्य॑सि द्यु॒मं वृ॑णी॑त पु॒ष्यसे॒ स्वाहा॑र॒क्साम॑योः शिल्पे॑  
स्थ॒स्ते वा॒मा र॑भे ते मा॑- [ ] 3

### TS 1.2.2.2

पा॒त॒मास्य॑ यु॒ज्ञस्यो॑दृच॑ इ॒मां धि॒यस् शि॒क्षमा॑णस्य दे॒व क्र॑तुं दक्षं॑ वरु॒ण स॑ शि॒शाधि॑ ययाऽति॒ विश्वा॑

दुरि॑ता तरे॑म सु॒तर्मा॑णमधि॒ नावः॑ रुहे॑मोर्गस्याङ्गिर॒स्यूर्ण॑म्रदा ऊ॒र्ज मे॑ यच्छ पा॒हि मा॒ मा मां॑ हि॒सीर्  
विष्णोः॑ शर्मा॑सि शर्म॒ यज॑मानस्य शर्म॒ मे यच्छ॑ नक्ष॑त्राणां माऽती॑काशात् पा॒हीन्द्र॑स्य योनि॑रसि -  
[ ] 4

### TS 1.2.2.3

मा मां॑ हि॒सीः कृ॒ष्यै त्वा॑ सु॒स॒स्यायै॑ सु॒पिप्प॒लाभ्य॑-स्त्वौष॑धीभ्यः सूप॒स्था दे॒वो वन॑स्पतिरू॒द्धो मां॑  
पा॒ह्योद्व॑चः स्वाहा॑ य॒ज्ञं मन॑सा स्वाहा॒ द्यावा॑पृथि॒वीभ्या॑ स्व॒होरो-र॑न्तरि॒क्षाथ॑ स्वाहा॑ य॒ज्ञं वा॒तादा॑ र॒भे  
॥ 5

( मा - योनि॑रसि - त्रि॒शच्च॑ ) (A2)

### TS 1.2.3.1

दैवी॑ धियं॑ मनामहे सुमृ॒डीका॑-म॒भिष्ट॑ये वचो॑धां य॒ज्ञाह॑सः सुपा॒रा नो॑ अस॒द् वशै॑ । ये दे॒वा मनो॑जाता  
मनो॑युजः सु॒दक्षा॑ दक्ष॑पितास्ते नः पान्तु॒ ते नोऽव॑न्तु तेभ्यो॒ नम॑स्तेभ्यः स्वाहा॑ऽग्रे त्वं सु जा॑गृहि  
व्यं सु म॑न्दिषीमहि गोपा॒य नः॑ स्व॒स्तये॑ प्र॒बुधे॑ नः पुन॑र्ददः । त्वम॑ग्रे व्र॒तपा॑ अ॒सि दे॒व आ  
मर्त्ये॑ष्वा । त्वं - [ ] 6

### TS 1.2.3.2

य॒ज्ञेष्वी॑ड्यः ॥ विश्वे॑ दे॒वा अ॒भि मामाऽव॑वृ॒त्रन् पू॒षा स॒न्या सोमो॑ राध॑सा दे॒वः संवि॑ता वसो॑र्वसु॒दावा॑  
रास्वे॑यथ॒ सोमा॑ ऽऽ\*भूयो॑ भर॒ मा पृ॒णन् पृ॒र्या वि रा॑धि॒ माऽह॑मायु॒षा च॒न्द्रम॑सि मम॒ भोगा॑य भव॒  
वस्त्र॑मसि मम॒ भोगा॑य भवो॒स्त्राऽसि॑ मम॒ भोगा॑य भव॒ हयो॑ऽसि मम॒ भोगा॑य भव॒ - [ ] 7

### TS 1.2.3.3

छागो॑ऽसि मम॒ भोगा॑य भव मे॒षोऽसि॑ मम॒ भोगा॑य भव वा॒यवै॑ त्वा वरु॑णाय त्वा निर॒ऋत्यै॑ त्वा

रुद्राय॑ त्वा॒ देवी॑रापो अपां॑ नपा॒द्य ऊ॒र्मिर् ह॑विष्य॑ इन्द्रि॒यावा॑न् म॒दिन्त॑म॒स्तं वो॒ माऽव॑ क्रमिष॒मच्छि॑न्नं  
तन्तुं॑ पृथि॒व्या अनु॑ गेषं॑ भ॒द्रादु॑भि श्रेयः॑ प्रेहि॑ बृह॒स्पतिः॑ पुर॒एता॑ ते अ॒स्त्वथे॑मव॑ स्य ( ) वर॑  
आ पृथि॒व्या आ॒रे शत्रू॑न् कृणुहि॑ सर्व॑वीर॒ एद॑म॒गन्म॑ देव॒यजनं॑ पृथि॒व्या विश्वे॑ दे॒वा यद॑जुषन्त॒ पूर्व  
ऋ॒क्सामा॑भ्यां॒ यजु॑षा स॒न्तर॑न्तो रा॒यस्पोषे॑ण॒ समि॑षा म॒देम ॥ 8

( आ त्व॒-हयो॑ऽसि म॒म भो॒गाय॑ भव॒-स्य॒-पञ्च॑वि॒ंशति॑श्च ) (A3)

#### TS 1.2.4.1

इ॒यं ते॑ शु॒क्र त॒नूरि॑दं॒ वर्च॑स्तया॒ सं भ॑व॒ भ्राजं॑ गच्छ॒ जूर॑सि धृ॒ता मन॑सा॒ जुष्टा॑ विष्ण॒वे तस्या॑स्ते  
स॒त्यस॑वसः॒ प्रस॑वे वा॒चो य॒न्त्रम॑शीय॒ स्वाहा॑ शु॒क्रम॑स्य॒मृत॑मसि वैश्व॒देव॑ ह॒विः सूर्य॑स्य॒ चक्षु॑रा -  
ऽरु॑ह॒मग्ने र॒क्षणः॑ क॒नीनि॑कां॒ यदे॑त॒शेभि॑रीय॒से भ्राज॑मानो विप॒श्चिता॑ चिद॑सि म॒नाऽसि॑ धीर॑सि दक्षि॒णा-  
] 9

#### TS 1.2.4.2

ऽसि॑ य॒ज्ञिया॑ऽसि क्ष॒त्रिया॑ ऽस्यदि॑ति-र॒स्युभ॑यत॒श्शीर्ष्णी॑ सा नः॒ सुप्रा॑ची॒ सुप्र॑तीची॒ सं भ॑व॒ मि॒त्रस्त्वा॑  
प॒दि ब॑द्वातु॒ पूषा॑ऽद्धनः॒ पा॒त्विन्द्रा॑या-द्ध॒यक्षा॑यानु॒ त्वा मा॒ता म॑न्यता॒मनु॑ पि॒ताऽनु॑ भ्रा॒ता स॒ग॒भ्योऽनु॑  
स॒खा स॒यूथ्यः॑ सा दे॒वि दे॒वम॑च्छेहीन्द्रा॒य सोम॑ः रु॒द्रस्त्वा ऽऽ\*व॑र्तयतु मि॒त्रस्य॑ प॒था स्व॑स्ति सोम॑स॒खा  
( ) पु॒नरे॑हि॒ सह॑ र॒य्या ॥ 10

( दक्षि॑णा-सोम॑स॒खा-पञ्च॑ च ) (A4)

#### TS 1.2.5.1

व॒स्व्यसि॑ रु॒द्राऽस्य॑दि॒ति-र॒स्यादि॑त्याऽसि॑ शु॒क्राऽसि॑ च॒न्द्राऽसि॑ बृह॒स्पति॑स्त्वा सु॒प्ते र॑ण्वतु॒ रुद्रो॑  
वसु॑भि॒रा चि॑केतु॒ पृथि॒व्यास्त्वा॑ मूर्द्ध॒न्ना जि॑घर्मि॒ देव॒यजन॑ इडा॒याः प॒दे घृ॑तवा॒ति स्वाहा॑ परि॑लिखितः॒

रक्षः परिलिखिता अरातय इदमहः रक्षसो ग्रीवा अपि कृन्तामि योऽस्मान् द्वेष्टि यं च वयं द्विष्म  
इदमस्य ग्रीवा - [ ] 11

#### TS 1.2.5.2

अपि कृन्ताम्यस्मे रायस्त्वे रायस्तोते रायः सं देवि देव्योर्वश्यां पश्यस्व त्वष्टीमती ते सपेय सुरेता  
रेतो दधाना वीरं विदेय तवं सन्दशि माऽहः रायस्पोषेण वि योषं ॥ 12

( अस्य ग्रीवा-एकान्न त्रिशच्च ) (A5)

#### TS 1.2.6.1

अशुना ते अशुः पृच्यतां परुषा परुर् गन्धस्ते काममवतु मदाय रसो अच्युतो ऽमात्योऽसि  
शुक्रस्ते ग्रहोऽभि त्यं देवः संवितारमूण्योः कविक्रतुमर्चामि सत्यसंवसः रत्नधामभि प्रियम मतिमूर्द्धा  
यस्यामतिर्भा अदिद्युतथु सवीमनि हिरण्यपाणिरमिमीत सुक्रतुः कृपा सुवः । प्रजाभ्यस्त्वा प्राणाय  
त्वा व्यानाय त्वा प्रजास्त्वमनु ( ) प्राणिहि प्रजास्त्वामनु प्राणन्तु ॥ 13

(अनु-सप्त च) (A6)

#### TS 1.2.7.1

सोमं ते क्रीणाम्यूर्जस्वन्तं पयस्वन्तं वीर्यावन्तमभि-मातिषाहः शुक्रं ते शुक्रेण क्रीणामि चन्द्रं  
चन्द्रेणामृतममृतेन सम्यत्ते गोरस्मे चन्द्राणि तपसस्तनूरसि प्रजापतेर् वर्णस्तस्यास्ते सहस्रपोषं  
पुष्यन्त्याश्चरमेणं पशुनां क्रीणाम्यस्मे ते बन्धुर्मयि ते रायः श्रयन्तामस्मे ज्योतिः सोमविक्रयिणि  
तमो मित्रो न एहि सुमित्रधा इन्द्रस्योरु ( ) मा विश दक्षिण-मुशन्नुशन्तः स्योनः स्योनः स्वान  
भ्राजाङ्घ्रिरे बभारे हस्त सुहस्त कृशानवेते वः सोम क्रयणास्तान् रक्षद्धं मा वो दभन् ॥ 14

(उरुं-द्वाविंशतिश्च) (A7)

**TS 1.2.8.1**

उदायुषा स्वायुषोदोषधीनाः रसेनोत् पर्जन्यस्य शुष्मेणोदस्थाममृताः अनु । उर्वन्तरिक्षमन्विह्यदित्याः सदोऽस्यदित्याः सद आ सीदास्तभ्राद्-द्यामृषभो अन्तरिक्षममिमीत वरिमाणं पृथिव्या आऽसीदुद् विश्वा भुवनानि सम्राड् विश्वेत्तानि वरुणस्य व्रतानि वनेषु व्यन्तरिक्षं ततान वाजमर्वथ्सु पयो अघ्नियासु हृथ्सु- [ ] 15

**TS 1.2.8.2**

ऋतुं वरुणो विक्ष्वंघ्रिं दिवि सूर्यमदधाथ सोममद्रावुदुत्यं जातवेदसं देवं वहन्ति केतवः । दृशे विश्वाय सूर्यं ॥ उस्त्रावेतं धूरषाहावनश्च अवीरहणौ ब्रह्मचोदनौ वरुणस्य स्कंभनमसि वरुणस्य स्कंभसर्जनमसि प्रत्यस्तो वरुणस्य पाराः ॥ 16

( हृथ्सु-पञ्चत्रिंशच्च ) (A8)

**TS 1.2.9.1**

प्र च्यवस्व भुवस्पते विश्वान्यभि धामानि मा त्वां परिपरी विदुन्मा त्वां परिपन्थिनो विदुन्मा त्वा वृका अघायवो मा गन्धर्वो विश्वावसुरा दधच्छ्येनो भूत्वा परां पत यजमानस्य नो गृहे देवैः सःस्कृतं यजमानस्य स्वस्त्ययन्यस्यपि पन्थामगस्महि स्वस्तिगा-मनेहसं येन विश्वाः परि द्विषो वृणाक्तिं विन्दते वसु नमो मित्रस्य ( ) वरुणस्य चक्षसे महो देवाय तदृतः संपर्यत दूरेदृशे देवजाताय केतवे दिवस्पुत्राय सूर्याय शःसत वरुणस्य स्कंभनमसि वरुणस्य स्कंभसर्जन-मस्युन्मुक्तो वरुणस्य पाराः ॥ 17

( मित्रस्य-त्रयोविंशतिश्च ) (A9)



**TS 1.2.10.1**

अग्ने-रातिथ्यमंसि विष्णवे त्वा सोमस्याऽऽतिथ्यमंसि विष्णवे त्वा-ऽतिथेरातिथ्यमंसि विष्णवे त्वाऽग्नये  
त्वा रायस्पोषदावन्ने विष्णवे त्वा श्येनाय त्वा सोमभृते विष्णवे त्वा या ते धामानि हविषा  
यजन्ति ता ते विश्वा परिभूरस्तु यज्ञं गयस्फानः प्रतरणः सुवीरोऽवीरहा प्रचरा सोम दुर्यानदित्याः  
सदोऽस्यदित्याः सद आ-[ ] 18

**TS 1.2.10.2**

सीदु वरुणोऽसि धृतव्रतो वारुणमंसि शँयोर् देवानां सुख्यान्मा देवानां-मपसं-श्चिथ्स्मह्यापतये  
त्वा गृह्णामि परिपतये त्वा गृह्णामि तनूनज्रे त्वा गृह्णामि शाकुराय त्वा गृह्णामि शक्मन्नोजिष्ठाय  
त्वा गृह्णाम्य-नाधृष्टमस्य-नाधृष्यं देवानामोजो-ऽभिषस्तिपा अनभिषस्तेऽन्यमनु मे दीक्षां दीक्षापतिर  
मन्यतामनु तपस्तपस्पतिरञ्जसा सत्यमुप गेष सुविते मां ( ) धाः ॥ 19

( आ-मै-कं च ) (A10)

**TS 1.2.11.1**

अशुरशुस्ते देव सोमाऽऽप्यायतामिन्द्रायैकधनविदु आ तुभ्यमिन्द्रः प्यायतामा त्वमिन्द्राय  
प्यायस्वाऽऽप्याययु सखीन्थ सन्या मेधयां स्वस्ति ते देव सोम सुत्यामंशीयेष्टा रायः प्रेषे  
भगायर्तमृतवादिभ्यो नमो दिवे नमः पृथिव्या अग्ने व्रतपते त्वं व्रतानां व्रतपतिरसि या मम तनूरेषा  
सा त्वयि -[ ] 20

**TS 1.2.11.2**

या तव तनूरियः सा मयि सह नौ व्रतपते व्रतिनोर् व्रतानि या ते अग्ने रुद्रिया तनूस्तया नः पाहि  
तस्यांस्ते स्वाहा या ते अग्नेऽयाश्या रजाश्या हंराश्या तनूर्वरुषिष्ठा गह्वरेष्ठोऽग्रं वचो अपावधीं

त्वेषं॑ वचो॒ अपा॑वधीः॒ स्वाहा॑ ॥ 21

( त्वयि॑-चत्वारि॑शच्च॒ ) (A11)

### TS 1.2.12.1

वि॒त्ताय॑नी मेऽसि॒ ति॒क्ताय॑नी मेऽस्य॑व॒तान्मा॑ ना॒श्रित॑मव॒तान्मा॑ व्य॒श्रितं॑ वि॒देर॒ग्निर्न॑भो॒ नामा॑ग्ने॒ अङ्गि॑रो॒ योऽस्यां॑ पृ॒थिव्या॑मस्यायु॒षा॒ नाम्ने॑हि॒ यत्ते॑ऽना॒धृष्टं॑ नाम॒ यज्ञि॑यं तेन॒ त्वाऽऽ\*द॒धेऽग्ने॑ अङ्गि॑रो॒ यो॒ द्वि॒तीय॑स्यां तृ॒तीय॑स्यां पृ॒थिव्या॑-मस्यायु॒षा॒ नाम्ने॑हि॒ यत्ते॑ऽना॒धृष्टं॑ नाम- [ ] 22

### TS 1.2.12.2

य॒ज्ञि॑यं तेन॒ त्वाऽऽ\*द॒धे सि॒ःहीर॑सि॒ महि॑षीर॒स्युरु॑ प्र॒थस्वो॑रु ते॒ य॒ज्ञप॑तिः प्रथतां ध्रु॒वाऽसि॑ दे॒वेभ्यः॑ शु॒न्धस्व॑ दे॒वेभ्यः॑ शु॒भस्वेन्द्र॑घोषस्त्वा॒ वसु॑भिः पुरस्ता॑त् पातु॒ मनो॑जवास्त्वा पि॒तृभि॑र् दक्षि॒णतः॑ पातु॒ प्रचे॑तास्त्वा रु॒द्रैः प॒श्चात् पातु॑ वि॒श्वक॑र्मा त्वाऽऽदि॒त्यैरु॑त्तर॒तः पातु॑ सि॒ःहीर॑सि सप॒त्नसा॑ही स्वाहा॑ सि॒ःहीर॑सि सुप्र॒जाव॑निः स्वाहा॑ सि॒ःही- [ ] 23

### TS 1.2.12.3

र॑सि रा॒यस्पोष॑वनिः स्वाहा॑ सि॒ःहीर॑स्यादि॒त्यव॑निः स्वाहा॑ सि॒ःहीर॑स्या व॒ह दे॒वान्दे॒वय॑ते यज॑मानाय॒ स्वाहा॑ भू॒तेभ्य॑स्त्वा वि॒श्वायु॑रसि पृ॒थि॒र्वी द॒ःह ध्रु॒वक्षि॑द॒स्यन्तरि॑क्षं द॒ःहाच्यु॑त॒क्षिद॑सि दि॒वं द॒ःहा॒ग्नेर् भस्मो॑स्य॒ग्नेः पुरी॑षमसि ॥ 24

( नाम॑-सुप्र॒जाव॑निः स्वाहा॑ सि॒ःहं००७आ ; :-पञ्च॑त्रि॒शच्च॒ ) (A12)

### TS 1.2.13.1

यु॒ञ्जते॒ मनं॑ उ॒त यु॑ञ्जते॒ धियो॑ वि॒प्रा वि॑प्रस्य बृ॒हतो॑ वि॒पुश्चितः॑ । वि हो॒त्रा द॑धे व॒युना॑विदे॒क इ॒न्मही॑

देवस्य॑ सवि॒तुः परि॑ष्टुतिः ॥ सु॒वाग्दे॑व॒ दुर्या॑ः आ व॑द दे॒वश्रु॑तौ दे॒वेष्वा घो॑षेथा॒मा नो॑ वी॒रो जा॑यतां  
कर्म॑ण्यो यः सर्वेऽनु जी॒वांसु॑ यो ब॑हूनामसद्वृ॒शी ॥ इ॒दं वि॑ष्णु॒र् विच॑क्रमे त्रेधा नि द॑धे प॒दं ॥  
समू॑ढमस्य - [ ] 25

### TS 1.2.13.2

पा॒शुर इ॒राव॑ती धेनु॒मती॑ हि भूतः॑ सू॒यव॑सिनी॒ मन॑वे यश॒स्यै । व्य॑स्क॒भ्राद्-रोद॑सी वि॒ष्णुरे॑ते दा॒धारं  
पृथि॑वीम॒भितो॑ म॒यूखैः॑ ॥ प्राची॑ प्रेतम॒द्धरं॑ क॒ल्पय॑न्ती ऊ॒र्द्धं य॒ज्ञं न॑यतं मा जी॒ह्वर॑तम॒त्रं रमे॑थां  
व॒र्षम॑न् पृथि॒व्या दि॒वो वा॑ वि॒ष्णवु॑त वा॒ पृथि॒व्या म॒हो वा॑ वि॒ष्णवु॑त वाऽन्तरि॑क्षा॒द्धस्तौ॑ पृ॒णस्व॑ ब॒हुभि॑र्  
वस॒व्यैरा॑ प्र य॑च्छ - [ ] 26

### TS 1.2.13.3

दक्षि॑णादोत स॒व्यात् । वि॒ष्णोर्नु॑कं वी॒र्या॑णि प्र वो॒चं यः॑ पा॒र्त्थिवा॑नि वि॒ममे॑ रजा॒सि यो अ॑स्क॒भाय॑दु॒त्तरः॑  
स॒धस्थ॑ वि॒चक्र॑माण स्त्रे॒धोरु॑गा॒यो वि॒ष्णो र॒राट॑मसि वि॒ष्णोः पृ॒ष्ठम॑सि वि॒ष्णोः श॒जप्त्रे॑ स्थो वि॒ष्णोः  
स्यूर॑सि वि॒ष्णोर् ध्रु॒वम॑सि वै॒ष्णव॑मसि वि॒ष्णावे॑ त्वा ॥ 27

( अस्य॒-य॒च्छैका॒न्न च॑त्वारि॒ंशच्च॑ ) (A13)

### TS 1.2.14.1

कृ॒णुष्व॑ पा॒जः प्र॑सि॒तिन्न॑ पृथ्वीं॒ याहि॑ राजे॒वाम॑वाः॒ इमे॑न । तृ॒ष्वीम॑नु प्र॑सि॒ति-द्रू॒णानो॑-ऽस्ता॑सि  
वि॒द्व्यं र॒क्षस॑ स्त॒पिष्ठैः॑ ॥ तव॑ भ्र॒मास॑ आशु॒या प॑न्त॒त्यनु॑ स्पृश-धृ॒षता॑ शोशु॑चानः । तपू॑ष्य॒ग्रे  
जु॒ह्वा प॑त॒ज्ज्ञान॑स॒न्दितो॑ विसृ॒ज वि॒ष्वगु॑ल्काः ॥ प्र॒तिस्प॑शो विसृ॒ज-तू॒र्णित॑मो भ॒वा पा॑युर्वि॒शो अ॒स्या  
अद॑ब्धः । यो नो॑ दू॒रे अ॒घश॑सो - [ ] 28

### TS 1.2.14.2

यो अन्त्यग्रे माकिष्टे व्यथिरा दधरूषीत् ॥ उदंग्रे तिष्ठ प्रत्या \*ऽऽतनुष्व न्यमित्रां ओषतात्  
तिग्महेते । यो नो अरातिः समिधान चक्रे नीचा तं धक्ष्यत्सं न शुष्कं ॥ ऊर्द्धो भव प्रतिविद्ध्या-  
ऽद्धयस्मदाविष्कृणुष्व दैव्यान्यग्रे । अवस्थिरा तनुहि यातुजूनां जामिमजामिं प्रमृणीहि शत्रून् ॥ स  
ते - [ ] 29

### TS 1.2.14.3

जानाति सुमतिं यविष्ठय ईवते ब्रह्मणे गातुमैरत् । विश्वान्यस्मै सुदिनानि रायो द्युमन्यर्यो विदुरो  
अभि द्यौत् ॥ सेदंग्रे अस्तु सुभगः सुदानु-र्यस्त्वा नित्येन हविषाय उक्थैः । पिप्रीषति स्व आयुषि  
दुरोणे विश्वेदस्मै सुदिना साऽसंदिष्टिः ॥ अर्चामि ते सुमतिं घोष्यर्वाख-सन्ते वा वा तां जरता -  
[ ] 30

### TS 1.2.14.4

मियंगीः । स्वश्वांस्त्वा सुरथां मर्जयेमास्मे क्षत्राणि धारयेरनु द्यून् ॥ इह त्वा भूर्या चरे दुपत्मन्  
दोषावस्तर दीदिवाऽसमनु द्यून् । क्रीडन्तस्त्वा सुमनसः सपेमाभि द्युम्ना तंस्थिवाऽसो जनानां ॥  
यस्त्वा-स्वश्वः सुहिरण्यो अग्न उपयाति वसुमता रथेन । तस्य त्राता-भवसि तस्य सखा यस्तं  
आतिथ्यमानुषग् जुजोषत् ॥ महो रुजामि - [ ] 31

### TS 1.2.14.5

बन्धुता वचोभिस्तन्मा पितुर्गोतमाद-न्वियाय । त्वन्नो अस्य वचस-श्चिकिद्धि होतर्यविष्ठ सुक्रतो  
दमूनाः ॥ अस्वप्नज स्तरणयः सुशेवा अतन्द्रासोऽवृका अश्रमिष्ठाः । ते पायवः सद्भियञ्चो  
निषद्याऽग्रे तवनः पान्त्वमूर ॥ ये पायवो मामतेयं ते अग्रे पश्यन्तो अन्धं दुरितादरक्षन् ।  
ररक्षतान्थ सुकृतो विश्ववेदा दिप्सन्त इद्रिपवो ना ह - [ ] 32

### TS 1.2.14.6

देभुः ॥ त्वया वयः सध्न्य-स्त्वोता-स्तव प्रणीत्यश्याम् वाजान् । उभा शःसां सूदय सत्यताते-  
ऽनुष्टुया कृणुह्यहयाण ॥ अया ते अग्ने समिधां विधेम प्रतिस्तोमः शस्यमानं गृभाय । दहाशसो  
रक्षसः पाह्यस्मान् द्रुहो निदो मित्रमहो अवद्यात् ॥ रक्षोहणं वाजिनमाजिघर्षि मित्रं प्रथिष्ठ-मुपयामि  
शर्म । शिशानो अग्निः क्रतुभिः समिद्धःसनो दिवा - [ ] 33

### TS 1.2.14.7

सरिषः पातुनक्तं ॥ विज्योतिषा बृहता भौत्यग्नि-राविर् विश्वानि कृणुते महित्वा । प्रादेवीर् मायाः  
संहते-दुरेवाः शिशीते शृङ्गे रक्षसे विनिक्षे ॥ उत स्वानासो दिविषन्त्वग्ने स्तिग्मायुधा रक्षसे हन्त्वा  
उ । मदे चिदस्य प्ररुजन्ति भामा न वरन्ते परिबाधो अदेवीः ॥ 34

(अघशःसः-स ते-जरता-रुजामि-ह -दिवै - कंचत्वारिःशच्च) (A14)

**praSna korvai with starting padams of 1 to 14 anuvAkams :-**

(आप उन्दन्त्वा-कूत्यै-दैवी-मियन्ते-वस्व्यस्य-शुनाते-सोमन्त-उदायुषा प्र च्यवस्वा- ग्रेरातिथ्य -  
मशुरः शुर-वित्तायनी मेऽसि -युञ्जते-कृणुष्व पाज-श्चतुर्दश ।)

**korvai with starting padams of 1, 11, 21 series of pa jCAtis :-**

(आपो-वस्व्यसि या तवे-यङ्गी-श्चतुस्त्रिःशत् ।)

**first and last padam of second praSnam :-**

(आप उन्दन्-त्वदेवीः ।)

॥ हरिः ॐ ॥ ॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां प्रथमकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः समाप्तः ॥

## 1.3 प्रथमकाण्डे तृतीयः प्रश्नः -(अग्निष्टोमे पशुः)

### TS 1.3.1.1

देवस्य॑ त्वा सवि॒तुः प्र॑स॒वेऽश्विनो॑र् बा॒हुभ्यां॑ पू॒ष्णो ह॑स्तो॒भ्यामा॑ द॒देऽभिर॑सि॒ नारि॑रसि॒ परि॑लिखितः॒  
रक्षः॑ परि॑लिखिता॒ अरा॑तय इ॒दम॑हः॒ रक्ष॑सो ग्री॒वा अपि॑ कृन्तामि॒ योऽस्मान् द्वेष्टि॑ यं च॒ वयं॑ द्विष्म  
इ॒दम॑स्य ग्री॒वा अपि॑ कृन्तामि॒ दिवे॑ त्वा॒न्तरि॑क्षाय॒ त्वा पृथि॑व्यै त्वा॒ शुन्ध॑तां॒ लोकः॑ पि॒तृष॑द॒नो  
यवो॑ऽसि॒ यव॑या॒स्मद् द्वेषो॑ - [ ] 1

### TS 1.3.1.2

य॒वया॑रा॒तीः पि॒तृणाः॑ स॒दन॑म॒स्युद्वि॑वः॒ स्तभा॑ना॒न्तरि॑क्षं पृ॒ण पृथि॑वीं द॒श्ह द्यु॑ता॒नस्त्वां॑ मा॒रुतो॑ मि॒नोतु॑  
मि॒त्रावरु॑णयोर् ध्रु॒वेण॑ ध॒र्मणा॑ ब्रह्म॒वनिं॑ त्वा क्षत्र॒वनिः॑ सु॒प्रजा॒वनिः॑ रा॒यस्पोष॑वनिं॒ पर्यू॑हामि॒ ब्रह्मं॑ द॒श्ह  
क्षत्रं॑ द॒श्ह प्र॒जां द॒श्ह रा॒यस्पोषं॑ द॒श्ह घृ॒तेन॑ द्या॒वापृथि॑वी॒ आ पृ॑णो॒थामिन्द्र॑स्य॒ सदो॑ऽसि॒ विश्व॑ज॒नस्य॑  
छा॒या परि॑ त्वा गि॒र्वणो॑ गि॒र इ॒मा ( ) भ॑वन्तु वि॒श्वतो॑ वृ॒द्धायु॑मनु वृ॒द्धयो॑ जुष्टा॑ भवन्तु जुष्ट॑य॒ इन्द्र॑स्य॒  
स्यूर॑सीन्द्र॒स्य ध्रु॒वम॑स्यैन्द्र॒मसीन्द्रा॑य॒ त्वा ॥ 2

(द्वेष - इ॒मा - अ॒ष्टाद॑श च ) (A1)

### TS 1.3.2.1

र॒क्षो॒हणो॑ वल॒ग॒हनो॑ वैष्ण॒वान् ख॑नामी॒दम॑हं तं व॒ल्गु॑मुद्व॒पामि॑ यं नः॒ समा॑नो॒ यम॑स॒मानो॑ नि॒च॒खाने॑द॒मेन॑म॒धरं॑  
करोमि॒ यो नः॑ समा॒नो योऽस॑मानोऽरा॒तीय॑ति॒ गाय॑त्रेण॒ छन्द॑साऽव॒बाढो॑ वल॒गः कि॑म॒त्र भ॒द्रं तन्नो॑  
स॒ह वि॑राड॑सि स॒पत्न॑हा स॒म्राड॑सि भ्रातृ॒व्यहा॑ स्व॒राड॑स्यभि॒माति॑हा वि॒श्वारा॑ड॑सि॒ विश्वा॑सां॒ नाष्ट्रा॑णाः॒  
ह॒न्ता - [ ] 3

### TS 1.3.2.2

रक्षो॑हणो॑ वलग॑हनः॒ प्रोक्षा॑मि वैष्ण॑वान् रक्षो॑हणो॑ वलग॑हनोऽव॑ नयामि वैष्ण॑वान् यवो॑ऽसि य॒वया॑स्मद्  
 द्वेषो॑ य॒वया॑रांती रक्षो॑हणो॑ वलग॑हनोऽव॑ स्तृणामि वैष्ण॑वान् रक्षो॑हणो॑ वलग॑हनोऽभि जु॑होमि वैष्ण॑वान्  
 रक्षो॑हणौ॑ वलग॑हना॒वुप॑ दधामि वैष्ण॑वी रक्षो॑हणौ॑ वलग॑हनौ॑ पर्यू॑हामि वैष्ण॑वी रक्षो॑हणौ॑ वलग॑हनौ॑  
 परि॑ स्तृणामि वैष्ण॑वी रक्षो॑हणौ॑ वलग॑हनौ॑ वैष्ण॑वी बृह॑न्नसि बृह॑द्वावा बृह॑तीमिन्द्रा॑य ( ) वाचं॑ वद  
 ॥ 4

( ह॒न्ते-न्द्रा॑य॒ द्वे च॑ ) (A2)

### TS 1.3.3.1

विभू॑रसि प्र॒वाह॑णो॒ वह्नि॑रसि ह॒व्यवा॑हनः॒ श्वा॒त्रोऽसि॑ प्रचे॑तास्तुथो॑ऽसि वि॒श्ववे॑दा उ॒शिग॑सि क॒विरङ्गा॑रिरसि  
 बंभा॑रिरव॒स्युर॑सि दु॒वंस्वाञ्छु॑न्ध्यूर॑सि मार्जा॒लीयः॑ स॒म्राड॑सि कृ॒शानुः॑ परि॒षद्यो॑ऽसि प॒वंमा॑नः प्र॒तक्रा॑ऽसि  
 नभ॑स्वान॒संमृ॑ष्टोऽसि ह॒व्यसू॑दं ऋ॒तधा॑माऽसि सु॒वज्यो॑तिर॒ ब्रह्म॑ज्योतिरसि सु॒वर्द्धा॑माऽजो॑ ऽस्येक॑पा॒दहि॑रसि  
 बु॒द्धियो॑ रौ॒द्रेणा॑नीकेन ( ) पा॒हि मा॑ऽग्ने पि॒पृहि मा॑ मा मा॑ हि॒ःसीः॑ ॥ 5

(अनी॑केना॒ष्टौ च॑) (A3)

### TS 1.3.4.1

त्व॑ः सोम॑ तनू॒कृद्भ्यो॑ द्वेषो॑भ्योऽन्य॒कृते॑भ्य उ॒रु य॒न्ताऽसि॑ वरू॑थः॒ स्वाहा॑ जुषा॒णो अ॒मुरा॑ज्यस्य वेतु॑  
 स्वाहा॑ऽयन्नो॑ अ॒ग्निर्व॑रिवः कृ॒णोत्व॑यं मृ॒धः पुर॑ ए॒तु प्र॑भिन्दन् । अ॒यः शत्रू॑ञ्जयतु॒ जरू॑ह॒षाणो॑ऽयं वाजं॑  
 जयतु॑ वाजं॑सातौ । उ॒रु वि॑ष्णो॒ वि क्र॑मस्वो॒रु क्षया॑य नः कृ॒धि । घृ॒तं घृ॑तयोने पिब॒ प्रप्र॑ य॒ज्ञप॑तिं  
 तिर॑ । सोमो॑ जिगाति गातु॒विद् - [ ] 6

### TS 1.3.4.2

दे॒वाना॑मेति निष्कृ॒तमृ॑तस्य॒ योनि॑मा॒सद॑मदि॒त्याः स॒दोऽस्य॑दि॒त्याः स॒द आ॑ सी॒दैष वो॑ दे॒व स॑वितुः

सोम॑स्तः र॑क्ष॒द्धं मा वो॑ द॒भदे॑तत्त्वः सोम॑ दे॒वो दे॒वानु॑पा॒गा इ॒दम॑हं म॑नु॒ष्यो म॑नु॒ष्यान्थ॑ स॒ह प्र॒जया॑  
स॒ह रा॒यस्पोषे॑ण॒ नमो॑ दे॒वेभ्यः॑ स्व॒धा पि॒तृभ्य॑ इ॒दम॑हं निर्व॑रुणस्य॒ पाशा॑थ॒ सुव॑र॒भि - [ ] 7

**TS 1.3.4.3**

वि र॒व्येष॑ वै॒श्वान॑रं ज्योति॑रग्रे॒ व्रत॑पते॒ त्वं व्र॑तानां॒ व्रत॑पतिरसि॒ या म॑मं त॒नूस्त्वय्य॑भू॒दियः॑ सा मयि॒  
या तव॑ त॒नूर॒ मय्य॑भू॒देषा॑ सा त्वयि॑ यथाय॒थं नौ॑ व्रत॑पते व्र॒तिनो॑र॒ व्रतानि॑ ॥ 8

(गा॒तुवि॒दु-भ्ये-क॑त्रिः॒शच्च॑) (A4)

**TS 1.3.5.1**

अत्य॑न्या॒नगां॑ ना॒न्यानु॑पा॒गामु॑वा॒त्त्वा प॑रैर॒विदं॑ प॒रोऽव॑रै॒स्तं त्वा॑ जुषे॒ वैष्ण॑वं दे॒वय॑ज्यायै दे॒वस्त्वा॑  
सवि॑ता म॒द्धाऽन॑त्त्वोष॑धे॒ त्राय॑स्वैनः॒ स्वधि॑ते॒ मैनः॑ हि॒सीर् दि॒वम॑ग्रेण॒ मा ले॑खी॒न्तरि॑क्षं म॒द्ध्येन॑  
मा हि॒सीः पृ॑थि॒व्या सं भ॑व॒ वन॑स्पते॒ शत॑व॒ल् शो॒ वि रो॒ह स॒हस्र॑व॒ल् शा॒ वि व॒यः रु॒हेम॑ यं ( )  
त्वाऽयः॑ स्वधि॑ति॒स्तेति॑जानः॒ प्रणि॑नायं म॒हते॑ सौभ॑गा॒याच्छि॑न्नो॒ रायः॑ सु॒वीरः॑ ॥ 9

(यं-द॑श॒ च॑) (A5)

**TS 1.3.6.1**

पृथि॑व्यै त्वा॒न्तरि॑क्षाय॒ त्वा दि॒वे त्वा॑ शु॒न्धतां॑ लो॒कः पि॑तृष॒द॒नो य॒वोऽसि॑ य॒वया॑स्मद् द्वे॒षो य॒वया॑रा॒तीः  
पि॑तृणाः॒ स॒द॒नम॑सि॒ स्वावे॑शो॒ऽस्य॑ग्रे॒गा ने॑तृणां॒ वन॑स्पतिरधि॒ त्वा स्था॑स्यति॒ तस्य॑ वि॒त्ताद् दे॒वस्त्वा॑  
सवि॑ता म॒द्धाऽन॑क्तु सु॒पिप्प॑लाभ्य॒-स्त्वौष॑धीभ्य॒ उ॒दिवः॑ स्त॒भाना॑ऽन्तरि॑क्षं पृ॒ण पृथि॑वीमु॒परे॑ण दृ॒ह ते॒  
ते धा॑मा॒न्युश्म॑सी - [ ] 10

**TS 1.3.6.2**



ग॒म॒द्ध॒ये गा॒वो यत्र॑ भू॒रि॒शृ॒ङ्गा अ॒यासः॑ । अत्रा॒ह॒ तदु॑रु॒गाय॑स्य॒ वि॒ष्णोः॑ प॒र॒मं प॒द॒म॒व॑ भा॒ति भू॒रेः॑  
 ॥ वि॒ष्णोः॑ क॒र्मा॒णि प॒श्य॒त॒ यतो॑ व्र॒तानि॑ प॒स्प॒शे । इन्द्र॑स्य॒ यु॒ज्यः॒ सखा॑ ॥ तद्-वि॒ष्णोः॑  
 प॒र॒मं प॒द॒स॒ दा॑ प॒श्य॒न्ति सू॒रयः॑ । दि॒वी॒व चक्षु॑रात॒तं ॥ ब्र॒ह्म॒वनि॑ त्वा क्ष॒त्र॒वनि॑ सु॒प्र॒जा॒वनि॑  
 रा॒य॒स्पोष॑वनि॒ पर्यु॑हामि॒ ब्रह्म॑ दृ॒ह क्ष॒त्रं दृ॒ह प्र॒जां दृ॒ह रा॒य॒स्पोष॑ ( ) दृ॒ह परि॑वीर॒सि परि॑ त्वा  
 दै॒वी॒र्विशो॑ व्य॒यन्तां॑ प॒री॒म॒स॒ रा॒य॒स्पोषो॑ यज॑मानं मनु॒ष्या अ॒न्तरि॑क्षस्य त्वा॒ साना॑व॒व गू॒हामि ॥ 11

(उ॒श्म॒सी-पोष॑मे-का॒न्नवि॑श्र॒तिश्च॑) (A6)

### TS 1.3.7.1

इ॒षे त्वो॑प॒वीर॑स्यु॒पो दे॒वान् दै॒वीर् वि॒शः प्रा॒गु॒र॒ व॒ह्नीरु॑शि॒जो बृ॒ह॒स्प॒ते धा॒रया॑ व॒सूनि॑ ह॒व्या ते॑ स्व॒दन्तां॑  
 दे॒वं त्व॑ष्ट॒र्वसु॑ रण॒व रे॒वती॑ र॒म॒द्ध-म॒ग्नेर् ज॒नि॒त्र॒म॒सि वृ॒षणौ॑ स्थ उ॒र्व॒श्य॑स्या॒युर॑सि पु॒रू॒रवा॑ घृ॒तेना॑क्ते  
 वृ॒षणं॑ द॒धाथां॑ गा॒य॒त्रं छ॒न्दोऽनु॑ प्र जा॑यस्व॒ त्रैष्टु॑भं जा॒ग॒तं छ॒न्दोऽनु॑ प्र जा॑यस्व॒ भव॑तं - [ ] 12

### TS 1.3.7.2

नः॑ स॒म॒न॒सौ स॒मो॒क॒सा॒व॒रे॒प॒सौ । मा य॒ज्ञः हि॑सिष्टं॒ मा य॒ज्ञ॒प॒तिं जा॒त॒वे॒द॒सौ शि॒वौ भ॑व॒त॒म॒द्य नः॑  
 ॥ अ॒ग्ना॒व॒ग्निश्च॑र॒ति प्र॑विष्ट॒ ऋ॒षी॒णां पु॒त्रो अ॑धि॒रा॒ज ए॒षः । स्वा॒हा॒कृ॒त्य ब्र॒ह्म॑णा ते जु॒होमि॑ मा दे॒वानां॑  
 मि॒थु॒या क॑र्मा॒ग॒धेयं॑ ॥ 13

(भ॒व॒त॒-मे॒क॒त्रि॑श॒च्च॑) (A7)

### TS 1.3.8.1

आ द॑द॒ ऋ॒त॒स्य॑ त्वा दे॒व॒ह॒विः पा॒शेना॑ऽऽर॒भे ध॒र॒षा मा॒नु॒षान॒द्भ्य॒स्त्वौष॑धी॒भ्यः प्रो॒क्षा॑म्य॒पां पे॒रुर॑सि  
 स्वा॒त्तं चि॒त् स॒दे॒व॒ ह॒व्य॒मा॒पो दे॒वीः स्व॑द॒तै॒न॒ सं ते॑ प्रा॒णो वा॒युना॑ ग॒च्छ॒ता॒ सं य॑ज॒त्रैर॑ङ्गानि॒ सं  
 य॒ज्ञ॒प॒तिरा॑शि॒षां घृ॒तेना॑क्तौ प॒शुं त्रा॑येथा॒ रे॒वती॑र॒ य॒ज्ञ॒प॒तिं प्रि॒य॒धाऽऽ\* वि॑श॒तोरो॑ अ॒न्तरि॑क्ष स॒जूर॑ दे॒वेन॑

- [ ] 14

**TS 1.3.8.2**

वातेनास्य हविषस्मना यज समस्य तनुवा भव वरषीयो वरषीयसि यज्ञे यज्ञपतिं धाः पृथिव्याः  
संपृचः पाहि नमस्त आतानाऽनुर्वा प्रेहि घृतस्य कुल्यामनु सह प्रजया सह रायस्पोषेणा ऽऽपो  
देवीः शुद्धायुवः शुद्धा यूयं देवाः ऊँद्वः शुद्धा वयं परिविष्टाः परिवेष्टारो वो भूयास्म ॥ 15

(देवन-चतुश्चत्वारिंशच्च) (A8)

**TS 1.3.9.1**

वाक्त् आ प्यायतां प्राणस्तु आ प्यायतां चक्षुस्तु आ प्यायतां श्रोत्रं तु आ प्यायतां या ते  
प्राणाञ्छुग्जगाम या चक्षुर्या श्रोत्रं यत्ते क्रूरं यदास्थितं तत् आ प्यायतां तत् एतेन शुन्धतां नाभिस्तु  
आ प्यायतां पायुस्तु आ प्यायतां शुद्धाश्चरित्राः शमद्भ्यः - [ ] 16

**TS 1.3.9.2**

शमोषधीभ्यः शं पृथिव्यै शमहोभ्या-मोषधे त्रायस्वैनः स्वधिते मैनः हिंसी रक्षसां भागोऽसीदमहः  
रक्षोऽधमं तमो नयामि योऽस्मान् द्वेष्टि यं च वयं द्विष्म इदमेनमधमं तमो नयामीषे त्वा  
घृतेन द्यावापृथिवी प्रोणवाथा-मच्छिन्नो रायः सुवीर उर्वन्तरिक्षमन्विहि वायो वीहि ( ) स्तोकाणाः  
स्वाहोर्द्धनभसं मारुतं गच्छतं ॥ 17

(अद्भ्यो-वीहि-पञ्च च) (A9)

**TS 1.3.10.1**

सं ते मनसा मनः सं प्राणेन प्राणो जुष्टं देवेभ्यो हव्यं घृतवथ स्वाहैन्द्रः प्राणो अङ्गेअङ्गे नि

दै॒द्व्यदै॒न्द्रो॑ ऽपा॒नो अ॒ङ्गेअ॒ङ्गे वि बो॑भुव॒देवं त्वष्ट॑र्भूरि॑ ते सः॒समे॑तु वि॒षु॑रूपा॒ यथ॑ सल॒क्ष्माणो॑ भव॑थ  
दे॒व॒त्रा यन्त॑मव॒से सखा॑योऽनु॑ त्वा मा॒ता पि॒तरो॑ मदन्तु श्रीर॑स्य॒ग्निस्त्वा॑ श्रीणा॒त्वापः॑ सम॑रिण॒न्  
वात॑स्य-[ ] 18

**TS 1.3.10.2**

त्वा ध्रज्यै॑ पू॒ष्णो र॒श्म्या अ॒पामो॑षधीनाः॒ रोहि॑ष्यै घृतं घृतपावानः पिबत॒ वसा॑ वसापावानः पिबता॒ऽन्तरि॑क्षस्य  
ह॒विरे॑सि स्वाहा॑ त्वा॒ऽन्तरि॑क्षाय दिशः॑ प्र॒दिश॑ आ॒दिशो॑ वि॒दिश॑ उ॒दिशः॑ स्वाहा॑ दि॒ग्भ्यो नमो॑ दि॒ग्भ्यः  
॥ 19

(वा॒तस्या-ष्टाविं॑शतिश्च) (A10)

**TS 1.3.11.1**

समु॒द्रं गच्छ॑ स्वाहा॒ऽन्तरि॑क्षं गच्छ॑ स्वाहा॑ दे॒वः स॑वि॒तारं॑ गच्छ॑ स्वाहा॑ऽहोरा॒त्रे गच्छ॑ स्वाहा॑  
मि॒त्रावरु॑णौ गच्छ॑ स्वाहा॑ सोमं॑ गच्छ॑ स्वाहा॑ य॒ज्ञं गच्छ॑ स्वाहा॑ छन्दा॑सि गच्छ॑ स्वाहा॑ द्यावा॑पृथि॒वी  
गच्छ॑ स्वाहा॑ नभो॑ दि॒व्यं गच्छ॑ स्वाहा॑ऽग्निं वै॒श्वान॑रं गच्छ॑ स्वाहा॑ऽद्भ्यस्त्वौष॑धीभ्यो॒ मनो॑ मे हा॒दि  
यच्छ॑ त॒नूं त्वचं॑ पु॒त्रं न॑स॒तर॑मशीय॒ शुग॑सि ( ) तम॑भि शोच॒ योऽस्मान् द्वेष्टि॑ यं च॑ व॒यं द्विष्मो॑  
धाम्नो॑धाम्नो राज॒न्नितो॑ वरुण नो मुञ्च॒ यदा॑पो अ॒घ्निया॑ वरु॒णेति॑ शपा॑महे ततो॑ वरुण नो मुञ्च ॥ 20

(अ॒सि-षड्विं॑शतिश्च ) (A11)

**TS 1.3.12.1**

ह॒विष्म॑तीरि॒मा आपो॑ ह॒विष्मा॑न् दे॒वो अ॒द्भ्यो ह॒विष्मा॑ आ वि॒वास॑ति ह॒विष्मा॑ अस्तु॒ सूर्यः॑ ॥ अ॒ग्नेर्वो॑  
ऽप॑न्नगृहस्य॒ सदे॑सि सादयामि सु॒म्नाय॑ सु॒म्निनीः॑ सु॒म्ने मा॑ धत्तेन्द्रा॒ग्नियो॑र् भा॒ग्धेयीः॑ स्थ मि॒त्रावरु॑णयो॒र्

भाग॒धेयीः॑ स्थ॒ विश्वे॑षां दे॒वानां॑ भा॒गधेयीः॑ स्थ॒ यज्ञे जा॑गृत ॥ 21

(ह॒विष्म॑न्ती-श्चतु॑स्त्रिंशत्) (A12)

### TS 1.3.13.1

हृदे त्वा॒ मन॑से त्वा दि॒वे त्वा॒ सूर्या॑य त्वो॒र्द्धमि॑मम॒द्धरं॑ कृ॒धि दि॒वि दे॒वेषु॑ हो॒त्रा यच्छ॑ सोमं॒ राज॑न्नेह्य॒वं रोह॑ मा भे॒र्मा सं॒र्वि॒क्था मा त्वा॑ हि॒सिषं॑ प्र॒जास्त्वमु॑पाव॒रोह प्र॒जास्त्वामु॑पाव॒रोहन्तु॑ शृ॒णोत्व॑ग्निः॒ समि॑धा ह॒वं मे शृ॑ण्वन्त्वापो॑ धि॒षणा॑श्च दे॒वीः । शृ॑णोत॑ ग्रा॒वाणो वि॒दुषो॑ नु - [ ] 22

### TS 1.3.13.2

य॒ज्ञश्च॑ शृ॒णोतु॑ दे॒वः सं॒वि॒ता ह॒वं मे । दे॒वीरा॑पो अ॒पां न॒पाद्य ऊ॒र्मिर्ह॑विष्य॒ इन्द्रि॑यावा॒न् म॒दि॒न्त॑म॒स्तं दे॒वेभ्यो॑ दे॒वत्रा॑ ध॒त्त शु॒क्रश्च॑ शु॒क्रपे॑भ्यो॒ येषां॑ भा॒गः स्थ॒ स्वाहा॒ कार॑षि॒रस्य॑पा॒ऽपां मृ॒द्धश्च॑ सं॒मु॒द्रस्य॑ वो॒ऽक्षित्या॑ उ॒न्नये॑ । यम॑ग्रे पृ॒थ्सु म॒र्त्यमा॑वो॒ वाजे॑षु यं जु॒नाः । स य॑न्ता॒ शश्व॑ती॒रिषः॑ ॥ 23

( नु-सप्त॑च॒त्वारि॑ंशच्च) (A13)

### TS 1.3.14.1

त्वम॑ग्रे रु॒द्रो असु॑रो म॒हो दि॒वस्त्वश्च॑ श॒र्द्धो मा॑रु॒तं पृ॒क्ष ई॑शिषे । त्वं वा॒तैर॑रु॒णैर्या॑सि शं॒गय॑स्त्वं पू॒षा वि॑ध॒तः पा॑सि नु॒त्मना॑ ॥ आ वो॒ राजा॑नम॒द्धर॑स्य॒ रु॒द्रश्च॑ हो॒ता र॑श्च॒ सत्य॑यज॒श्च रो॑द॒स्योः । अ॒ग्निं पु॒रा त॑नयि॒त्नो र॒चित्ता॑द्वि॒रण्य॑रूपम॒वसे॑ कृ॒णु॒द्धं ॥ अ॒ग्निर्हो॑ता॒ नि ष॑सादा॒ यजी॑यानुप॒स्थे मा॑तुः सु॒रभा॑वु॒ लोके॑ । युवा॑ क॒विः पु॑रु॒निष्ठ - [ ] 24

### TS 1.3.14.2

ऋ॒तावा॑ ध॒र्ता कृ॑ष्टी॒नामु॑त म॒द्धय॑ इ॒द्धः ॥ सा॒द्धीम॑कर् दे॒ववी॑तिं नो अ॒द्य य॒ज्ञस्य॑ जि॒ह्वा म॑वि॒दाम॑ गु॒ह्यां

। स आयुराऽगाँथु सुर्भिर्वसानो भद्रामंकर देवहूतिं नो अद्य ॥ अक्रन्ददुग्निः स्तनयन्निव द्यौः  
क्षामा रेरिहद्वीरुधः समञ्जश्च । सद्यो जज्ञानो वि हीमिद्धो अख्यदा रोदसी भानुना भात्यन्तः ॥ त्वे  
वसूनि पुर्वणीक- [ ] 25

**TS 1.3.14.3**

होतर्दोषा वस्तोरेरिरे यज्ञियांसः । क्षामेव विश्वा भुवनानि यस्मिन्थ सः सौभंगानि दधिरे पावके  
॥ तुभ्यं ता अङ्गिरस्तम् विश्वाः सुक्षितयः पृथक् । अग्ने कामाय येमिरे ॥ अश्याम् तं काममग्ने  
तवोत्यश्यामं रयिः रयिवः सुवीरं । अश्याम् वाजमभि वाजयन्तो ऽश्यामं द्युममंजराजरं ते ॥ श्रेष्ठं  
यविष्ठ भारताग्ने द्युमन्तमा भर । 26

**TS 1.3.14.4**

वसो पुरुस्पृहः रयिं ॥ स श्वितानस्तन्यतू रोचनस्था अजरेभिर् नानन्दद्विर्यविष्ठः । यः पावकः  
पुरुतमः पुरूणि पृथून्यग्निरेनुयाति भवन् ॥ आयुष्टे विश्वतो दधदयमग्निर् वरेण्यः । पुनस्ते प्राण  
आऽयन्ति परा यक्ष्मः सुवामि ते ॥ आयुर्दा अग्ने हविषो जुषाणो घृतप्रतीको घृतयोनिरेधि । घृतं  
पीत्वा मधु चारु गव्यं पितेवं पुत्रमभि - [ ] 27

**TS 1.3.14.5**

रक्षतादिमं । तस्मै ते प्रतिहर्यते जातवेदो विचरषणे । अग्ने जनामि सुष्टुतिं ॥ दिवस्परि प्रथमं  
जज्ञे अग्निरस्मद् द्वितीयं परि जातवेदाः । तृतीयमप्सु नृमणा अजस्रमिन्धान एनं जरते स्वाधीः  
॥ शुचिः पावक वन्द्योऽग्ने बृहद्वि रोचसे । त्वं घृतेभिराहुतः ॥ दृशानो रुक्म उर्व्या व्यद्यौद्-  
दुर्मरुषमायुः श्रिये रुचानः । अग्निरमृतो अभवद्वयोभिर् - [ ] 28

**TS 1.3.14.6**

यदेनं द्यौरजनयथ सुरेताः ॥ आ यदिषे नृपतिं तेज आनद्धुचि रेतो निषिक्तं द्यौरभीकै । अग्निः

शर्द्धमनवृद्धं युवानं स्वाधियं जनयथ सूदयच्च ॥ स तेजीयसा मनसा त्वोत उत शिक्ष स्वपत्यस्य  
शिक्षोः । अग्ने रायो नृतमस्य प्रभूतौ भूयाम ते सुष्टुतयश्च वस्वः ॥ अग्ने सहन्तुमा भर द्युमस्य  
प्रासहा रयिं विश्वा य - [ ] 29

### TS 1.3.14.7

श्वरूष्णीरभ्यासा वाजेषु सासहत् ॥ तमग्ने पृतनासहं रयिं सहस्व आ भर । त्वं हि सत्यो  
अद्भुतो दाता वाजस्य गोमतः ॥ उक्षान्नाय वशान्नाय सोमपृष्ठाय वेधसे । स्तोमैर् विधेमाऽग्नये  
॥ वद्मा हि सूनो अस्यन्नसद्वा चक्रे अग्निर् जनुषा ऽज्माऽन्नं । स त्वं न ऊर्जसन् ऊर्जं धा राजेव  
जेरवृके क्षेप्यन्तः ॥ अग्न आयूषि - [ ] 30

### TS 1.3.14.8

पवस आ सुवोर्जमिषं च नः । आरे बाधस्व दुच्छुनां ॥ अग्ने पवस्व स्वपा अस्मे वचः सुवीर्यं  
। दधत्पोषं रयिं मयि ॥ अग्ने पावक रोचिषा मन्द्रया देव जिह्वया । आ देवान् वक्षि यक्षि च  
॥ स नः पावक दीदिवोऽग्ने देवा इहा वह । उप यज्ञं हविश्च नः ॥ अग्निः शुचिव्रततमः  
शुचिर् विप्रः शुचिः ( ) कविः । शुची रोचत आहुतः ॥ उदग्ने शुचयस्तव शुक्रा भ्राजन्त ईरते  
। तव ज्योतींष्यर्चयः ॥ (पुरुनिष्ठः-पुर्वणीक-भरा-ऽभि-वयोभिर्-य-आयूषि - 31

विप्रः शुचि-श्चतुर्दश च) (A14)

**praSna korvai with starting padams of 1 to 14 anuvAkams :-**

(देवस्य-रक्षोहणो-विभू-स्त्व-सोमा-ऽत्यन्यानगां-पृथिव्या-इषे त्वा-ऽऽददे-वाक्त-सन्ते-  
समुद्र-हविष्मतीर-हृदे-त्वमग्ने रुद्र-श्चतुर्दश )

**korvai with starting padams of 1, 11, 21 series of pa jcAtis :-**

(देवस्य॑-ग॒मध्ये॑-ह॒विष्म॑तीः-पव॑सु-एक॑त्रिंशत्)

**first and last padam of third praSnam :-**

(दे॒वस्या॑-र्च॒यः )

॥ हरिः॑ ॐ ॥ ॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां प्रथमकाण्डे तृतीयः प्रश्नः समाप्तः ॥

## 1.4 प्रथमकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः-(सुत्यादिने कर्तव्या ग्रहाः)

### TS 1.4.1.1

आ ददे॑ ग्रावा॑ऽस्यद्धर॑कृद् दे॒वेभ्यो॑ गंभीरमिम- मद्ध॑रं कृ॒द्ध्युत्त॑मेन॑ प॒विनेन्द्रा॑य॒ सोमः॑ सु॒षुतं॑  
मधु॑मन्तं॒ पय॑स्वन्तं॒ वृष्टि॑वनि॒मिन्द्रा॑य॒ त्वा वृ॒त्रघ्न॑ इन्द्रा॑य॒ त्वा वृ॒त्रतु॑र॒ इन्द्रा॑य॒ त्वाऽभि॑माति॒घ्न इन्द्रा॑य॒  
त्वाऽऽदि॑त्यव॒न्त इन्द्रा॑य॒ त्वा वि॒श्वदे॑व्याव॒ते श्वा॒त्राः स्थं॑ वृ॒त्रतु॑रो रा॒धोगू॑र्ता अ॒मृत॑स्य॒ पत्नी॑स्ता दे॒वीर्  
दे॒वत्रे॑मं॒ यज्ञं॑ ध॒त्तोप॑हूताः सोम॑स्य पि॒बतो॑प॒हूतो॑ युष्माकः॑ - [ ] 1

### TS 1.4.1.2

सोमः॑ पि॒बतु॑ यत्ते॑ सोम॑ दि॒वि ज्योति॑र्यत् पृ॒थिव्यां॑ यदु॒राव॑न्त॒रिक्षे॑ तेना॒स्मै यज॑माना॒योरु॒राया॑ कृ॒द्ध्यधि॑  
दा॒त्रे वो॑चो धि॒षणे॑ वी॒डू स॒ती वी॑डयेथा॒-मूर्जं॑ दधाथा॒मूर्जं॑ मे ध॒त्तं मा वाः॑ हि॒सिषं॑ मा मां हि॒सिष्टं॑  
प्रा॒गपा॑गु॒दग॑ध॒राक्ता॑स्त्वा दि॒श आ धा॑व॒न्त्वंब॒ नि ष्व॑र । यत्ते॑ ( ) सो॒माऽदा॑भ्यं॒ नाम॑ जा॒गृवि॑ तस्मै॑  
ते सोम॑ सोमा॑य॒ स्वाहा॑ ॥ 2

(युष्माकः॑ - स्वर॒ यत्ते॑ -नव॑ च ) (A1)

### TS 1.4.2.1

वा॒चस्प॑तये॒ पव॑स्व वा॒जिन् वृ॒षा वृ॒ष्णो अ॒शुभ्यां॑ ग॒भस्ति॑पूतो दे॒वो दे॒वानां॑ प॒वित्र॑मसि॒ येषां॑ भा॒गोऽसि॑  
तेभ्य॑स्त्वा॒ स्वांकृ॑तोऽसि॒ मधु॑मती॒र् न इ॒षस्कृ॑धि वि॒श्वेभ्य॑स्त्वेन्द्रि॒येभ्यो॑ दि॒व्येभ्यः॑ पा॒र्त्थि॒वेभ्यो॑ मन॑स्त्वा  
ऽष्ट॒र्वन्त॑रि॒क्ष-म॒न्विहि॑ स्वाहा॑ त्वा सु॒भ॒वः सू॒र्याय॑ दे॒वेभ्य॑स्त्वा म॒रीचि॑पेभ्य॑ ए॒ष ते योनिः॑ प्रा॒णाय॑ त्वा  
॥ 3

(वा॒चः-स॒प्तच॑त्वारि॒ंशत्) (A2)



**TS 1.4.3.1**

उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तो ऽस्य॒न्त॒र्य॑च्छ म॒घव॑न् पा॒हि सोम॑मु॒रुष्य॑ रा॒यः समि॑षो यज॒स्वा॒ऽन्त॒स्ते द॑धामि  
द्यावा॑पृथि॒वी अ॒न्तरु॑र्वन्त॒रि॒क्षः स॒जोषा॑ दे॒वैरवै॑रैः परै॒श्चा॒ऽन्तर्या॑मे म॒घव॑न् माद॒यस्व॑ स्वा॒कृतो॑ऽसि  
मधु॑मती॒र्न इष॑स्कृ॒धि वि॒श्वेभ्य॑स्त्वेन्द्रि॒येभ्यो॑ दि॒व्येभ्यः॑ पा॒र्त्थि॒वेभ्यो॑ मन॑स्त्वाऽष्टू॒र्वन्त॒रि॒क्षम॑न्वि॒हि स्वाहा॑  
त्वा सु॒भवः॑ सू॒र्याय॑ दे॒वेभ्य॑ ( ) स्त्वा म॒रीचि॑पेभ्य॑ ए॒ष ते

योनि॑रपा॒नाय॑ त्वा ॥ 4 (दे॒वेभ्यः॑-स॒प्त च॑) (A3)

**TS 1.4.4.1**

आ वा॑यो भूष शुचि॒पा उप॑ नः सु॒हस्रं॑ ते नि॒युतो॑ वि॒श्ववार॑ । उपो॑ ते अ॒न्धो म॒घम॑यामि॒ यस्य॑ दे॒व  
दधि॑षे पू॒र्वपे॑यं ॥ उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तोऽसि॑ वा॒यवे॑ त्वेन्द्र॑वा॒यू इ॒मे सु॒ताः । उप॑ प्र॒योभि॑रा ग॒तमि॑न्द॒वो  
वा॒मु॒शन्ति॑ हि ॥ उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तो-ऽसी॑न्द्रवा॒युभ्यां॑ त्वैष॑ ते योनिः॑ स॒जोषा॑भ्यां॑ त्वा ॥ 5

(आ वा॑यो- त्रिच॑त्वारि॒ंशत्) (A4)

**TS 1.4.5.1**

अ॒यं वा॑ मि॒त्रावरु॑णा सु॒तः सोम॑ ऋ॒तावृ॑धा । ममे॒दिह॑ श्रु॒तः ह॒वं । उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तोऽसि॑ मि॒त्रावरु॑णाभ्यां॑  
त्वैष॑ ते योनि॑र॒ ऋ॒तायु॑भ्यां॑ त्वा ॥ 6

(अ॒यं वा॑ - वि॒ंशतिः॑) (A5)

**TS 1.4.6.1**

या वा॑ क॒शा म॒धुम॑त्यश्वि॒ना सू॒नृता॑वती । तया॑ य॒ज्ञं मि॑मिक्ष॒तं । उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तो-ऽस्य॑श्वि॒भ्यां त्वैष॑  
ते योनि॑र्मा॒द्धीभ्यां॑ त्वा ॥ 7

(या वा- मृष्टादंश) (A6)

**TS 1.4.7.1**

प्रा॒तर्यु॒जौ वि मु॑च्येथा-म॒श्वि॒ना॒वेह॑ गच्छ॒तं । अ॒स्य सोम॑स्य पी॒तये॑ ॥ उ॒प॒या॒म॒गृ॒हीतो॒-ऽस्य॒श्वि॒भ्यां॑  
त्वैष॑ ते योनि॑र॒श्वि॒भ्यां त्वा ॥ 8

(प्रा॒तर्यु॒जा॒वे-का॒न्नवि॑श्र॒तिः) (A7)

**TS 1.4.8.1**

अ॒यं वे॒नश्चो॑दय॒त् पृ॒श्नि॒ग॒र्भा ज्योति॑र्जरायू रज॑सो वि॒माने॑ । इ॒म॒म॒पा॒ऽसंग॑मे सूर्य॑स्य शिशुं न वि॒प्रा  
म॒ति॒भी रि॑हन्ति ॥ उ॒प॒या॒म॒गृ॒हीतो॒-ऽसि॑ शण्डा॒य त्वैष॑ ते योनि॑र॒ वी॒रतां॑ पाहि ॥ 9

(अ॒यं वे॒नः- पञ्च॑वि॒श्र॒तिः) (A8)

**TS 1.4.9.1**

तं प्र॒त्नथा॑ पूर्॒वथा॑ वि॒श्वथे॑मथा॑ ज्येष्ठ॑तातिं ब॒र॒हि॒षद॑ सुव॒र्विदं॑ प्रती॒चीनं॑ वृ॒जनं॑ दोह॑से गि॒राऽऽशुं॑  
जय॑न्त॒मनु॑ यासु व॒र्द्ध॑से । उ॒प॒या॒म॒गृ॒हीतो॒-ऽसि॑ मर्का॒य त्वैष॑ ते योनिः॑ प्र॒जाः पा॑हि ॥ 10

(तं प्र॒त्नया॒-ष॒द्वि॒श्र॒तिः ) (A9)

**TS 1.4.10.1**

ये दे॒वा दि॒व्येका॑द॒श स्थ॑ पृ॒थि॒व्याम॒द्भ्येका॑द॒श स्थाऽ॒प्सुष॑दो म॒हि॒नैका॑द॒श स्थ॑ ते दे॒वा य॒श्मि॑मं जु॒षद्ध॑-  
मु॒प॒या॒म॒गृ॒हीतो॒-ऽस्या॒ग्र॒य॒णो॑ऽसि॑ स्वा॒ग्र॒य॒णो जि॒न्वं य॒ज्ञं जि॒न्वं य॒ज्ञप॑ति॒म॒भि स॑र्व॒ना पा॑हि वि॒ष्णु॒स्त्वां

पा॒तु॒ वि॒शं॒ त्वं पा॒ही॒न्द्रि॒ये॒णै॒ष ते॒ यो॒नि॒र् वि॒श्वे॒भ्य॒स्त्वा दे॒वे॒भ्यः॑ ॥ 11

ये दे॒वा-स्त्रि॒च॒त्वारि॒ंशत् (A10)

**TS 1.4.11.1**

त्रि॒ंश॒त्त॒यं॑श्च ग॒णि॒नो रु॒जन्तो॑ दि॒वः रु॒द्राः पृ॒थि॒र्वी च॑ स॒चन्ते॑ । ए॒का॒द॒शा॒सो अ॒प्सु॒षदः॑ सु॒तः सोमं॑ जुषन्ताः॒ सर्व॑नाय॒ विश्वे॑ ॥ उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तो ऽस्या॒ग्र॒यो॒ऽसि॑ स्वा॒ग्र॒यो॒ जि॒न्वं य॒ज्ञं जि॒न्वं य॒ज्ञं॑ प॒ति॒भ्यः॑ स॒र्व॒ना पा॒हि॒ वि॒ष्णु॒स्त्वां पा॒तु॒ वि॒शं॒ त्वं पा॒ही॒न्द्रि॒ये॒णै॒ष ते॒ यो॒नि॒र् वि॒श्वे॒भ्य॒स्त्वा दे॒वे॒भ्यः॑ ॥ 12

(त्रि॒ंश॒त्त॒यो-द्वि॒च॒त्वारि॒ंशत्) (A11)

**TS 1.4.12.1**

उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तो ऽसी॒न्द्रा॒य त्वा बृ॒हद्व॑ते॒ वय॑स्वत॒ उ॒क्था॒यु॒वे यत् इ॒न्द्र बृ॒हद्व॑य॒स्तस्मै॑ त्वा॒ वि॒ष्णवे॑ त्वै॒ष ते॒ यो॒नि॒रि॒न्द्रा॒य त्वो॒क्था॒यु॒वे ॥ 13

(उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तो ऽसी॒न्द्रा॒य-द्वा॒वि॒ंश॒तिः) (A12)

**TS 1.4.13.1**

मूर्ध्ना॑नं॒ दि॒वो अ॑र॒तिं पृ॒थि॒व्या वै॒श्वान॑र॒मृ॒ताय॑ जा॒तम॒ग्निं । क॒विः स॒म्राज॑-म॒ति॒थिं जना॑नामा॒सन्ना पा॒त्रं ज॒नय॑न्त॒ दे॒वाः ॥ उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तो ऽस्य॒ग्र॒ये॒ त्वा वै॒श्वान॑राय॒ ध्रु॒वो॒ऽसि॑ ध्रु॒वक्षि॑तिर् ध्रु॒वाणां॑ ध्रु॒वत॑मो॒ऽच्यु॑ताना॒मच्यु॑त॒क्षित्त॑म ए॒ष ते॒ यो॒नि॒र॒ग्र॒ये॒ त्वा वै॒श्वान॑राय॒ ॥ 14

(मूर्ध्ना॑नं-पञ्च॒त्रि॒ंशत्) (A13)

**TS 1.4.14.1**

मधु॑श्च माध॑वश्च शुक्र॑श्च शुचि॑श्च नभ॑श्च नभ॒स्य॑श्चेष॒श्चोर्ज॑श्च सह॑श्च सह॒स्य॑श्च तप॑श्च तप॒स्य॑श्चो-  
पया॒मगृ॑हीतोऽसि स॒सर्पो॑- ऽस्य॒हस्प॑त्याय त्वा ॥ 15

(मधु॑श्च-त्रि॒शतः) (A14)

**TS 1.4.15.1**

इन्द्रा॑ग्नी आ ग॑तः सु॒तं गी॑र्भिर् नभो॒ वरे॑ण्यं । अ॒स्य पा॑तं धि॒येषि॑ता ॥ उ॒पया॒मगृ॑हीतो-ऽसीन्द्रा॑ग्निभ्यां  
त्वैष ते योनि॑रिन्द्रा॑ग्निभ्यां त्वा ॥ 16

इन्द्रा॑ग्नी वि॒श्रुतिः॑) (A15)

**TS 1.4.16.1**

ओमा॑सश्चरू॒षणी॑धृतो विश्वे॑ देवा॒स आ ग॑त । दा॒श्वाऽसो॑ दा॒शुषः॑ सु॒तं ॥ उ॒पया॒मगृ॑हीतो-ऽसि  
विश्वे॑भ्यस्त्वा दे॒वेभ्य॑ एष ते योनि॑र् विश्वे॑भ्यस्त्वा दे॒वेभ्यः॑ ॥ 17

(ओमा॑सो वि॒श्रुतिः॑) (A16)

**TS 1.4.17.1**

म॒रुत्व॑न्तं वृष॒भं वा॑वृ॒धान॑मक॑वारिं दि॒व्यः शा॒समिन्द्रं॑ । वि॒श्वासा॑ह॒मव॑से नू॒तना॑यो॒ग्रः स॑हो॒दामि॑ह तः  
हु॒वेम ॥ उ॒पया॒मगृ॑हीतो-ऽसीन्द्रा॑य त्वा म॒रुत्व॑न्त एष ते योनि॑रिन्द्रा॑य त्वा म॒रुत्व॑न्ते ॥ 18

(म॒रुत्व॑न्तं-षट्त्रि॒शतः॑) (A17)

**TS 1.4.18.1**

इन्द्रं मरुत्व इह पाहि सोमं यथा शार्याते अपिबः सुतस्य । तव प्रणीती तव शूर शर्मन्ना-विवासन्ति  
कवयः सुयज्ञाः ॥ उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वा मरुत्वत एष ते योनिरिन्द्राय त्वा मरुत्वते ॥  
19

(इन्द्रैकान्न त्रिंशत्) (A18)

**TS 1.4.19.1**

मरुत्वाऽ इन्द्र वृषभो रणाय पिबा सोममनुष्वधं मदाय । आ सिञ्चस्व जठरे मद्धं ऊर्मिं त्वऽ राजाऽसि  
प्रदिवः सुतानां ॥ उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वा मरुत्वत एष ते योनिरिन्द्राय त्वा मरुत्वते ॥ 20

(मरुत्वानेकान्नत्रिंशत्) (A19)

**TS 1.4.20.1**

महाऽ इन्द्रो य ओजसा पर्जन्यो वृष्टिमाऽ इव । स्तोमैर्वथ्सस्यं वावृधे ॥ उपयामगृहीतोऽसि  
महेन्द्राय त्वेष ते योनिर् महेन्द्राय त्वा ॥ 21

(महानेकान्नविंशतिः) (A20)

**TS 1.4.21.1**

महाऽ इन्द्रो नृवदा चर षणिप्रा उत द्विबर्हा अमिनः सहोभिः । अस्मद्रियंग्वावृधे वीर्यायोरुः पृथुः  
सुकृतः कर्तृभिर्भूत् ॥ उपयामगृहीतोऽसि महेन्द्राय त्वेष ते योनिर् महेन्द्राय त्वा ॥ 22

(महान् नृवथ - षड्विंशतिः) (A21)

**TS 1.4.22.1**

क॒दा च॒न स्त॒रीर॑सि॒ नेन्द्र॑ स॒श्वसि॑ दा॒शुषे॑ । उ॒पो॒पे॒न्नु म॑घ॒वन् भू॒य इ॒न्नु ते॒ दानं॑ दे॒वस्य॑ पृ॒च्यते ॥  
उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तोऽस्या॒दि॒त्येभ्य॑स्त्वा ॥ क॒दा च॒न प्र यु॑च्छ॒स्यु॒भे नि पा॑सि॒ जन्म॑नी । तु॒रीया॑दि॒त्य  
स॒र्व॒नं त इन्द्रि॑य॒मा त॑स्था॒व॒मृतं॑ दि॒वि ॥ य॒ज्ञो दे॒वानां॑ प्र॒त्येति॑ सु॒म॒मादि॑त्यासो भ॒वता॑ मृ॒डय॑न्तः  
। आ वो ( ) ऽर्वा॑ची सु॒म॒तिर् व॑वृ॒त्याद॑हो-श्चि॒द्या व॑रि॒वो॒वित्तरा॑ऽसत् ॥ वि॒व॒स्व आ॑दि॒त्यैष ते॑  
सोम॑पी॒थस्तेन॑ म॒न्दस्व॒ तेन॑ तृ॒प्य तृ॒प्यास्म॑ ते व॒यं त॑र्पयि॒तारो॒ या दि॒व्या वृष्टि॑स्तया॒ त्वा श्री॑णामि  
॥ 23

(वृ:- सप्तविंशतिश्च) (A22)

**TS 1.4.23.1**

वा॒म॒म॒द्य स॑वि॒तर्वा॑म॒मु श्वो दि॒वेदि॑वे वा॒म॒म॒स्मभ्य॑ सा॒वीः ॥ वा॒म॒स्य॒ हि क्षय॑स्य दे॒व भूरे॑या धि॒या  
वा॑म॒भाजः॑ स्याम ॥ उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तोऽसि॑ दे॒वाय॑ त्वा स॒वि॒त्रे ॥ 24

(वा॒मं-चतुर्विंशतिः) (A23)

**TS 1.4.24.1**

अ॒द॒ब्धेभिः॑ स॒वितः॑ पा॒युभि॑ष्ट्व॒ शि॒वेभि॑र॒द्य परि॑पाहि नो ग॒यं । हि॒र॒ण्य॒जिह्वः॑ सु॒वि॒ताय॑ न॒व्यसे॑ रक्षा  
माकि॑र्नो अ॒घश॑स ई॒शत ॥ उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तोऽसि॑ दे॒वाय॑ त्वा स॒वि॒त्रे ॥ 25

(अ॒द॒ब्धेभि॑-स्त्रियोविंशतिः) (A24)

**TS 1.4.25.1**

1.4 प्रथमकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः-(सुत्यादिने कर्तव्या ग्रहाः) <https://www.vedavms.in> 38

हिरण्यपाणिमू॑तये सवि॒तार॒मुप॑ ह्वये । स चेत्ता॑ दे॒वता॑ प॒दं ॥ उ॒प॒या॒मगृ॑हीतो-ऽसि दे॒वाय॑ त्वा सवि॒त्रे  
॥ 26

(हिरण्यपाणिं-चतुर्दश) (A25)

**TS 1.4.26.1**

सुश॑र्माऽसि सुप्रतिष्ठा॒नो बृ॒हदु॒क्षे नम॑ ए॒ष ते योनि॑र् विश्वेभ्य॑स्त्वा दे॒वेभ्यः॑ ॥ 27

(सुशर्मा-द्वादश) (A26)

**TS 1.4.27.1**

बृ॒ह॒स्पति॑सुतस्य त इ॒न्दो इ॒न्द्रिया॑व॒तः प॒त्नी॑वन्तं॒ ग्रहं॑ गृ॒ह्णाम्य॑ग्रा(३)इ प॒त्नी॑वा(३) स्स॒जूर्दे॒वेन॑ त्वष्ट्रा  
सोमं॑ पिब॒ स्वाहा॑ ॥ 28

(बृहस्पति॑सुतस्य-पञ्चदश) (A27)

**TS 1.4.28.1**

हरि॑रसि हा॒रियो॒ज॒नो ह॒र्योः॑ स्था॒ता वज्र॑स्य भ॒र्ता पृ॒श्नेः॑ प्रे॒ता तस्य॑ ते दे॒व सोमे॑ष्टयं॒ जुषः॑ स्तु॒तस्तो॑मस्य  
श॒स्तोक्थ॑स्य हरि॑वन्तं॒ ग्रहं॑ गृ॒ह्णामि॑ ह॒रीः स्थ॒ ह॒र्योर्द्वा॑नाः स॒हसो॑मा॒ इन्द्रा॑य॒ स्वाहा॑ ॥ 29

(हरि॑रसि-षड्विंशतिः) (A28)

**TS 1.4.29.1**

अ॒ग्न आ॒यू॒षि प॒वस॒ आ सु॒वोर्ज॑मिषं॑ च नः । आ॒रे बा॑धस्व दु॒च्छुनां॑ ॥ उ॒प॒या॒मगृ॑हीतो-ऽस्य॒ग्रये॑

त्वा तेजस्वत एष ते योनिर्ग्रयै त्वा तेजस्वते ॥ 30

(अग्र आयूषि-त्रयोविंशतिः) (A29)

**TS 1.4.30.1**

उत्तिष्ठन्नोजसा सह पीत्वा शिप्रे अवेपयः । सोममिन्द्र चमू सुतं ॥ उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वौजस्वत एष ते योनिरिन्द्राय त्वौजस्वते ॥ 31

(उत्तिष्ठन्नेकविंशतिः) (A30)

**TS 1.4.31.1**

तरणिर् विश्वदर्शतो ज्योतिष्कृदसि सूर्य । विश्वमा भासि रोचनं ॥ उपयामगृहीतोऽसि सूर्याय त्वा भ्राजस्वत एष ते योनिः सूर्याय त्वा भ्राजस्वते ॥ 32

(तरणिर् विंशतिः) (A31)

**TS 1.4.32.1**

आ प्यायस्व मदिन्तम् सोम विश्वाभिरूतिभिः । भवा नः सप्रथस्तमः ॥ 33

(आ प्यायस्व-नवं) (A32)

**TS 1.4.33.1**

ईयुष्टे ये पूर्वतरामपश्यन् व्युच्छन्तीमुषसं मर्त्यासः । अस्माभिरू नु प्रतिचक्ष्याऽभूदो ते यन्ति ये अपरीषु पश्यान् ॥ 34



(इयु-रेकान्नविंशतिः) (A33)

**TS 1.4.34.1**

ज्योतिष्मतीं त्वा सादयामि ज्योतिष्कृतं त्वा सादयामि ज्योतिर्विदं त्वा सादयामि भास्वतीं त्वा सादयामि ज्वलन्तीं त्वा सादयामि मल्मलाभवन्तीं त्वा सादयामि दीप्यमानां त्वा सादयामि रोचमानां त्वा सादयाम्यजस्रां त्वा सादयामि बृहज्ज्योतिषं त्वा सादयामि बोधयन्तीं त्वा सादयामि जाग्रतीं त्वा सादयामि ॥ 35

(ज्योतिष्मती-षट्त्रिंशत्) (A34)

**TS 1.4.35.1**

प्रयासाय स्वाहा ऽऽयासाय स्वाहा वियासाय स्वाहा सँयासाय स्वाहोद्यासाय स्वाहाऽवयासाय स्वाहा शुचे स्वाहा शोकाय स्वाहा तप्यत्वै स्वाहा तपते स्वाहा ब्रह्महत्यायै स्वाहा सर्वस्मै स्वाहा ॥ 36

(प्रयासाय-चतुर्विंशतिः ) (A35)

**TS 1.4.36.1**

चित्तं सन्तानेन भवं यक्रा रुद्रं तनिम्ना पशुपतिं स्थूलहृदयेनाग्निं हृदयेन रुद्रं लोहितेन शर्वं मतस्त्राभ्यां महादेव-मन्तःपार्श्वेनौषिष्ठहनं शिङ्गीनिकोश्याभ्यां ॥ 37 (चित्त-मुष्टादश) (A36)

**TS 1.4.37.1**

1.4 प्रथमकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः-(सुत्यादिने कर्तव्या ग्रहाः) <https://www.vedavms.in> 41

आ तिष्ठ वृत्रहन् रथं युक्ता ते ब्रह्मणा हरी । अर्वाचीनः सु ते मनो ग्रावा कृणोतु वृशुना  
॥ उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वा षोडशिनं एष ते योनिरिन्द्राय त्वा षोडशिनै ॥ 38

(आ तिष्ठ-षट्विंशतिः) (A37)

**TS 1.4.38.1**

इन्द्रमिद्धरी वहतोऽप्रतिधृष्टशवसु-मृषीणां च स्तुतीरुपं यज्ञं च मानुषाणां ॥ उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय  
त्वा षोडशिनं एष ते योनिरिन्द्राय त्वा षोडशिनै ॥ 39

(इन्द्रमित-त्रयोविंशतिः) (A38)

**TS 1.4.39.1**

असावि सोमं इन्द्र ते शविष्ठ धृष्णवा गंहि । आ त्वा पृणत्तिवन्द्रियः रजः सूर्यं न रश्मिभिः ॥  
उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वा षोडशिनं एष ते योनिरिन्द्राय त्वा षोडशिनै ॥ 40

(असावि-सप्तविंशतिः) (A39)

**TS 1.4.40.1**

सर्वस्य प्रतिशीवरी भूमिस्त्वोपस्थ आऽधित । स्योनाऽस्मै सुषदा भव यच्छाऽस्मै शर्म सुप्रथाः ॥  
उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वा षोडशिनं एष ते योनिरिन्द्राय त्वा षोडशिनै ॥ 41

(सर्वस्य षड्विंशतिः) (A40)

**TS 1.4.41.1**

1.4 प्रथमकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः-(सुत्यादिने कर्तव्या ग्रहाः) <https://www.vedavms.in> 42

महा॑ इन्द्रो॑ वज्र॑बाहुः॑ षोड॑शी शर्म॑ यच्छतु । स्व॑स्ति नो॑ म॒घवा॑ करोतु॑ हन्तुं पा॒प्मानं॑ योऽस्मान्  
द्वेष्टि॑ ॥ उ॒प॒या॒म॒गृही॑तोऽसीन्द्रा॑य त्वा षोड॑शिनं ए॒ष ते योनि॑रिन्द्रा॑य त्वा षोड॑शिनै ॥ 42

(म॒हान्-षड्विं॑शतिः) (A41)

TS 1.4.42.1

स॒जोषा॑ इन्द्र॑ सग॑णो म॒रुद्भिः॑ सोमं॑ पिब वृ॒त्रह॑ञ्छूर वि॒द्वान् । ज॒हि शत्रू॑ र॒प मृ॒धो नु॑दुस्वाऽथाभ॑यं  
कृ॒णुहि वि॒श्वतो॑ नः ॥ उ॒प॒या॒म॒गृही॑तोऽसीन्द्रा॑य त्वा षोड॑शिनं ए॒ष ते योनि॑रिन्द्रा॑य त्वा षोड॑शिनै ॥  
43

(स॒जोषाः-त्रिं॑शत्) (A42)

TS 1.4.43.1

उ॒दु त्यं जा॒तवे॑दसं दे॒वं व॑हन्ति के॒तवः॑ । दृ॒शे वि॒श्वाय॑ सूर्यं ॥ चि॒त्रं दे॒वाना॒-मुद॑गा॒दनी॑कं चक्षु॑र  
मि॒त्रस्य॑ वरु॑णस्याऽग्नेः । आऽप्रा॒द्यावा॑पृथि॒वी अ॒न्तरि॑क्षः सूर्य॑ आ॒त्मा जग॑तस्त॒स्थुष॑श्च ॥ अ॒ग्ने  
नय॑ सु॒पथा॑ रा॒ये अ॒स्मान् वि॒श्वानि॑ दे॒व व॒युना॑नि वि॒द्वान् । यु॒योद्ध॑यंस्म-ज्जु॒हुरा॑ण मे॒नो भूयि॑ष्ठां ते  
नम॑उक्तिं विधेम ॥ दि॒वं गच्छ॑ सु॒वः प॒त रू॒पेण॑ - [ ] 44

TS 1.4.43.2

वो रू॒पम॒भ्यैमि॑ वयं॒सा वयः॑ । तु॒थो वो वि॒श्ववे॑दा वि भ॑जतु वर॒षिष्ठे॑ अधि॒ नाकै॑ ॥ ए॒तत्ते अ॒ग्ने  
राध॑ ऐति॒ सोम॑च्युतं तन्मि॒त्रस्य॑ प॒था नय॑र्तस्यं प॒था प्रे॒तं च॒न्द्रद॑क्षिणा य॒ज्ञस्य॑ प॒था सु॑वि॒ता नय॑न्तीर्  
ब्राह्म॑णम॒द्य रा॑द्ध्यास॒मृषि॑मार॒षेयं पि॑तृमन्तं पैतृ॒मत्यः॑ सु॒धातु॑दक्षिणं वि सु॒वः पश्य॑ व्यन्त॒रि॒क्षं य॑तस्व  
सद॑स्यै ( ) र॒स्मद्वा॑त्रा दे॒वत्रा॑ गच्छतु म॒धुम॑तीः प्र॒दा॒ता॒र॒मा वि॑श॒ताऽन॑वहायाऽस्मान् दे॒व्याने॑न प॒थेत॑  
सु॒कृता॑ लो॒के सी॒दत॑ तन्नः सः॒स्कृतं॑ ॥ 45

(रूपेण-सदस्यै-रष्टादश च) (A43)

**TS 1.4.44.1**

धा॒ता रा॒तिः सं॒विते॑दं जु॒षन्तां॑ प्र॒जाप॑तिर् निधि॒पति॑र्नो अ॒ग्निः । त्वष्टा॑ विष्णुः प्र॒जया॑ स॒ररा॑णो  
यज॑मानाय॒ द्रवि॑णं दधातु ॥ समि॑न्द्र णो॒ मन॑सा नेषि गोभिः स॒ सूरि॑भिर्मघवन्थ स॒ स्व॒स्त्या ।  
सं ब्रह्म॑णा देवकृ॑तं यदस्ति सं दे॒वानां॑ सु॒म॒त्या य॒ज्ञिया॑नां ॥ सं॒वर्च॑सा पयसा सं त॒नूभि॑-रगन्महि  
मन॑सा स॒ शिवे॑न ॥ त्वष्टा॑ नो अत्र॒ वरि॑वः कृ॒णो - [ ] 46

**TS 1.4.44.2**

त्वनु॑ मा॒र्ष्टु त॒नुवो॑ यद्विलि॑ष्टं ॥ यदु॒द्य त्वा॑ं प्रय॒ति य॒ज्ञे अ॒स्मिन्न॑ग्ने हो॒ता॒र॒मवृ॑णीमहीह । ऋ॒ध॒ग॒या॒दृ॒ध॒गु॒ताऽश॑मिष्ठाः  
प्र॒जा॒नन् य॒ज्ञमु॑प॒ याहि॑ वि॒द्वान् ॥ स्व॒गा वो॑ दे॒वाः स॒दन॑मकर्म॒ य आ॑ज॒ग्म स॒र्वने॑दं जु॒षा॒णाः ।  
ज॒क्षि॒वाऽसः॑ प॒पि॒वाऽसं॑श्च वि॒श्वेऽस्मे॑ ध॒त्त व॑सवो वसू॒नि ॥ या॒नाऽव॑ह उ॒शतो॑ दे॒व दे॒वान् ता॑न्-[ ] 47

**TS 1.4.44.3**

प्रे॒रय॑ स्वे अ॒ग्ने स॒धस्थे॑ । वह॑माना॒ भर॑माणा ह॒वीऽषि॑ वसुं घ॒र्म दि॒व॒मा ति॑ष्ठ॒तानु॑ । य॒ज्ञं य॒ज्ञं ग॑च्छ  
य॒ज्ञप॑तिं गच्छ॒ स्वां यो॑निं गच्छ॒ स्वाहै॑ष ते॒ य॒ज्ञो य॑ज्ञपते स॒हसू॑क्तवाकः सु॒वीरः॑ स्वाहा॒ देवा॑ गा॒तुवि॑दो  
गा॒तुं वि॒त्त्वा गा॒तुमि॑त् मन॑सस्पत इ॒मं नो॑ दे॒व दे॒वेषु॑ य॒ज्ञः स्वाहा॑ वा॒चि स्वाहा॑ वा॒ते धाः॑ ॥ 48

(कृणोतु-तान-ष्टाचत्वारिंशच्च ) (A44)

**TS 1.4.45.1**

उ॒रुः हि॑ राजा॒ वरु॑णश्च॒कार॑ सू॒र्याय॑ पन्था॒-मन्वे॑त॒वा उ॑ । अ॒पदे॑ पादा॒ प्रति॑धातवे-ऽक॒रु॒ता-ऽप॑व॒क्ता  
ह॒दया॑विधांश्चित् ॥ श॒तं ते॑ राजन् भिष॒जः स॒हस्र॑मु॒र्वी गंभी॑रा सु॒म॒तिष्ठे॑ अस्तु । बा॒धस्व॑ द्वे॒षो

निरु॑क्र॒तिं परा॒चैः कृ॒तं चि॒देनः॑ प्र मु॒मुग्ध॒यस्मत् ॥ अ॒भिष्टि॑तो वरु॑णस्य पाशोऽग्रे॒रनीक॑म॒प आ  
वि॒वेश । अपा॑न्नपात् प्र॒तिरक्ष॑न्नसुर्य॑ दमे॑दमे - [ ] 49

**TS 1.4.45.2**

स॒मिधं॑ यक्ष्य॒ग्रे ॥ प्र॒ति ते जि॒ह्वा घृ॒तमुच्च॑रण्येथ॒ समु॒द्रे ते हृद॑यम॒प्स्वन्तः॑ । सं त्वा॑ विश॒न्त्वोष॑धी॒  
रुताऽऽपो॑ य॒ज्ञस्य॑ त्वा य॒ज्ञपते॑ ह॒विर्भिः॑ ॥ सू॒क्तवा॒के न॑मोवा॒के वि॒धेमाऽव॑भृथ निच॒ङ्कुण॑ निचे॒रुर॑सि  
निच॒ङ्कुणाऽव॑ दे॒वैर् दे॒वकृ॑तमे॒नोऽया॒डव॑ म॒र्त्यैर् म॒र्त्यकृ॑तमु॒रोरा नो॑ दे॒व रि॒षस्पा॑हि सुमि॒त्रा न॒ आप॑  
ओष॑धयः - [ ] 50

**TS 1.4.45.3**

सन्तु॑ दु॒र्मित्रा॑स्तस्मै भू॒यासु॑र योऽस्मा॒न् द्वेष्टि॑ यं च व॒यं द्वि॒ष्मो दे॒वीरा॑प ए॒ष वो गर्भ॑स्तं वः  
सु॒प्रीतः॑ सुभृ॒त-म॑कर्म दे॒वेषु॑ नः सु॒कृता॑ ब्रू॒तात् प्र॒तियु॑तो वरु॑णस्य पाशः प्र॒त्यस्तो॑ वरु॑णस्य पाशः  
ए॒धोऽस्ये॑धिषी॒महि॑ स॒मिद॑सि तेजोऽसि तेजो मयि॑ धे॒ह्यपो॑ अन्व॑चारिषः रसे॒न सम॑सृक्ष॒महि । पय॑स्वाः  
अ॒ग्न आ ( ) ऽग॑मं तं मा सः सृ॒ज वर्च॑सा ॥ 51

(दमे॑दम॒-ओष॑धय॒- आ-ष॑ट्) (A45)

**TS 1.4.46.1**

यस्त्वा॑ हृ॒दा की॒रिणा॑ म॒न्यमा॑नो ऽम॒र्त्यं म॒र्त्यो जोह॑वीमि । जा॒तवे॑दो यशो॑ अ॒स्मासु॑ धेहि प्र॒जाभि॑र॒ग्रे  
अमृ॑तत्वम॑श्यां ॥ यस्मै॑ त्वः सु॒कृते॑ जा॒तवे॑द उ लो॒कम॑ग्रे कृ॒णवः॑ स्यो॒नं । अ॒श्विनः॑ स पु॒त्रिणं॑  
वी॒रव॑न्तं गोम॑न्तः र॒यिं न॑शते स्व॒स्ति ॥ त्वे सु॑ पु॒त्र शव॑सोऽवृ॒त्रन् का॑म॒कात॑यः । न त्वा॑मिन्द्रा॒ति  
रि॒च्यते ॥ उ॒क्थौक्थे॑ सोम॒ इन्द्र॑ ममा॒द नी॒थेनी॑थे म॒घवा॑नः - [ ] 52

**TS 1.4.46.2**

सुतासः । यदी॑ स॒बाधः॑ पि॒तरं॑ न पु॒त्राः स॑मा॒नद॑क्षा अव॑से हव॑न्ते ॥ अ॒ग्ने र॑से॒न तेज॑सा जा॒तवे॑दो  
वि रो॑चसे । र॒क्षोहा॑ऽमीव॒चात॑नः ॥ अ॒पो अ॒न्व॒चा॒रिषः॑ र॑से॒न स॑म॒सृक्ष॑महि । प॒य॒स्वा॒ अ॒ग्न  
आ॑ऽग॒मं तं मा॒ सः॑ सृ॒ज वर्च॑सा ॥ व॒सुर् व॑सु॒पति॑र् हि॒क॒मस्य॑ग्ने वि॒भाव॑सुः । स्या॒म ते सु॑म॒ताव॑पि  
॥ त्वा॒म॒ग्ने व॑सु॒पतिं॑ व॒सूना॑म॒भि प्र म॑न्दे- [ ] 53

### TS 1.4.46.3

अ॒द्भ॒रेषु॑ राज॒न् । त्वया॑ वा॒जं वा॒ज॒यन्तो॑ जये॒मा॒ऽभिष्या॑म पृथ्॒सुती॑र् म॒र्त्यानां॑ । त्वा॒म॒ग्ने वा॒ज॒सात॑मं  
वि॒प्रा व॑र्द्धन्ति सु॒ष्टुतं॑ । स नो॑ रा॒स्व सु॒वीर्यं॑ ॥ अ॒यं नो॑ अ॒ग्निर्व॑रि॒वः कृ॒णोत्व॑यं मृ॒धः पुर॑ ए॒तु  
प्र॑भि॒न्दन् ॥ अ॒यः श॒त्रूञ्ज॑यतु ज॒र॒ह॒षाणो॑ऽयं वा॒जं ज॑यतु वा॒ज॒सातौ॑ ॥ अ॒ग्निना॑ऽग्निः स॒मि॒द्धय॑ते  
क॒विर् गृ॒हप॑ति॒र् युवा॑ । ह॒व्य॒वाड्-जु॒ह्वी॒स्यः ॥ त्वः॑ ह्य॒ग्ने ( ) अ॒ग्निना॑ वि॒प्रो वि॒प्रेण॑ स॒न्ध॒स॒ता ।  
स॒खा स॒ख्या स॒मि॒द्धय॑से ॥ उ॒द॒ग्ने शु॒च॒य॒स्तव॑ > 1, वि ज्योति॑षा > 2 ॥ 54

(म॒घवा॑नं-म॒न्दे-ह्य॒ग्ने-चतु॑र्दश च) (A46)

### praSna korvai with starting padams of 1 to 46 anuvAkams :-

(आ द॑दे-वा॒चस्प॑त॒य-उ॒पया॑म॒गृही॑तोऽस्या वा॒यो -अ॒यं वां -या वां-प्रा॒त॒र्युजा॑-व॒यं-तं -ये दे॒वा-स्त्रि॑श॒-  
दु॒पया॑म॒गृही॑तोऽसि-मूर्द्धा॒नं-म॒धुश्चे॒न्द्रा॒ग्रं॑007आ ; ओमा॑सो-म॒रुत्व॑न्त॒-मि॒न्द्रं म॑रुत्वो-म॒रुत्वा॑न्- म॒हान्-  
म॒हान्न॑वत्-क॒दा-वा॒म-म॑द॒ब्धेभि॑र्- हि॒र॒ण्य॒पाणि॑-सु॒शर्मा॑-बृ॒हस्प॑ति॒ सु॒तस्य॑ - ह॒रि॒र॒स्य-ग्रं-उ॒त्तिष्ठ॑न्-त॒रणि॑-  
रा॒प्या॒यस्वे॒-यु॒ष्टे ये॒-ज्योति॑ष्मतीं-प्रया॒साय॑-चि॒त्त-मा॒तिष्ठे॑-न्द्र-म॒सावि॑-सर्व॒स्य-म॒हान्-स॒जोषा॑-उ॒दुत्य॑-धा॒तो-  
रुः॑ हि॒-य॒-स्त्वा ष॑ट्त्वारि॒शत् ।)

### korvai with starting padams of 1, 11, 21 series of pa jCAtis :-

(आ द॑दे-ये दे॒वा-म॒हा-नु॒त्तिष्ठ॑न्-सर्व॒स्य-स॒न्तु दु॒र्मि॒त्रा-श्चतु॑ष्पञ्चा॒शत् ।)

**first and last padam of fourth praSnam :-**

(आ दंदे-वि ज्योतिषा )

**special korvai for this praSnam :-**

(वाच प्राणाय॑ त्वा । उप॒या॒म॒गृही॑तोऽस्य॒पा॒नाय॑ त्वा । आ वा॑यो वा॒यवे॑ स॒जोषा॑भ्यां त्वा ।  
अ॒यमृ॑तायु॒भ्यां त्वा । या वा॑म॒श्चि॒भ्यां मा॒द्धी॒भ्यां त्वा । प्रा॒त॒र्यु॒जाव॑श्चि॒भ्याम॑श्चि॒भ्यां त्वा । अ॒यः  
श॒ण्डाय॑ वी॒रता॑ पाहि । तं म॒र्काय॑ प्र॒जाः पा॑हि । ये दे॒वा स्त्रि॒ंशदा॑ग्र॒यणो॑ऽसि वि॒श्वेभ्य॑स्त्वा दे॒वेभ्यः॑  
। उप॒या॒म॒गृही॑तोऽसीन्द्रा॑य त्वोक्थायु॒वे । मूर्ध्ना॑न॒म॒ग्नये॑ त्वा वैश्वान॒राय॑ । मधु॑श्च सः॒ सर्पो॑ऽसि ।  
इन्द्रा॑ग्नी इन्द्रा॒ग्निभ्यां॑ त्वा । ओमा॑सो वि॒श्वेभ्य॑स्त्वा दे॒वेभ्यः॑ । म॒रुत्वं त॒न्त्रीणीन्द्रा॑य त्वा म॒रुत्वंते॑ ।  
म॒हान्दे॑ म॒हेन्द्रा॑य त्वा । क॒दा च॒नाऽऽदि॒त्येभ्य॑स्त्वा । क॒दा च॒न स्त॒रीर् वि॒वंस्व॑ आ॒दित्य॑ । इन्द्रः॑  
शुचि॑र॒पः । वा॒मन्त्री॑णी दे॒वाय॑ त्वा सवि॒त्रे । सु॒शर्मा॑ऽसि वि॒श्वेभ्य॑स्त्वा दे॒वेभ्यः॑ । बृह॑स्पति॒-सुत॑स्य  
त्वष्ट्रा॑ सोमं पिब॒ स्वाहा॑ । हरि॑र॒सि स॒हसो॑मा इन्द्रा॑य स्वाहा॑ । अ॒ग्न आयू॑ष्य॒ग्नये॑ त्वा तेज॑स्वते ।  
उ॒त्तिष्ठ॑न्निन्द्रा॑य त्वौज॑स्वते । त॒रणिः॑ सू॒र्याय॑ त्वा भ्राज॑स्वते । आ ति॑ष्ठाद्या॒ष्पटिन्द्रा॑य त्वा षोड॑शिने  
। उ॒दु त्यं चि॒त्रं । अ॒ग्ने न॒य दि॒वं गच्छ॑ । उ॒रूमा॑यु॒ष्टे यद्दे॒वा मुमु॑ग्धि । अ॒ग्नावि॑ष्णू सु॒क्रतू  
मुमु॑क्तं । परा॒ वै प॒ङ्क्त्यः॑ । दे॒वा वै ये दे॒वाः प॒ङ्क्त्यो॑ । परा॒ वै स वाचं॑ । भूमि॑र्व्य॒तृष्यन् ।  
प्र॒जाप॑ति॒र् व्य॑क्षु॒द्ध्यन् । भूमि॑रा॒दिया॑ वै । अ॒ग्निहो॑त्रमा॒दित्यो॑ वै । भूमि॑र् लेकः॒ सलेकः॑ सु॒लेकः॑ ।  
वि॒ष्णोरु॑दु॒त्तमं॑ । अन्न॑प॒ते पुन॑स्वाऽऽदि॒त्याः । उ॒रुः सः सृ॑ज॒ वच॑सा । यस्त्वा सु॒ष्टुतं॑ । त्वम॑ग्ने  
यु॒क्ष्वा हि सु॑ष्टि॒ति । त्वम॑ग्ने विच॑र्षणे । यत्वा वि रो॑चसे ।)

॥ हरिः ॐ ॥ ॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां प्रथमकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः समाप्तः ॥

1.4.1 Annexure for 1.4

1.4 प्रथमकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः-(सुत्यादिने कर्तव्या ग्रहाः) <https://www.vedavms.in> 47

1.4.46.3 - उदंग्रे शुचयस्तव >1

उदग्ने शुचंयस्तवं शुक्रा भ्राजन्त ईरते ।

तव ज्योतीःष्यर्चयः । (द्वा१-३-१४-८)

### 1.4.46.3 - वि ज्योतिषा > 2

विज्योतिषा बृहता भौत्यग्रिराविर् विश्वानि कृणुते महित्वा ।

प्रादे॒वी॒र्मा॒याः स॒ह॒ते॒-दु॒रे॒वाः शि॒शी॒ते शृ॒ङ्गे रक्ष॑से वि॒नि॒क्षे । (द्व॒१-२-१४-७)

=====



## 1.5 प्रथमकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः - (पुनराधानं)

### TS 1.5.1.1

दे॒वा॒सुराः सँय॑न्ता आ॒स॒न्ते दे॒वा वि॑ज॒यमु॑प॒यन्तो ऽग्नौ वा॒मं व॒सु सं न्य॑दधते॒दमु॑ नो भविष्यति॒ यदि नो जे॑ष्यन्तीति॒ तद॒ग्नि॒र्य॒काम॑यत् तेनापी॑\*क्राम॑त् तद्दे॒वा वि॑जित्या॑\*व॒रुरु॑त्स॒माना॒ अन्वा॑यन् तद॑स्य॒ सह॒साऽऽदि॑त्सन्त॒ सो ऽरो॑दी॒द्यदरो॑दीत् तद् रु॒द्रस्य॑ रु॒द्रत्वं य॑द॒श्वशी॑यत् तद् [ ] 1

### TS 1.5.1.2

र॒ज॒तः॑ हिर॑ण्यमभवत् तस्मा॑द् र॒ज॒तः॑ हिर॑ण्य-मदक्षि॒ण्य-म॑श्रुजः॒ हि यो ब॒रु॒हिषि॑ ददाति॒ पुरा॑ऽस्य॒ सँव॑त्स॒राद् गृ॒हे रु॑दन्ति॒ तस्मा॑द् ब॒रु॒हिषि॑ न देयः॒ सौऽग्नि॑र॒ब्रवी॑द् भा॒ग्यंसा॒न्यथ॑ व इ॒दमि॑ति॒ पुन॑रा॒धेयं॑ ते के॒वल॑मित्य॒ब्रुवन् नृ॒द्धव॑त् खलु॒ स इत्य॑ब्रवी॒द्यो म॑दे॒वत्य॑-म॒ग्नि-मा॑दधाता॒ इति॑ तं पू॒षाऽऽध॑त्ते तेन॑ - [ ] 2

### TS 1.5.1.3

पू॒षाऽऽर्द्धो॑त् तस्मा॑त् पौ॒ष्णाः प॒शव॑ उच्यन्ते॒ तं त्वष्टा॑ऽऽध॑त्ते तेन॒ त्वष्टा॑ऽऽर्द्धो॑त् तस्मा॑त् त्वा॒ष्ट्राः प॒शव॑ उच्यन्ते॒ तं मनु॑राऽध॑त्ते तेन॒ मनु॑रा॒र्द्धो॑त् तस्मा॑न्मान॒व्यः प्र॒जा उ॑च्यन्ते॒ तं धा॒ताऽऽध॑त्ते तेन॑ धा॒ताऽऽध॑त्ते सँव॑त्स॒रो वै धा॒ता तस्मा॑त् सँव॑त्स॒रं प्र॒जाः प॒शवो॑ऽनु प्र जायन्ते॒ य ए॒वं पु॑न॒रा॒धेय॑स्य॒र्द्धि॑ वेद॒- [ ] 3

### TS 1.5.1.4

र्द्धो॑त्ये॒व यो॑ऽस्यै॒वं ब॑न्धुतां॒ वेद॑ बन्धु॑मान् भवति॒ भाग॑धेयं॒ वा अ॒ग्नि॒रा॒हित॑ इच्छ॒मानः॑ प्र॒जां प॒शून् यज॑मान॒स्योप॑ दो॒द्रावो॑द्वा॒स्य पु॑न॒रा द॑धीत॒ भाग॑धेये॒नैवैनः॑ सम॑र्द्धयत्यथो॒ शान्ति॑रे॒वास्यै॑षा पुन॑र्वस्वो॒रा द॑धीतै॒तद्वै पु॑न॒रा॒धेय॑स्य॒ नक्ष॑त्रं॒ यत् पु॑न॒र्वसू॑ स्वा॒यामे॑वैनं॒ देव॑ता॒यामा॑धाय॒ ब्रह्म॑वर्च॒सी भ॑वति॒ दुर्भे॑ ( ) रा द॑धात्य॒यात॑याम॒त्वाय॑ दुर्भे॑रा द॑धात्य॒द्भ्य ए॒वैन॑मोष॒धीभ्यो॑ ऽव॒रु॒द्ध्या ऽऽध॑त्ते पञ्च॑कपालः॒ पुरो॑डाशो

भवति पञ्च वा ऋतवँ ऋतुभ्यँ एवैनमवरुद्ध्या ऽऽधत्ते ॥ 4

(अशीयत् तत्- तेन-वेद- दुर्भैः पञ्चविंशतिश्च) (A1)

### TS 1.5.2.1

परा वा एष यज्ञं पशून् वपति योऽग्निमुद्वासयते पञ्चकपालः पुरोडाशो भवति पाङ्क्तो यज्ञः पाङ्क्तः पशवो यज्ञमेव पशून्व रुन्धे वीरहा वा एष देवानां योऽग्निमुद्वासयते न वा एतस्य ब्राह्मणा ऋतायवः पुराऽन्नमक्षन् पृङ्क्त्यो याज्यानुवाक्या भवन्ति पाङ्क्तो यज्ञः पाङ्क्तः पुरुषो देवानेव वीरं निरवदायाग्निं पुनरा - [ ] 5

### TS 1.5.2.2

धत्ते शताक्षरा भवन्ति शतायुः पुरुषः शतेन्द्रिय आयुष्येवेन्द्रिये प्रति तिष्ठति यद्वा अग्निराहितो नद्धयते ज्यायो भागधेयं निकामयमानो यदाग्नेयः सर्वं भवति सैवास्यर्द्धिः संवा एतस्य गृहे वाक् सृज्यते योऽग्निमुद्वासयते स वाचः सःसृष्टां यजमान ईश्वरोऽनु पराभवितोर् विभक्तयो भवन्ति वाचो विधृत्यै यजमानस्यापराभावाय - [ ] 6

### TS 1.5.2.3

विभक्तिं करोति ब्रह्मैव तदकरुपांशु यजति यथा वामं वसुं विविदानो गूहति तादृगेव तदग्निं प्रति स्विष्टकृतं निराह यथा वामं वसुं विविदानः प्रकाशं जिगमिषति तादृगेव तद्विभक्तिमुक्त्वा प्रयाजेन वर्षद्वारोत्यायतनादेव नैति यजमानो वै पुरोडाशः पशवं एते आहुती यदभितः पुरोडाशमेते आहुती - [ ] 7

### TS 1.5.2.4

जुहोति यजमानमेवोभयतः पशुभिः परिं गृह्णाति कृतयजुः संभृतसंभार इत्याहुर्न संभृत्याः संभारा

न यजुः कर्तव्यमित्यथो खलु संभृत्या एव संभाराः कर्तव्यं यजुर् यज्ञस्य समृद्धयै पुनर्निष्कृतो रथो  
दक्षिणा पुनरुत्थयूतं वासः पुनरुत्थसृष्टोऽनुद्धान् पुनराधेयस्य समृद्धयै सप्त ते अग्रे समिधः सप्त जिह्वा  
इत्यग्निहोत्रं जुहोति यत्रयत्रैवास्य न्यक्तं तत - [ ] 8

**TS 1.5.2.5**

एवैनमव रुन्धे वीरहा वा एष देवानां योऽग्निमुद्वासयते तस्य वरुण एवर्णयादाग्निवारुण-मेकादशकपालमनु  
निर्वपेद्यं चैव हन्ति यश्चास्यर्णयात्तौ भागधेयेन प्रीणाति नाऽऽर्तिमाच्छति यजमानः ॥ 9

(आ-ऽपराभावाय-पुरोडाशमेते-आहुती-ततः -षटत्रिंशच्च) (A2)

**TS 1.5.3.1**

भूमिर् भूम्ना द्यौर वरिणाऽन्तरिक्षं महित्वा । उपस्थे ते देव्यदिते ऽग्निमन्नादमन्नाद्यायाऽऽदधे ॥ आऽयं  
गौः पृश्निरक्रमीदसनन् मातरं पुनः । पितरं च प्रयन्थ सुवः ॥ त्रिंशद्धाम वि राजति वाक्  
पतङ्गाय शिश्रिये । प्रत्यस्य वह द्युभिः ॥ अस्य प्राणादपानत्यन्तश्चरति रोचना । व्यख्यन् महिषः  
सुवः ॥ यत्वा-[ ] 10

**TS 1.5.3.2**

क्रुद्धः परोवपं मन्युना यदवर्त्या । सुकल्पमग्रे तत्तव पुनस्त्वोदीपयामसि ॥ यत्ते मन्युपरोप्तस्य  
पृथिवीमनु दद्धसे । आदित्या विश्वे तद्देवा वसवश्च सुभाभरन् ॥ मनो ज्योतिर् जुषतामाज्यं विच्छिन्नं  
यज्ञं समिमं दधातु । बृहस्पतिस्तनुतामिमं नो विश्वे देवा इह मादयन्तां ॥ सप्त ते अग्रे समिधः  
सप्त जिह्वाः सप्त - [ ] 11

**TS 1.5.3.3**

रूषयः सप्त धाम प्रियाणि । सप्त होत्राः सप्तधा त्वां यजन्ति सप्त योनीरा पृणस्वा घृतेन ॥ पुनरूर्जा

नि वर्तस्व पुनरग्र इषाऽऽयुषा । पुनर्नः पाहि विश्वतः ॥ सह रय्या नि वर्तस्वाग्ने पिन्वस्व धारया । विश्वप्स्त्रिया विश्वतस्परि ॥ लेकः सलेकः सुलेकस्ते न आदित्या आज्यं जुषाणा विंयन्तु केतः सकेतः सुकेतस्ते न ( ) आदित्या आज्यं जुषाणा विंयन्तु विवस्वा अदितिर देवजूतिस्ते न आदित्या आज्यं जुषाणा विंयन्तु ॥ 12

(त्वा-जिह्वाः सप्त-सुकेतस्ते न-स्त्रयोदश च ) (A3)

#### TS 1.5.4.1

भूमिर् भूम्ना द्यौर वरिणेत्याहाऽऽशिषैवैनमा धत्ते सर्पा वै जीर्यन्तो ऽमन्यन्त स एतं कंसूर्णीरः काद्रवेयो मन्त्रमपश्यत् ततो वै ते जीर्णास्तनूरपाघ्नत सर्पराज्ञिया ऋग्भिर् गार्हपत्यमा दधाति पुनर्वमेवैनमजरं कृत्वा ऽऽधत्तेऽथो पूतमेव पृथिवीमन्नाद्यं नोपानमथ्सैतं - [ ] 13

#### TS 1.5.4.2

मन्त्रमपश्यत् ततो वै तामन्नाद्य-मुपानमद्यथ -सर्पराज्ञिया ऋग्भिर् गार्हपत्य-मादधात्यन्नाद्यस्यावरुद्ध्या अथो अस्यामेवैनं प्रतिष्ठितमा धत्ते यत्त्वा क्रुद्धः परोवपेत्याहापहुत एवास्मै तत् पुनस्त्वोदीपयामसीत्याह समिन्ध एवैनं यत्ते मन्युपरोप्तस्येत्याह देवताभिरेवै - [ ] 14

#### TS 1.5.4.3

न सं भरति वि वा एतस्य यश्छिद्यते योऽग्निमुद्वासयते बृहस्पतिवत्यर्चोप तिष्ठते ब्रह्म वै देवानां बृहस्पतिर् ब्रह्मणैव यज्ञः सं दधाति विच्छिन्नं यज्ञः समिमं दधात्वित्याह सन्तत्यै विश्वे देवा इह मादयन्तामित्याह सन्तत्यैव यज्ञं देवेभ्योऽनु दिशति सप्त ते अग्ने समिधः सप्त जिह्वा - [ ] 15

#### TS 1.5.4.4

इत्याह सप्तसप्त वै सप्तधाऽग्नेः प्रियास्तनुवस्ता एवाव रुन्धे पुनरूर्जा सह रय्येत्यभितः पुरोडाशमाहुती

जुहोति यजमानमेवोर्जा च रय्या चोभयतः परि गृह्णात्यादित्या वा अस्माल्लोकादमुं लोकमायन्  
 तेऽमुष्मिन् लोके व्यतृष्यन् त इमं लोकं पुनरभ्यवेत्या ऽग्निमाधायै-तान् ( ) होमानजुहवुस्त और्द्ध्वन्  
 ते सुवर्गं लोकमायन् यः पराचीनं पुनराधेयादग्निमादधीत स एतान् होमान् जुहुयाद्यामेवाऽऽदित्या  
 ऋद्धिमार्द्ध्वन् तामेवर्द्धाति ॥ 16

(सैतं-देवताभिरेव-जिह्वा-एतान्-पञ्चविंशतिश्च ) (A4)

### TS 1.5.5.1

उपप्रयन्तो अद्धरं मन्त्रं वोचेमाग्र्यै । आरे अस्मे च शृण्वते ॥ अस्य प्रत्नामनु द्युतं शुक्रं दुदुहे  
 अहयः । पयः सहस्रसामृषिं ॥ अग्निर् मूर्द्धा दिवः ककुत्पतिः पृथिव्या अयं । अपाश् रेताश्सि  
 जिन्वति ॥ अयमिह प्रथमो धायि धातृभिर् जुहोता यजिष्ठो अध्वरेष्वीड्यः ॥ यमप्रवानो भृगवो  
 विरुचुर्वनेषु चित्रं विभुर्विशोर्विशे ॥ उभा वामिन्द्राग्नी आहुवद्ध्या - [ ] 17

### TS 1.5.5.2

उभा राधंसः सह मादयद्ध्यै । उभा दाताराविषाश् रयीणामुभा वाजस्य सातये हुवे वां ॥ अयं  
 ते योनिर् ऋत्वियो यतो जातो अरोचथाः । तं जानन्नग्र आ रोहाथा नो वर्द्धया रयिं ॥ अग्र  
 आयूषि पवस् आ सुवोर्जमिषं च नः । आरे बाधस्व दुच्छुनां ॥ अग्रे पवस्व स्वपां अस्मे वचः  
 सुवीर्यं । दधत्पोषश् रयिं - [ ] 18

### TS 1.5.5.3

मयि ॥ अग्रे पावक रोचिषां मन्द्रयां देव जिह्यां । आ देवान् वक्षि यक्षि च ॥ स नः  
 पावक दीदिवोऽग्रे देवा इहा ऽऽवह । उप यज्ञश् हविश्च नः ॥ अग्निः शुचिं व्रततमः शुचिर्  
 विप्रः शुचिः कविः । शुची रोचत आहुतः ॥ उदग्रे शुचयस्तव शुक्रा भ्राजन्त ईरते । तव  
 ज्योतीश्ष्यर्चयः ॥ आयुर्दा अग्रेऽस्यायुर्मै - [ ] 19

**TS 1.5.5.4**

देहि वर्चो॑दा अ॒ग्नेऽसि॑ वर्चो॑ मे देहि तनू॑पा अ॒ग्नेऽसि॑ तनु॑वं मे पा॒ह्यग्ने॑ यन्मे॑ तनु॑वा ऊ॒नं तन्म॑ आ पृ॒ण  
चित्रा॑वसो स्व॒स्ति ते॑ पा॒रम॑शी॒येन्धा॑नास्त्वा श॒तः हिमा॑ द्युमन्तः॑ समि॑धीमहि वय॑स्वन्तो वय॑स्कृतं  
यश॑स्वन्तो यश॑स्कृतः सु॒वीरा॑सो अदा॑भ्यं । अ॒ग्ने स॑पत्न॒दंभ॑नं व॒र॒षिष्ठे॑ अधि॑ नाकै ॥ सं त्वम॑ग्ने  
सूर्य॑स्य वर्च॑सा ( ) ऽग॒थाः समृ॑षीणाः स्तु॒तेन॑ सं प्रि॒येण॑ धाम्ना॑ । त्वम॑ग्ने सूर्य॑वर्चा असि॑ सं  
मामा॑युषा॒ वर्च॑सा प्र॒जया॑ सृज ॥ 20

(आहु॑वद्भ्यै-पोष॑ र॒यिं-मे-वर्च॑सा-सप्त॑दश च ) (A5)

**TS 1.5.6.1**

सं प॑श्यामि प्र॒जा अ॒ह-मि॑डं प्रजसो मान॒वीः । सर्वा॑ भवन्तु नो गृ॒हे । अ॒भः स्था॑भो वो भक्षी॑य  
महः॑ स्थ महो॑ वो भक्षी॑य सहः॑ स्थ सहो॑ वो भक्षी॑योर्जः स्थोर्ज॑ वो भक्षी॑य रेव॑न्ती रम॑द्ध-म॒स्मिन्  
लो॒केऽस्मिन् गो॑ष्ठेऽस्मिन् क्षये॑ऽस्मिन् योना॑विहैव स्तेतो मा॒ऽपं गा॑त ब॒ह्वीर्मे॑ भूयास्त - [ ] 21

**TS 1.5.6.2**

स॒ऽहि॒ताऽसि॑ विश्वरू॒पीरा मो॑र्जा वि॒शा ऽऽ\*गौ॑प॒त्येना॑ ऽऽ\*रा॒यस्पो॑षेण सहस्रपोष॑वः पु॒ष्यासु॑ मयि॑ वो  
रायः॑ श्रयन्तां ॥ उप॑ त्वाऽग्ने दि॒वेदि॑वे दोषा॑वस्तर्द्धि॒या व॒यं । नमो॑ भरे॑न्तु ए॒मांसि॑ ॥ राज॑न्तमद्ध॒राणां  
गो॒पा॒मृत॑स्य दी॒दिवि॑ । व॒र्द्ध॑मानः॒ स्वे द॑मे ॥ स नः॑ पि॒तेव॑ सू॒नवे॑ऽग्ने सू॒पाय॑नो भव॑ । सच॑स्वा  
नः स्व॒स्त्यै ॥ अ॒ग्ने- [ ] 22

**TS 1.5.6.3**

त्वं नो॑ अन्त॑मः । उ॒त त्रा॑ता शि॒वो भ॑व वरू॒त्थ्यः ॥ तं त्वा॑ शोचिष्ठ दी॒दिवः॑ । सु॒म्नाय॑ नूनमी॑महे  
सखि॑भ्यः ॥ वसु॑र॒ग्निर् वसु॑श्रवाः । अच्छा॑ नक्षि द्युम॑त्तमो र॒यिं दा॑ ॥ ऊ॒र्जा वः॑ प॒श्याम्यूर्जा॑ मां

पश्यत रा॒यस्पोषे॑ण वः पश्यामि रा॒यस्पोषे॑ण मा पश्य॑तेडाः स्थ मधु॒कृतः॑ स्यो॒ना मा ऽऽवि॑शतेरा॒  
मदः॑ । सह॒स्रपो॑षं॒ वः पु॒ष्यासं॑ - [ ] 23

**TS 1.5.6.4**

मयि॑ वो रा॒यः श्रय॑न्तां ॥ तथ्स॑वितुर् वरे॑ण्यं भर्गो॑ देवस्य॑ धीमहि । धियो॑ यो नः प्रचो॑दयात् ॥  
सो॒मानः॑ स्वर॑णं कृणुहि ब्र॒ह्मण॑स्पते । क॒क्षीव॑न्तं॒ य औ॑शिजं ॥ क॒दा च॑न स्त॒रीर॑सि नेन्द्र॑ सश्चसि  
दा॒शुषे॑ ॥ उपो॑पेन्नु म॒घव॑न् भुय॒ इन्नु॑ ते दानं॑ देवस्य॑ पृच्यते ॥ परि॑ त्वाऽग्ने॒ पुरं॑ व॒यं वि॒प्रः सह॑स्य  
धीमहि ॥ धृष॑द्वर्णं ( ) दि॒वेदि॑वे भे॒त्तारं॑ भ॒ङ्गुरा॑वतः ॥ अग्ने॑ गृहपते सुगृहपतिर॒हं त्वया॑ गृहपतिना  
भूया॑सः सुगृहपतिर्मया॒ त्वं गृह॑पतिना भूयाः शतः॑ हिमा॒स्तामा॑शिष॒मा शा॑से तन्त॑वे ज्योतिष्मतीं  
तामा॑शिष॒मा शा॑सेऽमुष्मै॒ ज्योति॑ष्मतीं ॥ 24

(भूयास्तु-स्वस्तयेऽग्ने-पुष्यासं-धृषद्वर्ण-मेकान्नत्रिःशच्च ) (A6)

**TS 1.5.7.1**

अयं॑ज्ञो वा ए॒ष यो॑ऽसा॒मोप॑प्रयन्तो॑ अ॒द्धर॑मित्या॒ह स्तोमं॑मेवा॒स्मै यु॑न॒क्त्यु॑पेत्या॒ह प्र॒जा वै प॒शव॑ उपे॒मं  
लो॒कं प्र॒जामे॑व प॒शूनि॑मं॒ लोक॑मुपैत्य॒स्य प्र॒त्नाम॑नु द्यु॒तमि॑त्या॒ह सु॒वर्गो॑ वै लो॒कः प्र॒त्नः सु॒वर्गमे॑व  
लो॒कः स॒मारो॑हत्य॒ग्निर् मूर्द्धा॑ दि॒वः क॒कुदि॑त्या॒ह मूर्द्धा॑नं - [ ] 25

**TS 1.5.7.2**

मे॒वैनं॑ स॒माना॑नां॒ करो॑त्यथो॒ देवलो॑कादे॒व म॑नुष्यलो॒के प्र॑तिं तिष्ठत्य॒यमि॑ह प्र॒थमो॑ धा॒यि धा॒तृभि॑रित्या॒ह  
मु॒ख्यमे॒वैनं॑ करोत्यु॒भा वा॑मिन्द्रा॒ग्नी आ॑हुव॒द्भ्या इ॒त्याहौ॑जो बल॑मे॒वाव॑ रुन्धे॒ ऽयं ते॑ योनि॑र् ऋ॒त्विय॑  
इत्या॑ह प॒शवो॑ वै र॒यिः प॒शूने॒वाव॑ रुन्धे॒ षड्भिरु॑प॒ तिष्ठ॑ते षड्वा - [ ] 26

**TS 1.5.7.3**

ऋतव॑ ऋतु॒ष्वेव॑ प्रति॑ तिष्ठति षड्भिरु॒त्तरा॑भिरु॒पं तिष्ठते॑ द्वाद॑श॒ सं प॑द्यन्ते द्वाद॑श॒ मासाः॑ स॒व॒थ्स॒रः  
स॒व॒थ्स॒र ए॒व प्रति॑ तिष्ठति यथा॒ वै पुरु॑षोऽश्वो॒ गौर॒-जी॒र्यत्ये॒व-म॒ग्निरा॑हि॒तो जी॒र्यति॑ स॒व॒थ्स॒रस्य॑  
प॒रस्ता॑दाग्निपावमानीभि॒-रु॒पं तिष्ठते॑ पुन॒र्न॒व-मे॒वैन॑-म॒जरं॑ करोत्यथो॒ पुना॑त्येवो॒पं तिष्ठते॑ योगं॒ ए॒वास्यै॑ष  
उ॒पं तिष्ठते॑ - [ ] 27

**TS 1.5.7.4**

दमं॑ ए॒वास्यै॑ष उ॒पं तिष्ठते॑ या॒च्चै॒वा॒स्यै॒षो॒पं तिष्ठते॑ यथा॒ पापी॑या॒ञ्छेय॑स आ॒हत्य॑ नम॒स्यति॑ ता॒दृगे॑व  
तदा॑यु॒दा अ॒ग्नेऽस्यायु॑र्मे दे॒हीत्या॑हा\*ऽऽयु॒दा ह्येष॑ व॒र्चो॒दा अ॒ग्नेऽसि॑ व॒र्चो मे॑ दे॒हीत्या॑ह व॒र्चो॒दा ह्येष॑  
त॒नूपा अ॒ग्नेऽसि॑ त॒नुवं मे॑ पा॒हीत्या॑ह - [ ] 28

**TS 1.5.7.5**

त॒नूपा ह्येषो॑ऽग्ने॒ यन्मे॑ त॒नुवा॑ ऊ॒नं तन्म॑ आ पृ॒णेत्या॑ह॒ यन्मे॑ प्र॒जायै॑ प॒शूना॑मूनं तन्म॑ आ पू॒रये॑ति  
वा॒वैतदा॑ह॒ चित्रा॑वसो स्व॒स्ति ते॑ पा॒रमं॑शीयेत्या॒ह रात्रि॑र् वै चि॒त्राव॑सुरव्यु॒ष्ट्यै वा ए॒तस्यै॑ पु॒रा ब्रा॑ह्म॒णा  
अ॒भैषु॑र॒ व्यु॒ष्टिमे॒वाव॑ रुन्ध॒ इन्धा॑नास्त्वा श॒तः - [ ] 29

**TS 1.5.7.6**

हिमा॑ इत्या॒ह श॒तायुः॑ पुरु॑षः श॒तेन्द्रि॑य॒ आयु॑ष्येवेन्द्रि॒ये प्रति॑ तिष्ठत्ये॒षा वै सू॒र्मी क॑र्णकावत्येतया॑ ह  
स्म॒ वै दे॒वा असु॑राणा॒ः शत॑त॒रु॒हाः स्तृ॑हन्ति॒ यदे॒तया॑ समिध॒मा॒दधा॑ति॒ वज्रं॑मे॒वैतच्छं॑त॒र्ग्रीं य॑ज॒मानो॑  
भ्रातृ॑व्याय॒ प्र ह॑रति॒ स्तृत्या॑ अ॒च्छं॑ब॒द्धारः॑ सं त्वम॑ग्ने॒ सूर्य॑स्य॒ वच॑साऽग॒था इत्या॑हैतत्त्वमसी॒दम॑हं ( )  
भूया॑समिति॒ वा॒वैतदा॑ह॒ त्वम॑ग्ने॒ सूर्य॑वर्चा॒ असी॑त्या॒हाऽऽशि॑षमे॒वैता॑मा शी॒स्ते ॥ 30

(मूर्द्धानः-षड्वा-एष उ॒पं तिष्ठते॑-पा॒हीत्या॑ह-श॒त-म॒हः षोड॑श च) (A7)

**TS 1.5.8.1**



सं पश्यामि प्रजा अहमित्याह यावन्त एव ग्राम्याः पशवस्तानेवाव रुन्धेऽभुः स्थांभो वो भक्षीयेत्याहांभो  
ह्येता महः स्थ महो वो भक्षीयेत्याह महो ह्येताः सहः स्थ सहो वो भक्षीयेत्याह सहो ह्येता ऊर्जः  
स्थोर्जो वो भक्षीयेत्या - [ ] 31

**TS 1.5.8.2**

-होर्जो ह्येता रेवती रमद्धमित्याह पशवो वै रेवतीः पशूनेवात्मन् रमयत इहैव स्तेतो माऽपं गातेत्याह  
ध्रुवा एवैना अनपगाः कुरुत इष्टकुचिद्वा अन्योऽग्निः पशुचिदन्यः संहितासि विश्वरूपीरिति वथ्समभि  
मृशत्युपैवैनं धत्ते पशुचितमेनं कुरुते प्र - [ ] 32

**TS 1.5.8.3**

वा एषोऽस्माल्लोकाच्चयवते य आहवनीय-मुपतिष्ठते गारुहपत्यमुपं तिष्ठते ऽस्मिन्नेव लोके प्रति  
तिष्ठत्यथो गारुहपत्यायैव नि हुते गायत्रीभिरुपं तिष्ठते तेजो वै गायत्री तेज एवात्मन् धत्तेऽथो  
यदेतं तृचमन्वाह सन्तत्यै गारुहपत्यं वा अनु द्विपादो वीराः प्र जायन्ते य एवं विद्वान् द्विपदाभिर  
गारुहपत्य-मुपतिष्ठत - [ ] 33

**TS 1.5.8.4**

आऽस्य वीरो जायत ऊर्जा वः पश्याम्यूर्जा मां पश्यतेत्याह ऽऽशिषमेवैतामा शास्ते तथ्संवितुर  
वरेण्यमित्याह प्रसूत्यै सोमानः स्वरणमित्याह सोमपीथमेवाव रुन्धे कृणुहि ब्रह्मणस्पत इत्याह  
ब्रह्मवर्चसमेवाव रुन्धे कदा च न स्तरीरसीत्याह न स्तरीः रात्रिं वसति - [ ] 34

**TS 1.5.8.5**

य एवं विद्वानग्नि-मुपतिष्ठते परि त्वाऽग्ने पुरं वयमित्याह परिधिमेवैतं परि दधात्यस्कन्दायाग्ने गृहपत  
इत्याह यथायजुरेवैतच्छतः हिमा इत्याह शतं त्वा हेमन्तानिन्धिषीयेति वावैतदाह पुत्रस्य नाम  
गृह्णात्यन्नादमेवैनं करोति तामाशिषमा शासे तन्तवे ज्योतिष्मतीमिति ब्रूयाद्यस्य पुत्रोऽजातः स्यात्

तेज॑स्व्ये॒वास्य॑ ब्रह्मवर्च॑सी पु॒त्रो जा॑यते॒ तामा॑शिषु॒मा शा॑से ऽमुष्मै॒ ज्योति॑ष्मती ( ) मिति॑ ब्रूया॒द्यस्य॑ पु॒त्रो जा॑तः स्यात् तेज॑ ए॒वास्मिन् ब्रह्मवर्च॑सं द॑धाति ॥ 35

(ऊर्ज॑ वो भक्षी॒येति॑ - प्र -गार॑ह॒पत्यमु॑पतिष्ठते -वसति॑-ज्योति॑ष्मती - मेका॒न्नत्रि॑शच्च) (A8)

### TS 1.5.9.1

अ॒ग्निहो॑त्रं जु॒होति॑ यदे॒व किं॑ च॒ यज॑मानस्य॒ स्वं तस्यै॒व तद्रेतः॑ सि॒ञ्चति॑ प्र॒जन॑ने प्र॒जन॑नः॒ हि वा॑ अ॒ग्निरथो॑ष॒धीरन्त॑गता द॒हति॑ तास्ततो॒ भूय॑सीः प्र जा॑यन्ते॒ यथ्सा॒यं जु॒होति॑ रेत॑ ए॒व तथ्सि॑ञ्चति॒ प्रैव॑ प्रा॒तस्तने॑न जनयति॒ तद्रेतः॑ सि॒क्तं न॒ त्वष्ट्रा॑ऽवि॒कृतं॑ प्रजा॑यते याव॒च्छो वै॑ रेत॑सः सि॒क्तस्य॑ - [ ] 36

### TS 1.5.9.2

त्वष्ट्रा॑ रू॒पाणि॑ वि॒करोति॑ ताव॒च्छो वै॑ तत्प्र जा॑यत ए॒ष वै दै॒व्यस्त्वष्ट्रा॑ यो यज॑ते ब॒ह्वीभि॑रुप॑ तिष्ठते॒ रेत॑स ए॒व सि॒क्तस्य॑ बहु॒शो रू॒पाणि॑ वि॒ करोति॑ स प्रै॒व जा॑यते॒ श्वःश्चो॒ भूया॑न् भवति॒ य एवं॑ वि॒द्वान॒ग्निमु॑पतिष्ठते ऽह॑र्दे॒वाना॒मासी॑द् - रात्रि॑रसु॒राणां॑ तेऽसु॒रा यद्दे॒वानां॑ वि॒त्तं वे॒द्यमासी॑त्तेन॒ सह॑ - [ ] 37

### TS 1.5.9.3

रात्रिं॑ प्रा॒ऽवि॑शन्ते दे॒वा ही॒ना अ॑मन्यन्त॒ तेऽप॑श्यन्नाग्ने॒यी रात्रि॑राग्ने॒याः पु॒शवं॑ इ॒ममे॒वाग्निः॑ स्त॒वाम् स॑ नः॒ स्तुतः॑ पु॒शून् पुन॑र्दास्यतीति॒ तेऽग्नि॑मस्तुव॒न्थ स॑ ऐ॒भ्यः स्तु॒तो रात्रि॑या॒ अ॒द्व्यह॑र॒भि पु॒शून्नि॑रा॒र्जते॑ दे॒वाः पु॒शून् वि॒त्त्वा का॒माः अ॒कुर्व॑न् य एवं॑ वि॒द्वान॒ग्निमु॑पतिष्ठते पशु॒मान् भ॑व - [ ] 38

### TS 1.5.9.4

त्यादि॑त्यो वा अ॒स्माल्लो॒कादु॑मुं लो॒कमै॒थ्सोऽमुं॑ लो॒कं ग॒त्वा पुन॑रि॒मं लो॒कम॒भ्य॑द्वाय॒थ स॑ इ॒मं लो॒कमा॒गत्य॑ मृ॒त्योरे॒बिभे॑न्मृ॒त्युसं॑युत इ॒व ह्य॑यं लो॒कः सोऽम॑न्यते॒ममे॒वाग्निः॑ स्त॒वानि॑ स मा॑ स्तुतः॒

सुवर्गं लोकं गमयिष्यतीति सोऽग्निमंस्तौथ स एनः स्तुतः सुवर्गं लोकमंगमयद्य - [ ] 39

### TS 1.5.9.5

एवं विद्वानग्निमुपतिष्ठते सुवर्गमेव लोकमेति सर्वमायुरेत्यभि वा एषोऽग्नी आ रोहति य एनावुपतिष्ठते यथा खलु वै श्रेयानभ्यारूढः कामयते तथा करोति नक्तमुप तिष्ठते न प्रातः स हि नक्तं व्रतानि सृज्यन्ते सह श्रेयाश्च पापीयाश्चासाते ज्योतिर्वा अग्निस्तमो रात्रिर्य - [ ] 40

### TS 1.5.9.6

नक्तमुपतिष्ठते ज्योतिषैव तमंस्तरत्युपस्थेयोऽग्नी(3)र् नोपस्थेया(3) इत्याहुर् मनुष्यायेन्वै योऽहरहराहत्याऽथैनं याचति स इन्वै तमुपाच्छत्यथ को देवानहरहर्याचिष्यतीति तस्मान्नोपस्थेयोऽथो खल्वाहुराशिषे वै कं यजमानो यजत इत्येषा खलु वा - [ ] 41

### TS 1.5.9.7

आहिताग्नेराशीर् यदग्निमुपतिष्ठते तस्मादुपस्थेयः प्रजापतिः पशूनंसृजत ते सृष्टा अहोरात्रे प्राऽविशन् ताञ्छन्दोभि-रन्विन्दुद्-यच्छन्दोभि-रुपतिष्ठते स्वमेव तदन्विच्छति न तत्र जाम्यंस्तीत्याहुर्यो-ऽहरहरुप तिष्ठत इति यो वा अग्निं प्रत्यङ्मुप तिष्ठते प्रत्येनमोषति यः पराङ् विष्वङ् प्रजयां पशुभिं ( ) रेति कवातिर्यङ्मुप तिष्ठत नैनं प्रत्योषति न विष्वङ् प्रजयां पशुभिरेति ॥ 42

(सिक्तस्य-सह-भवति-यो-यत्-खलु वै-पशुभि-स्त्रयोदश च) (A9)

### TS 1.5.10.1

मम नाम प्रथमं जातवेदः पिता माता च दधतुर्यदग्रे । तत्त्वं बिभृहि पुनरा मदैतोस्तवाहं नाम बिभरण्यग्रे ॥ मम नाम त्वं च जातवेदो वासंसी इव विवसानौ ये चरावः । आयुषे त्वं जीवसे वयं यथायथं वि परिं दधावहै पुनस्ते ॥ नमोऽग्नयेऽप्रतिविद्धाय नमोऽनाधृष्टाय नमः सम्राजे ।

अषाढो - [ ] 43

### TS 1.5.10.2

अ॒ग्निर्बृ॒हद्व॒या वि॒श्वजि॒त् स॒ह॒न्त्युः श्रेष्ठो॑ गन्धर्वः । त्वत्पित॑रो अ॒ग्ने दे॒वा-स्त्वामा॑हुतय॒-स्त्वद्वि॑वाचनाः  
। सं॒ मामा॑युषा॒ सं गौ॑प॒त्येन॒ सु॒हिते॑ मा धाः ॥ अ॒यम॒ग्निः श्रेष्ठ॑तमो ऽयं भग॑वत्तमो ऽयं स॒हस्र॑सात॑मः  
। अ॒स्मा अ॑स्तु सु॒वीर्यं॑ ॥ मनो॑ ज्योति॑र् जुषता॒माज्यं॑ वि॒च्छिन्नं॑ य॒ज्ञः स॒मिमं॑ द॒धातु॑ । या इ॒ष्टा  
उ॒षसो॑ नि॒मृच॑श्च ताः सं द॒धामि॑ ह॒विषा॑ घृतेन॑ ॥ पय॑स्वती॒रोष॑धयः - [ ] 44

### TS 1.5.10.3

पय॑स्वद्वी॒रुधां॑ पयः॑ । अ॒पां पय॑सो यत्पय॒स्तेन॒ मामिन्द्र॑ सः सृ॒ज ॥ अ॒ग्ने व्र॑तपते व्र॒तं च॑रिष्यामि  
तच्छ॑केयं तन्मे रा॒द्व्यतां॑ ॥ अ॒ग्निः होता॑रमि॒ह तः हु॑वे दे॒वान् य॒ज्ञिया॑नि॒ह यान् ह॒वामहे॑ ॥ आ  
य॑न्तु दे॒वाः सु॑मन॒स्यमा॑ना वि॒यन्तु॑ दे॒वा ह॒विषो॑ मे अ॒स्य ॥ क॒स्त्वा यु॑नक्ति स त्वा॑ युनक्तु॒ यानि॑  
घ॒र्मो क॒पाला॑न्युपचि॒न्वन्ति॑ - [ ] 45

### TS 1.5.10.4

वे॒धसः॑ । पू॒ष्णस्ता॑न्यपि व्र॒त इन्द्र॑वा॒यू वि मुञ्च॑तां ॥ अ॒भिन्नो॑ घ॒र्मो जी॒रदा॑नुर्यत् आ॒त्तस्तद॑गन् पुनः॑  
। इ॒द्धो वेदिः॑ परि॒धय॑श्च स॒र्वे य॒ज्ञस्याऽऽयु॑रनु सं च॑रन्ति ॥ त्रय॑स्त्रि॒ंशत् तन्त॑वो ये वि॒तन्ति॑रे य  
इ॒मं य॒ज्ञः स्व॒धया॑ ददन्ते॒ तेषां॑ छिन्नं॑ प्रत्ये॒तद् द॑धामि॒ स्वाहा॑ घ॒र्मो दे॒वाः अप्ये॑तु ॥ 46

(अषाढ-ओषधय-उपचिन्वन्ति-पञ्चचत्वारिंशच्च) (A10)

### TS 1.5.11.1

वै॒श्वान॒रो न॑ ऊ॒त्याऽऽ प्र या॑तु प॒राव॑तः । अ॒ग्निरु॒क्थेन॒ वाह॑सा ॥ ऋ॒तावा॑नं वै॒श्वान॒रमृ॑तस्य  
ज्योति॑ष॒स्पतिं॑ । अज॑सं घ॒र्ममी॑महे ॥ वै॒श्वान॒रस्य॑ द॒सन॑भ्यो बृ॒हद॑रि॒णादे॑कः स्व॒प॒स्य॑या क॒विः

। उ॒भा पि॒तरां॑ म॒हय॑न्नजायता॒ग्निर् द्यावा॑पृथि॒वी भूरि॑रेतसा ॥ पृ॒ष्ठो दि॒वि पृ॒ष्ठो अ॒ग्निः पृ॒थिव्यां॑ पृ॒ष्ठो  
विश्वा॒ ओष॑धीरा वि॒वेश । वैश्वा॒नरः॑ सह॑सा पृ॒ष्ठो अ॒ग्निः स॒नो दि॒वा स - [ ] 47

**TS 1.5.11.2**

रि॒षः पा॑तु नक्तं॑ ॥ जा॒तो यद॑ग्रे भुव॑ना व्य॒ख्यः प॒शुं न गो॑पा इर्यः॑ परि॑ज्मा । वैश्वा॑नर॒ ब्रह्म॑णे वि॒न्द  
गा॒तुं यू॒यं पा॑त स्व॒स्तिभिः॑ सदा॑ नः ॥ त्वम॑ग्रे शो॒चिषा॑ शोशु॑चान् आ रोद॑सी अपृ॒णा जा॑यमानः  
। त्वं दे॒वाः अ॒भिशा॑स्तेरमु॒ञ्चो वैश्वा॑नर जा॒तवे॑दो महि॒त्वा ॥ अ॒स्माक॑मग्रे म॒घव॑त्सु धा॒र्याना॑मि  
क्षत्र॑म॒जरः॑ सु॒वीर्यं॑ । व॒यं ज॑येम श॒तिनः॑ सह॒स्त्रिणं॑ वैश्वा॑नर - [ ] 48

**TS 1.5.11.3**

वाज॑मग्रे तवो॒तिभिः॑ ॥ वैश्वा॑नरस्य॑ सु॒म॒तौ स्या॑म॒ राजा॑ हि॒कं भुव॑नाना॒मभि॑श्रीः । इ॒तो जा॑तो  
विश्व॑मि॒दं वि च॑ष्टे वैश्वा॒नरो य॑तते सू॒र्येण॑ ॥ अ॒वं ते हे॒डो वरु॑ण॒ नमो॑भिर॒वं य॒ज्ञेभि॑रीमहे ह॒विभिः॑  
। क्षय॑न्न॒स्मभ्य॑मसुर प्रचे॒तो राज॑न्नेना॒सि शि॑श्रथः कृ॒तानि॑ ॥ उ॒दु॒त्त॒मं वे॑रुण॒ पाश॑म॒स्मद॒वाऽध॑मं  
विम॑द्भ्य॒मः श्र॑थाय । अथा॑ व॒यमा॑दित्य - [ ] 49

**TS 1.5.11.4**

व्र॒ते तवा॑ऽना॒गसो॑ अ॒दित॑ये स्याम ॥ द॒धि॒क्राव॑ण्णो॒ अका॑रिषं जि॒ष्णोर॑श्वस्य वा॒जिनः॑ ॥ सु॒रभि॑नो  
मुखा॑ क॒रत् प्र॑ण॒ आयू॑षि ता॒रिषत् ॥ आ द॑धि॒क्राः शव॑सं॒००७८; पञ्च॑ कृ॒ष्टीः सू॒र्य इ॒व  
ज्योति॑षाऽप॒स्त॒तान॑ । स॒ह॒स्र॒साः श॑त॒सा वा॒ज्यवा॑ पृ॒णक्तु॑ म॒द्वा स॒मि॒मा वचा॑सि । अ॒ग्निर् मू॒र्धा > 1,  
भुवः॑ > 2 । मरु॑तो॒ यद्व॑वो दि॒वः सु॑म्रा॒यन्तो॑ ह॒वाम॑हे । आ तू न - [ ] 50

**TS 1.5.11.5**

उप॑ गन्त॒न ॥ या वः॑ शर्म॑ शश॒माना॑य॒ सन्ति॑ त्रि॒धातू॑नि दा॒शुषे॑ यच्छ॒ताधि॑ । अ॒स्मभ्य॑ तानि॑ मरु॒तो  
वि य॑न्त॒ र॒यिं नो॑ धत्त॒ वृष॑णः सु॒वीरं॑ ॥ अ॒दिति॑र् न उरु॒ष्य॒त्वदि॑तिः शर्म॑ यच्छ॒तु । अ॒दितिः॑

पा॒त्वः॑हंसः ॥ म॒हीमू॒षु मा॒तरः॑ सु॒व्र॒ताना॑मृ॒तस्य॑ प॒त्नीम॑वसे हुवेम । तु॒वि॒क्षु॒त्रा-म॒जर॑न्ती-मु॒रू॒चीः॑  
 सु॒शर्मा॑ण॒मदि॑तिः सु॒प्रणी॑तिं ॥ सु॒त्रा॒मा॒णं पृ॒थि॒वीं द्या॑म॒नेह॑सः सु॒शर्मा॑ण ( ) मदि॑तिः सु॒प्रणी॑तिं ।  
 दै॒वीं ना॑वः॑ स्वरि॒त्रा-म॒ना॑गसु-म॒स्र॑वन्ती॒मा रु॑हे॒मा स्व॑स्तये ॥ इ॒माः सु॑ ना॒व॒माऽरु॑हः॑ श॒तारि॑त्राः॑  
 श॒त॒स्प॒यां । अ॒च्छि॒द्रां पा॑रयि॒ष्णुं ॥ 51

(दि॒वा स-स॑ह॒स्रि॒णं वै॒श्वान॑रा-दि॒त्य- तू नो॑ ' - ऽने॒हसः॑ सु॒शर्मा॑ण॒-मेका॒न्नवि॑शतिश्च ) (A11)

**praSna korvai with starting padams of 1 to 11 anuvAkams :-**

(दे॒वा॒सु॒राः-प॒रा-भू॑मि॒रु-भू॑मि॒रु-प॒प्र॒यन्तः॑-सं प॑श्या॒-म्यय॑ज्ञः- सं प॑श्या - म्य॒ग्नि॒हो॒त्रं - म॒म॒ नाम॑-वै॒श्वान॑र-  
 एका॑दश । )

**korvai with starting padams of 1, 11, 21 series of pa jCAtis :-**

(दे॒वा॒सु॒राः-क्रु॒द्धः-सं प॑श्यामि॒-सं प॑श्यामि॒-न॒क्त-मु॑प॒गन्त॑-नैक॑पञ्चा॒शत् । )

**first and last padam of fifth praSnam :-**

(दे॒वा॒सु॒राः-पा॑रयि॒ष्णुं ।)

॥ हरिः॑ ॐ ॥ ॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां प्रथमकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः समाप्तः ॥

1.5.1 Annexure for 1.5

1.5.11.4 अ॒ग्निर् मूर्द्धा॑ > 1

अ॒ग्नि॒र्मूर्द्धा॑ दि॒वः क॒कुत् प॒तिः पृ॒थि॒व्या अ॒यं ।

अ॒पाः रे॒ताऽसि॑ जि॒न्वति॑ । (ऋ 4-4-4-1)

1.5.11.4 भुवः॑ > 2

भुवो॑ य॒ज्ञस्य॑ रज॑सश्च ने॒ता यत्रा॑ नि॒युद्भिः॑

सच॑से शि॒वाभिः॑ ।

दि॒वि मूर्द्धा॑नं दधि॑षे सुव॒र्षा जि॒ह्वा॒म॒ग्ने च॒कृषे॑

हव्य॑वाहं । (ऋ 4-4-4-4)

=====

## 1.6 प्रथमकाण्डे षष्ठः प्रश्नः - (याजमानकाण्डं)

### TS 1.6.1.1

सं त्वां सिञ्चामि यजुषा प्रजामायुर्द्धनं च । बृहस्पतिप्रसूतो यजमान इह मा रिषत् ॥ आज्यमसि  
सुत्यमसि सुत्यस्याद्व्यक्षमसि हविरसि वैश्वानरं वैश्वदेव-मुत्पूतशुष्मः सुत्यौजाः सहोऽसि सहमानमसि  
सहस्वारातीः सहस्वारातीयतः सहस्व पृतनाः सहस्व पृतन्यतः । सहस्रवीर्यमसि तन्मा जिन्वाज्यस्याज्यमसि  
सुत्यस्य सुत्यमसि सुत्यायु - [ ] 1

### TS 1.6.1.2

रसि सुत्यशुष्ममसि सुत्येनं त्वाऽभि घोरयामि तस्य ते भक्षीय पञ्चानां त्वा वातानां यन्त्राय धर्त्राय  
गृह्णामि पञ्चानां त्वर्तूनां यन्त्राय धर्त्राय गृह्णामि पञ्चानां त्वा दिशां यन्त्राय धर्त्राय गृह्णामि पञ्चानां  
त्वा पञ्चजनानां यन्त्राय धर्त्राय गृह्णामि चुरोस्त्वा पञ्चबिलस्य यन्त्राय धर्त्राय गृह्णामि ब्रह्मणस्त्वा  
तेजसे यन्त्राय धर्त्राय गृह्णामि क्षत्रस्य त्वौजसे यन्त्राय - [ ] 2

### TS 1.6.1.3

धर्त्राय गृह्णामि विशे त्वा यन्त्राय धर्त्राय गृह्णामि सुवीर्याय त्वा गृह्णामि सुप्रजास्त्वाय त्वा गृह्णामि  
रायस्पोषाय त्वा गृह्णामि ब्रह्मवर्चसाय त्वा गृह्णामि भूरस्माकं हविर्देवानां-माशिषो यजमानस्य देवानां  
त्वा देवताभ्यो गृह्णामि कामाय त्वा गृह्णामि ॥ 3

(सुत्यायु-रोजसे यन्त्राय-त्रयस्त्रिंशच्च) (A1)

### TS 1.6.2.1

ध्रुवोऽसि ध्रुवोऽहः संजातेषु भूयासं धीरश्चेत्ता वसुविदुग्रोऽस्युग्रोऽहः संजातेषु भूयास-मुग्रश्चेत्ता  
वसुविदंभि-भूरस्यभिभूरहः संजातेषु भूयासमभिभूश्चेत्ता वसुविद् युनज्मि त्वा ब्रह्मणा दैव्येन हव्यायास्मै



बोढवे जातवेदः ॥ इन्धानास्त्वा सुप्रजसः सुवीरा ज्योग्जीवेम बलिहतो वयं ते ॥ यन्मे अग्रे  
अस्य यज्ञस्य रिष्या - [ ] 4

**TS 1.6.2.2**

द् यद्वा स्कन्दा-दाज्यस्योत विष्णो । तेन हन्मि सपत्नं दुर्मरायुमैनं दधामि निरऋत्या उपस्थे ।  
भूर भुवः सुवरुच्छुष्मो अग्रे यजमानायैधि निशुष्मो अभिदासते । अग्रे देवेद्ध मन्विद्ध मन्द्रजिह्वा-  
मर्त्यस्य ते होतमूर्द्धन्ना जिघर्मि रायस्पोषाय सुप्रजास्त्वाय सुवीर्याय मनोऽसि प्राजापत्यं मनसा मा  
भूतेना \*विश वागस्यैन्द्री सपत्नक्षयणी - [ ] 5

**TS 1.6.2.3**

वाचा मैन्द्रियेणा \*विश वसन्तमृतूनां प्रीणामि स मां प्रीतः प्रीणातु ग्रीष्ममृतूनां प्रीणामि स मां  
प्रीतः प्रीणातु वरुषा ऋतूनां प्रीणामि ता मां प्रीताः प्रीणन्तु शरदमृतूनां प्रीणामि सा मां प्रीता  
प्रीणातु हेमन्तशिशिरावृतूनां प्रीणामि तौ मां प्रीतौ प्रीणीता-मग्नीषोमयो-रहं देवयज्यया चक्षुष्मान्  
भूयासमग्नेरहं देवयज्ययाऽन्नादो भूयासं - [ ] 6

**TS 1.6.2.4**

दब्धिरस्यदब्धो भूयासममुं दभेय-मग्नीषोमयो-रहं देवयज्यया वृत्रहा भूयासमिन्द्राग्नियोरहं देवयज्ययैन्द्रियाव्यन्नादो  
भूयासमिन्द्रस्याऽहं देवयज्ययैन्द्रियावी भूयासं महेन्द्रस्याऽहं देवयज्यया जेमानं महिमानं गमेयमग्नेः  
स्विष्टकृतोऽहं देवयज्यया ऽऽयुष्मान् यज्ञेन प्रतिष्ठां गमेयं ॥ 7

(रिष्याथ-सपत्नक्षयण्य-न्नादो भूयासः-षट्त्रिंशच्च) (A2)

**TS 1.6.3.1**

अग्निर्मा दुर्दिष्टात् पातु सविताऽघशःसाद्यो मेऽन्ति दूरेऽरातीयति तमेतेन जेषः सुरुपवरःषवर्ण

एहीमान् भद्रान् दुर्यां॑ अभ्येहि॑ मामनु॑व्रता॒ न्यु॑ शी॒रू॒षाणि॑ मृ॒द्धमि॒ड ए॒ह्यदि॑त एहि॒ सर॑स्व॒त्येहि॑  
रन्ति॑रसि॒ रम॑तिरसि॒ सूनर्या॑सि॒ जुष्टे॑ जुष्टिं॑ तेऽशी॒योप॑हूत उपह्वं - [ ] 8

**TS 1.6.3.2**

तेऽशी॒य सा मे॑ स॒त्याऽऽशी॒रस्य॑ य॒ज्ञस्य॑ भूया॒दरे॑डता॒ मन॑सा॒ तच्छ॑केयं॒ यज्ञो॑ दिव॑ रोहतु॒ यज्ञो॑ दिव॑  
गच्छ॑तु॒ यो दे॒वयानः॑ पन्था॒स्तेन॑ य॒ज्ञो दे॒वाः अप्ये॑त्व॒स्मास्वि॑न्द्रं॒ इन्द्रि॑यं द॒धात्व॑स्मान्नाय॑ उ॒त य॒ज्ञाः  
संच॑न्ताम॒स्मासु॑ सन्त्वा॒शिषः॑ सा नः॑ प्रि॒या सु॒प्रतू॑र्तिर्म॒घोनी॑ जुष्टि॑रसि॒ जुष॑स्व नो॒ जुष्टा॑ नो - [ ] 9

**TS 1.6.3.3**

ऽसि॑ जुष्टिं॑ ते गमे॒यं मनो॑ ज्योति॑र जुषता॒माज्यं॑ विच्छि॑न्नं॒ यज्ञः॑ समि॒मं द॑धातु । बृह॒स्पति॑-  
स्तनु॑तामि॒मन्नो॑ विश्वे॑ दे॒वा इ॒ह मा॑दयन्तां ॥ ब्र॒ह्म पि॒न्वस्व॑ दद॑तो मे॒ मा क्षा॑यि कुर्व॑तो मे॒ मोप॑  
दस॑त् प्र॒जाप॑तेर् भा॒गोऽस्य॑र॒जस्वान् प॑य॒स्वान् प्रा॑णापा॒नौ मे॑ पाहि॒ समान॑व्या॒नौ मे॑ पा॒ह्युदा॑नव्या॒नौ मे॑  
पा॒ह्यक्षि॑तोऽस्यक्षि॒त्यै त्वा॒ ( ) मा मे॑ क्षे॒ष्टा अ॒मुत्रा॒मुष्मि॑न् लो॒के ॥ 10

(उपह्वं-जुष्टान-स्त्वा षट् च) (A3)

**TS 1.6.4.1**

ब॒रु॒हिषो॒ऽहं दे॒वय॑ज्यया॑ प्र॒जावा॑न् भूयासु॑ नरा॒शः स॑स्या॒हं दे॒वय॑ज्यया॑ पशु॒मान् भूया॑सम॒ग्रेः स्वि॑ष्ट॒कृतो॒ऽहं  
दे॒वय॑ज्यया॒ऽऽयु॑ष्मान् य॒ज्ञेन॑ प्र॒तिष्ठां॑ ग॒मेय॑म॒ग्रेर॒ह-मु॒ज्जि॑ति॒-मनू॒ज्जेष॑ सोम॑स्या॒ह-मु॒ज्जि॑ति॒-मनू॒ज्जेष॑म॒ग्रेर॒ह-  
मु॒ज्जि॑ति॒-मनू॒ज्जेष॑-म॒ग्रीषो॑म॒योर्ह॒-मु॒ज्जि॑ति॒-मनू॒ज्जेष॑-मिन्द्रा॒ग्नि॒योर्ह॒-मु॒ज्जि॑ति॒-मनू॒ज्जेष॑-मिन्द्र॑स्या॒ह- [ ]

11

**TS 1.6.4.2**

मु॒ज्जि॑ति॒मनू॒ज्जेष॑ महेन्द्र॑स्या॒हमु॒ज्जि॑ति॒-मनू॒ज्जेष॑म॒ग्रेः स्वि॑ष्ट॒कृतो॒ऽह मु॒ज्जि॑ति॒-मनू॒ज्जेष॑ वा॒जस्य॑ मा

प्रसुवेनोद् ग्राभेणोदग्रभीत् । अथा सपत्नाऽ इन्द्रो मे निग्राभेणाधराऽ अकः ॥ उद्धाभं च निग्राभं  
च ब्रह्म देवा अवीवृधन् । अथा सपत्नानिन्द्राग्री मे विषूचीनान् व्यस्यतां ॥ एमा अगमन्नाशिषो  
दोहकामा इन्द्रवन्तो - [ ] 12

**TS 1.6.4.3**

वनामहे धुक्षीमहि प्रजामिषं ॥ रोहितेन त्वाऽग्निर् देवतां गमयतु हरिभ्यां त्वेन्द्रो देवतां गमयत्वेतं शेन  
त्वा सूर्यो देवतां गमयतु वि ते मुञ्चामि रशना वि रश्मीन् वि योक्त्रा यानि परिचर्तनानि धत्तादुस्मासु  
द्रविणं यच्च भद्रं प्र णो ब्रूताद्भागधान् देवतासु ॥ विष्णोः शंयोरुहं देवयज्यया यज्ञेन प्रतिष्ठां  
गमेयऽ सोमस्याहं देवयज्यया - [ ] 13

**TS 1.6.4.4**

सुरेता रेतो धिषीय त्वष्टरुहं देवयज्यया पशूनाऽ रूपं पुषेयं देवानां पत्नीरग्निर् गृहपतिर् यज्ञस्य मिथुनं  
तयोरुहं देवयज्यया मिथुनेन प्रभूयासं वेदोऽसि वित्तिरसि विदेय कर्माऽसि करुणमसि क्रियासऽ  
सनिरसि सनिताऽसि सनेयं घृतवन्तं कुलायिनऽ रायस्पोषऽ सहस्रिणं वेदो ददातु वाजिनं ॥ 14

(इन्द्रस्याह-मिन्द्रवन्तः-सोमस्याहं देवयज्यया-चतुश्चत्वारिंशच्च) (A4)

**TS 1.6.5.1**

आ प्यायतां ध्रुवा घृतेन यज्ञयज्ञं प्रति देवयद्भ्यः । सूर्याया ऊधोऽदित्या उपस्थं उरुधारा पृथिवी  
यज्ञे अस्मिन् ॥ प्रजापतेर् विभात्रामं लोकस्तस्मिंस्त्वा दधामि सह यजमानेन सदासि सन्मे भूयाः  
सर्वमसि सर्वं मे भूयाः पूर्णमसि पूर्णं मे भूया अक्षितमसि मा मे क्षेष्टाः प्राच्यां दिशि देवा ऋत्विजो  
मार्जयन्तां दक्षिणायां- [ ] 15

**TS 1.6.5.2**

दिशि मासाः॑ पितरो॑ मार्जयन्तां॑ प्रतीच्यां॑ दिशि गृहाः॑ पशवो॑ मार्जयन्तामुदीच्यां॑ दिश्याप॑ ओषधयो॑  
वनस्पतयो॑ मार्जयन्तामूर्द्ध्यां॑ दिशि यज्ञः॑ सँवत्सरो॑ यज्ञपतिर् मार्जयन्तां॑ विष्णोः॑ क्रमोऽस्य॑भिमातिहा  
गायत्रेण॑ छन्दसा॑ पृथिवीमनु॑ वि क्रमे॑ निर्भक्तः॑ स यं द्विष्मो॑ विष्णोः॑ क्रमोऽस्य॑भिमातिहा त्रैष्टुभेन॑  
छन्दसा॑ ऽन्तरिक्षमनु॑ वि क्रमे॑ निर्भक्तः॑ स यं द्विष्मो॑ विष्णोः॑ क्रमोऽस्य॑रातीयतो॑ हुन्ता जागतेन॑  
छन्दसा॑ दिवमनु॑ वि क्रमे॑ निर्भक्तः॑ स यं द्विष्मो॑ विष्णोः॑ क्रमोऽसि॑ शत्रूयतो॑ हुन्ताऽऽनुष्टुभेन॑ छन्दसा॑  
दिशोऽनु॑ वि क्रमे॑ निर्भक्तः॑ स यं द्विष्मः॑ ॥ 16

(दक्षिणाया - मन्तरिक्षमनु॑ वि क्रमे॑ निर्भक्तः॑ स यं द्विष्मो॑ विष्णोः॑- रेकान्नत्रिंशच्च) (A5)

#### TS 1.6.6.1

अगन्म॑ सुवः॑ सुवरगन्म॑ सन्द्दशस्ते॑ मा छिंत्सि॑ यत्ते॑ तपस्तस्मै॑ ते माऽऽ वृक्षि॑ सुभूरसि॑ श्रेष्ठो  
रश्मीनामा॑युर्द्धा॑ अस्यायु॑र्मे धेहि॑ वर्चो॑धा असि॑ वर्चो॑ मयि॑ धेहीदम॑हम॑मुं भ्रातृ॑व्यमा॒भ्यो दिग्भ्यो॑ऽस्यै  
दिवो॑ऽस्मादन्तरिक्षाद॑स्यै पृथिव्या॑ अस्माद॑न्नाद्यान्निर्भजामि॑ निर्भक्तः॑ स यं द्विष्मः॑ ॥ 17

#### TS 1.6.6.2

सं ज्योति॑षाऽभूवमैन्द्री॑-मावृ॑त-मन्वाव॑र्ते सम॒हं प्र॑जया॒ सं मया॑ प्र॒जा सम॒हः रा॒यस्पोषे॑ण॒ सं मया॑  
रा॒यस्पोषः॑ समि॒द्धो अग्ने॑ मे दीदिहि॑ समे॒द्धा ते अग्ने॑ दीद्यासं॑ वसु॑मान् यज्ञो॑ वसीयान् भूयास॑मग्र  
आयू॑र्षि पवस् आ सुवो॑र्जमिषं॑ च नः । आरे॑ बाधस्व दुच्छु॑नां ॥ अग्ने॑ पवस्व॒ स्वपा॑ अस्मे॒ वर्चः॑  
सुवीर्यं॑ । 18

#### TS 1.6.6.3

दधृ॑त्पोषः॑ र॒यिं मयि॑ । अग्ने॑ गृहपते॑ सुगृहप॒तिर॒हं त्वया॑ गृहप॒तिना॑ भूयासः॑ सुगृहप॒तिर्मया॑ त्वं  
गृहप॒तिना॑ भूयाः॑ शतः॑ हिमा॒स्तामा॑शिष॒मा शा॑से तन्त॑वे ज्योति॑ष्मतीं॒ तामा॑शिष॒मा शा॑सेऽमुष्मै॑  
ज्योति॑ष्मतीं॒ कस्त्वा॑ युनक्ति॒ स त्वा॑ विमुञ्च॑त्वग्रै॒ व्रत॑पते॒ व्रत॑म॒चारिषं॑ तद॑शकं॒ तन्मे॑ऽराधि॒ यज्ञो॑ बभूव

स आ - [ ] 19

**TS 1.6.6.4**

बभूव स प्रजंज्ञे स वावृधे । स देवानामधिपतिर् बभूव सो अस्माः अधिपतीन् करोतु वयः स्याम  
पतयो रयीणां ॥ गोमाः अग्नेऽविमाः अश्वी यज्ञो नृवत्सखा सदुमिदप्रमृष्यः । इडावाः एषो  
अंसुर प्रजावान् दीर्घो रयिः पृथुबुद्धः सभावान् ॥ 20

(द्विष्मः-सुवीर्यः-स आ-पञ्चत्रिंशच्च) (A6)

**TS 1.6.7.1**

यथा वै समृतसोमा एवं वा एते समृतयज्ञा यद्वरः शपूर्णमासौ कस्य वाऽहं देवा यज्ञमागच्छन्ति  
कस्य वा न बहूनां यजमानानां यो वै देवताः पूर्वः परिगृह्णाति स एनाः श्वो भूते यजत एतद्वै  
देवानां मायतनं यदाहवनीयोऽन्तराऽग्नी पशूनां गारुहपत्यो मनुष्याणां मन्वाहार्यपचनः पितृणामग्निं  
गृह्णाति स्व एवायतने देवताः परि - [ ] 21

**TS 1.6.7.2**

गृह्णाति ताः श्वो भूते यजते व्रतेन वै मेद्ध्यो -ऽग्निर् व्रतपतिर् ब्राह्मणो व्रतभृद्-व्रत-मुपैष्यन् ब्रूयादग्ने  
व्रतपते व्रतं चरिष्यामीत्यग्निर् वै देवानां व्रतपतिस्तस्मा एव प्रतिप्रोच्य व्रतमा लभते बरुहिषा पूर्णमासे  
व्रतमुपैति वत्सैरमावास्यायामेतद्व्येतयो-रायतनमुपस्तीर्यः पूर्वश्चाग्निरपरश्चेत्याहुर् मनुष्या - [ ] 22

**TS 1.6.7.3**

इच्छा उपस्तीर्ण-मिच्छन्ति किमु देवा येषां नवावसान-मुपास्मिञ्छ्वो यक्ष्यमाणे देवता वसन्ति य  
एवं विद्वानग्नि-मुपस्तृणाति यजमानेन ग्राम्याश्च पशवोऽवरुद्ध्या आरण्याश्चेत्याहुर् यद् ग्राम्यानुपवसन्ति  
तेन ग्राम्यानव रुन्धे यदारण्यस्याऽजं 0078 ;ति तेनारण्यान् यदनांश्चानुपवसेत् पितृदेवत्यः स्यादारण्यस्या-

श्वातीन्द्रियं - [ ] 23

#### TS 1.6.7.4

वा आरण्यमिन्द्रियमेवाऽऽत्मन् धत्ते यदनाश्चानुपवसेत् क्षोधुंकः स्याद्यदंश्जीयाद्रुद्रोऽस्य पशून्भि  
मन्येताऽपौऽश्वाति तन्नेवांशितं नेवाऽनंशितं न क्षोधुंको भवति नास्य रुद्रः पशून्भि मन्यते वज्रो  
वै यज्ञः क्षुत् खलु वै मनुष्यस्य भ्रातृव्यो यदनाश्चानुपवसति वज्रेणैव साक्षात् ( ) क्षुधं भ्रातृव्यः  
हन्ति ॥ 24

(परि-मनुष्या-इन्द्रिय-साक्षात्-त्रीणि च) (A7)

#### TS 1.6.8.1

यो वै श्रद्धामनारभ्य यज्ञेन यजते नास्येष्टाय श्रद्धधत्तेऽपः प्र णयति श्रद्धा वा आपः श्रद्धामेवाऽऽरभ्य  
यज्ञेन यजत उभयैऽस्य देवमनुष्या इष्टाय श्रद्धधत्ते तदाहुरति वा एता वत्र नेदन्त्यति वाचं मनो  
वावैता नाति नेदन्तीति मनसा प्र णयतीयं वै मनो - [ ] 25

#### TS 1.6.8.2

ऽनयैवैनाः प्र णयत्य-स्कन्नहविर् भवति य एवं वेद यज्ञायुधानि सं भरति यज्ञो वै यज्ञायुधानि  
यज्ञमेव तत्सं भरति यदेकमेकं संभरेत्-पितृदेवत्यानि स्युर्यथ सह सर्वाणि मानुषाणि द्वेद्वे संभरति  
याज्यानुवाक्ययोरेव रूपं करोत्यथो मिथुनमेवयो वै दश यज्ञायुधानि वेद मुखतोऽस्य यज्ञः कल्पते  
स्फ्यः- [ ] 26

#### TS 1.6.8.3

च कपालानि चाग्निहोत्रहवणी च शूर्पं च कृष्णाजिनं च शम्यां चोलूखलं च मुसलं च दृषच्चोपला  
चैतानि वै दश यज्ञायुधानि य एवं वेद मुखतोऽस्य यज्ञः कल्पते यो वै देवेभ्यः प्रतिप्रोच्यं यज्ञेन

यजते जुषन्तेऽस्य देवा हव्यः हविर् निरुप्यमाणमभि मन्त्रयेताऽग्निः होतारमिह तः हुव इति - [ ] 27

#### TS 1.6.8.4

देवेभ्य एव प्रतिप्रोच्य यज्ञेन यजते जुषन्तेऽस्य देवा हव्यमेष वै यज्ञस्य ग्रहो गृहीत्वैव यज्ञेन यजते तदुदित्वा वाचं यच्छति यज्ञस्य धृत्या अथो मनसा वै प्रजापतिर् यज्ञमतनुत मनसैव तद्-यज्ञं तनुते रक्षसा-मनन्ववचाराय यो वै यज्ञं योग आगते युनक्ति युक्ते युञ्जानेषु कस्त्वा युनक्ति स त्वा युनक्ति- ( ) -त्याह प्रजापतिर् वै कः प्रजापतिनैवैनं युनक्ति युक्ते युञ्जानेषु ॥ 28

(वैमनः-स्फ्य-इति-युनक्तवे-कादश च) (A8)

#### TS 1.6.9.1

प्रजापतिर् यज्ञानसृजता-ग्निहोत्रं चाग्निष्टोमं च पौर्णमासीं चोक्थ्य चामावास्यां चातिरात्रं च तानुदमिमीत् यावदग्निहोत्र-मासीत् तावानग्निष्टोमो यावती पौर्णमासी तावानुक्थ्यो यावत्यमावास्यां तावानतिरात्रो य एवं विद्वानग्निहोत्रं जुहोति यावदग्निष्टोमेनो पाप्मोति तावदुपाऽऽप्नोति य एवं विद्वान् पौर्णमासीं यजते यावदुक्थ्येनोपाप्मोति - [ ] 29

#### TS 1.6.9.2

तावदुपाऽऽप्नोति य एवं विद्वानमावास्यां यजते यावदतिरात्रेणोपाप्मोति तावदुपाऽऽप्नोति परमेष्ठिनो वा एष यज्ञोऽग्रं आसीत् तेन स परमां काष्ठामगच्छत् तेन प्रजापतिं निरवासाययत् तेन प्रजापतिः परमां काष्ठामगच्छत् तेनेन्द्रं निरवासाययत् तेनेन्द्रः परमां काष्ठामगच्छत् तेनाऽग्नीषोमौ निरवासाययत् तेनाग्नीषोमौ परमां काष्ठामगच्छतां य - [ ] 30

#### TS 1.6.9.3

एवं विद्वान् द॒र्शपूर्णमा॒सौ यज॑ते पर॒मामे॒व का॒ष्ठां गच्छ॑ति यो वै प्रजा॑तेन य॒ज्ञेन॑ यज॑ते प्र  
प्र॒जया॑ प॒शुभिर् मि॒थुनैर् जा॑यते द्वाद॑श मा॒साः सं॒वत्स॒रो द्वाद॑श द्व॒न्द्वानि॑ द॒र्शपूर्णमा॒सयो॒स्तानि॑  
स॒ंपाद्या॑नीत्या॒हुर व॒त्सं चो॑पावसृजत्यु॒खां चाधि॑ श्रयत्य॒व च॑ ह॒न्ति दृ॒षदौ च॑ सु॒माह॑न्त्यधि॒ च व॑प॒ते  
कृ॒पाला॑नि चोप॑ दधाति पुरो॒डाशं॑ - [ ] 31

**TS 1.6.9.4**

चा ऽधि॑श्रयत्याज्यं च स्त॒ंबय॑जुश्च ह॒रत्य॑भि च॒ गृह्णा॑ति वेदिं च परि गृह्णा॑ति प॒त्नीं च॑ सं॒न॒ह्यति॑  
प्रोक्ष॑णीश्चा ऽऽसा॒दय॑त्याज्यं चै॒तानि॑ वै द्वाद॑श द्व॒न्द्वानि॑ द॒र्शपूर्णमा॒सयो॒स्तानि॑ य ए॒व स॒ंपाद्य॑ यज॑ते  
प्रजा॑तेनै॒व य॒ज्ञेन॑ यज॑ते प्र प्र॒जया॑ प॒शुभिर् मि॒थुनैर् जा॑यते ॥ 32

(उक्थ्ये॒नोपा॒भोत्य॑-गच्छ॒तां यः॑ - पु॒रोडा॑शं-च॒त्वारि॑ंशच्च) (A9)

**TS 1.6.10.1**

ध्रु॒वोऽसि॑ ध्रु॒वोऽह॑ संजा॒तेषु॑ भूयास॒मित्या॑ह ध्रु॒वाने॒वैनान्॑ कुरु॒त उ॒ग्रोऽस्यु॒ग्रोऽह॑ संजा॒तेषु॑ भूयास॒-  
मित्या॑हाप्रति॒वादि॑न ए॒वैनान्॑ कुरु॒ते-ऽभि॒भूर॑स्यभि॒भूर॑ह संजा॒तेषु॑ भूयास॒मित्या॑ह य ए॒वैनं॑ प्र॒त्युत्पि॑पी॒ते  
तमु॒पा॑स्यते यु॒नज्मि॑ त्वा ब्रह्म॑णा दै॒व्येने॒त्याहै॑ष वा अ॒ग्नेर्यो॑ग॒स्तेनै॑ - [ ] 33

**TS 1.6.10.2**

वैनं॑ यु॒नक्ति॑ य॒ज्ञस्य॑ वै स॒मृद्धे॑न दे॒वाः सु॒वर्गं॑ लो॒कमा॑यन् य॒ज्ञस्य॑ व्यृद्धे॒नासु॑रान् परा॑भावयन् यन्मे॑  
अ॒ग्ने अ॒स्य य॒ज्ञस्य॑ रि॒ष्यादि॒त्याह॑ य॒ज्ञस्यै॒व तत्स॑मृद्धे॒न यज॑मानः सु॒वर्गं॑ लो॒कमे॑ति य॒ज्ञस्य॑ व्यृद्धे॒न  
भ्रातृ॑व्यान् परा॑ भावयत्यग्नि॒होत्र॑-मे॒ताभिर् व्या॑ह॒तीभि॒रुप॑ सादयेद्य॒स्मुखं॑ वा अ॒ग्निहो॑त्रं ब्रह्मै॒ता व्या॑ह॒तयो॑  
य॒स्मुख॑ ए॒व ब्रह्म॑ - [ ] 34

**TS 1.6.10.3**



कुरुते सँवथ्सुरे पर्यागंत एताभिरेवोपं सादयेद्-ब्रह्मणैवोभयतः सँवथ्सुरं परिं गृह्णाति द्र॒शपूर्णमा॒सौ  
चातुर्मा॒स्यान्या॒लभ॑मान एताभिर् व्याह॑तीभिर् ह॒वीऽष्यासा॑दयेद् य॒ज्ञमुखं॑ वै द्र॒शपूर्णमा॒सौ चातुर्मा॒स्यानि  
ब्रह्मै॑ता व्याह॑तयो य॒ज्ञमुख ए॒व ब्रह्म॑ कुरुते सँवथ्सुरे पर्यागंत एताभिरे॒वासा॑दयेद् ब्रह्मणै॑वोभयतः  
सँवथ्सुरं परिं॑गृह्णाति यद्वै य॒ज्ञस्य॒ साम्ना॑ क्रियते॑ रा॒ष्ट्रं - [ ] 35

**TS 1.6.10.4**

य॒ज्ञस्या॒-शीर्ग॑च्छति॒ यद्वा॒ विशं॑ य॒ज्ञस्या॒-शीर्ग॑च्छत्यथ॑ ब्राह्म॑णोऽना॒शीर्के॑ण य॒ज्ञेन॑ यजते॑ सामिधेनी॒-  
र॑नुव॒क्ष्यन्ने॒ता व्याह॑तीः पुरस्ता॑द॒द्याद् ब्रह्मै॑व प्रति॒पदं॑ कुरुते॑ तथा॑ ब्राह्म॑णः सा॒शीर्के॑ण य॒ज्ञेन॑ यजते॑  
यं का॒मये॑त् यज॑मानं॒ भ्रातृ॑व्यमस्य॒ य॒ज्ञस्या॒-शीर्ग॑च्छेदिति॒ तस्यै॑ता व्याह॑तीः पुरो॑नुवा॒क्यायां॑ द॒द्याद्  
भ्रातृ॑व्यदे॒वत्यां॑ वै पु॒रोनुवा॒क्यां भ्रातृ॑व्यमे॒वास्यं॑ य॒ज्ञस्या॒- [ ] 36

**TS 1.6.10.5**

ऽऽशीर्ग॑च्छति॒ यान् का॒मये॑त् यज॑मानान्थ॒ समा॑व॒त्येनान्॑ य॒ज्ञस्या॒ ऽऽशीर्ग॑च्छेदिति॒ तेषा॑मे॒ता व्याह॑तीः  
पुरो॑नुवा॒क्याया॑ अर्द्ध॑र्च॒ एकां॑ द॒द्याद्-या॒ज्यायै॑ पुरस्ता॑दे॒कां या॒ज्याया॑ अर्द्ध॑र्च॒ एकां॑ तथै॒नान्थ॒ समा॑व॒ती  
य॒ज्ञस्या॒ ऽऽशीर्ग॑च्छति॒ यथा॒ वै पर्जन्यः॑ सुवृष्टिं॑ व॒र॒षत्ये॒वं य॒ज्ञो यज॑मानाय व॒र॒षति॑ स्थल॑योद॒कं  
परि॑गृह्णन्त्या॒शिषां॑ य॒ज्ञं यज॑मानः॒ परिं॑ गृह्णाति॒ मनो॑ऽसि प्राजाप॒त्यं - [ ] 37

**TS 1.6.10.6**

मन॑सा मा भूतेनाऽऽवि॒शेत्या॑ह॒ मनो॒ वै प्रा॑जाप॒त्यं प्रा॑जाप॒त्यो य॒ज्ञो मन॑ ए॒व य॒ज्ञमा॒त्मन् ध॑त्ते वाग॑स्यै॒न्द्री  
संप॑त्न॒क्षय॑णी वा॒चा मे॒न्द्रिये॑णा-ऽऽवि॒शेत्या॑है॒न्द्री वै वाग॑वाच॒मेवै॒न्द्री- मा॒त्मन् ध॑त्ते ॥ 38

(तेनै॒व ब्रह्म॑- रा॒ष्ट्रमे॒वास्यं॑ य॒ज्ञस्य॑-प्राजाप॒त्यं-षट्त्रिं॑शच्च) (A10)

**TS 1.6.11.1**

यो वै संसदशं प्रजापतिं यज्ञमन्वायत्तं वेदं प्रति यज्ञेन तिष्ठति न यज्ञाद् भ्रंशत आ श्रावयेति चतुरक्षरमस्तु श्रौषडिति चतुरक्षरं यजेति द्व्यक्षरं ये यजामह इति पञ्चाक्षरं द्व्यक्षरो वषट्कार एष वै संसदशः प्रजापतिर् यज्ञमन्वायत्तो य एवं वेदं प्रति यज्ञेन तिष्ठति न यज्ञाद् भ्रंशते यो वै यज्ञस्य प्रायेणं प्रतिष्ठा - [ ] 39

**TS 1.6.11.2**

मुदयनं वेदं प्रतिष्ठितेनारिष्टेन यज्ञेन सस्थां गच्छत्याश्रावयास्तु श्रौषड्यज्ञ ये यजामहे वषट्कार एतद्वै यज्ञस्य प्रायेणमेषा प्रतिष्ठितदुदयनं य एवं वेदं प्रतिष्ठितेनाऽरिष्टेन यज्ञेन सस्थां गच्छति यो वै सूनृतायै दोहं वेदं दुह एवैनं यज्ञो वै सूनृता ऽऽ श्रावयेत्यैवैनो-महदस्तु - [ ] 40

**TS 1.6.11.3**

श्रौषडित्युपावासाग्यजेत्युदनैषीद्ये यजामह इत्युपाऽसदद् वषट्कारेणं दोग्द्व्येष वै सूनृतायै दोहो य एवं वेदं दुह एवैनं देवा वै सन्त्रमांसत तेषां दिशोऽदस्यन्त एतामाद्रां पङ्क्तिमपश्यन्ना श्रावयेति पुरोवात-मजनयन्नस्तु श्रौषडित्यभ्रं समप्लावयन्. यजेति विद्युत - [ ] 41

**TS 1.6.11.4**

मजनयन्. ये यजामह इति प्रावरण्यन्नभ्यस्तनयन् वषट्कारेण ततो वै तेभ्यो दिशः प्राप्यायन्त य एवं वेदं प्रास्मै दिशः प्यायन्ते प्रजापतिं त्वोवेदं प्रजापति स्त्ववेदं यं प्रजापतिर् वेदं स पुण्यो भवत्येष वै छन्दस्यः प्रजापतिरा श्रावयास्तु श्रौषड्यज्ञ ये यजामहे वषट्कारो य एवं वेदं पुण्यो भवति वसन्त - [ ] 42

**TS 1.6.11.5**

मृतूनां प्रीणामीत्याहर्तवो वै प्रयाजा ऋतून्नेव प्रीणाति तैऽस्मै प्रीता यथापूर्वं कल्पन्ते कल्पन्तेऽस्मा ऋतवो य एवं वेदाग्नीषोमयोरहं देवयज्यया चक्षुष्मान् भूयासमित्या-हाग्नीषोमाभ्यां वै यज्ञश्चक्षुष्मान्

ताभ्यामेव चक्षुरात्मन् धत्ते ऽग्नेरहं देवयज्ययाऽन्नादो भूयासमित्याहाग्निर्वै देवानामन्नादस्ते नै वा - [ ] 43

**TS 1.6.11.6**

ऽन्नाद्य-मात्मन् धत्ते दधिर्स्यदब्धो भूयासमुं दमेयमित्याहैतया वै दद्ध्या देवा असुरानदभ्रुवन्तयैव भ्रातृव्यं दध्नोत्यग्नीषोमयोरहं देवयज्यया वृत्रहा भूयासमित्याहाऽग्नीषोमाभ्यां वा इन्द्रो वृत्रमहन्ताभ्यामेव भ्रातृव्यः स्तृणुत इन्द्राग्नियोरहं देवयज्ययैन्द्रियाव्यन्नादो भूयासमित्याहेन्द्रियाव्येवान्नादो भवतीन्द्रस्या - [ ] 44

**TS 1.6.11.7**

ऽहं देवयज्ययैन्द्रियावी भूयासमित्याहेन्द्रियाव्येव भवति महेन्द्रस्याऽहं देवयज्यया जेमानं महिमानं गमेयमित्याह जेमानमेव महिमानं गच्छत्यग्नेः स्विष्टकृतोऽहं देवयज्यया ऽऽयुष्मान् यज्ञेन प्रतिष्ठां गमेयमित्याहायुरेवात्मन् धत्ते प्रति यज्ञेन -तिष्ठति ॥( प्रतिष्ठा-महदस्तु-विद्युत-वसन्तं- 45

तेनैवेन्द्रस्या-ऽष्टात्रिंशच्च) (A11)

**TS 1.6.12.1**

इन्द्रं वो विश्वतस्परि हवामहे जनैभ्यः । अस्माकमस्तु केवलः ॥ इन्द्रं नरो नेमधिता हवन्ते यत्पार्या युनजते धियस्ताः । शूरो नृषाता शवसश्चकान आ गोमंति व्रजे भञ्जा त्वन्नः ॥ इन्द्रियाणि शतक्रतो या ते जनेषु पञ्चसु ॥ इन्द्र तानि त आ वृणे ॥ अनु ते दायि मह इन्द्रियाय सुत्रा ते विश्वमनु वृत्रहत्यै । अनु - [ ] 46

**TS 1.6.12.2**

क्षत्रमनु सहो यजत्रेन्द्र देवेभिरनु ते नृषह्यै ॥ आयस्मिन्थ सप्तवांसवा स्तिष्ठन्ति स्वारुहो यथा ।

ऋषिर्ह दीर्घश्रुतं इन्द्रस्य घर्मो अतिथिः ॥ आमासु पृक्मैरय आ सूर्यः रोहयो दिवि । घर्मं न सामं तपता सुवृक्तिभिर् जुष्टं गिर्वणसे गिरः ॥ इन्द्रमिद् गाथिनो बृहदिन्द्र-मर्केभि-र्किणः । इन्द्रं वाणीरनूषत ॥ गायन्ति त्वा गायत्रिणो- [ ] 47

**TS 1.6.12.3**

ऽर्चन्त्यर्क-मर्किणः । ब्रह्माणस्त्वा शतक्रतुवुद्-वश-मिव येमिरे ॥ अहोमुचे प्र भरेमा मनीषामोषिष्ठदावन्ने सुमतिं गृणानाः । इदमिन्द्र प्रति हव्यं गृभाय सत्याः सन्तु यजमानस्य कामाः ॥ विवेष यन्मा धिषणा ज्ञान स्तवै पुरा पार्यादिन्द्र-महः । अहंसो यत्र पीपरद्यथा नो नावेव यान्तं मुभये हवन्ते ॥ प्र सम्राजं प्रथम-मद्धराणां - [ ] 48

**TS 1.6.12.4**

महोमुचं वृषभं यज्ञियांनां । अपां नपातमश्विना हयन्त-मस्मिन्नर इन्द्रियं धत्तमोजः ॥ वि न इन्द्र मृधो जहि नीचा यच्छ पृतन्यतः । अधस्पदं तमी कृधि यो अस्मा अभिदासति ॥ इन्द्र क्षत्रमभि वाममोजो ऽजायथा वृषभ चरषणीनां । अपानुदो जन-ममित्रयन्त-मुरुं देवेभ्यो अकृणो-रु लोकं ॥ मृगो न भीमः कुचरो गिरिष्ठाः परावत - [ ] 49

**TS 1.6.12.5**

आ जंगामा परस्याः । सृक् सशायं पविमिन्द्र त्रिगं वि शत्रून् ताढि विमृधो नुदस्व ॥ वि शत्रून् वि मृधो नुद विवृत्रस्य हनू रुज । वि मन्युमिन्द्र भामितोऽमित्रस्याऽभिदासतः ॥ त्रातार-मिन्द्र-मवितार-मिन्द्र हवेहवे सुहवः शूरमिन्द्र । हुवे नु शक्रं पुरुहूतमिन्द्रः स्वस्ति नो मघवा धात्विन्द्रः ॥ मा ते अस्याः - [ ] 50

**TS 1.6.12.6**

संहसावन् परिष्ठावघायं भूम हरिवः परादै । त्रायस्व नो ऽवृकेभिर् वरूथै-स्तवं प्रियासः सूरिषु स्याम

॥ अनवस्ते रथमश्वाय तक्षन् त्वष्टा वज्रं पुरुहूत द्युमन्तं । ब्रह्माण इन्द्रं महयन्तो अर्केरवर्द्धयन्नहये  
हन्तुवा उ ॥ वृष्णे यत् ते वृषणो अर्कमर्चानिन्द्रा ग्रावाणो अदितिः सजोषाः । अनुश्वासो ये  
पवयोऽर्था इन्द्रेषिता अभ्यवर्तन्त दस्यून् ॥ 51

(वृत्रहत्येऽनु-गायत्रिणो-ऽद्धराणां-परावतो-ऽस्या-मृष्टाचत्वारिंशच्च) (A12)

**praSna korvai with starting padams of 1 to 12 anuvAkams :-**

(सन्त्वा सिञ्चामि-ध्रुवो-ऽस्यग्निर्मा-ब्रूहिषोऽह-मा प्यायता-मगन्म-यथा वै-यो वै श्रद्धां- प्रजापतिर्  
यज्ञान्-ध्रुवोऽसीत्याह-यो वै सप्तदश-मिन्द्रो-द्वादश । )

**korvai with starting padams of 1, 11, 21 series of pa jCAtis :-**

सन्त्वा-ब्रूहिषोऽहं-यथा वा-एवं विद्वा-ञ्छ्रौषट्थ-साहसाव-त्रेकपञ्चाशत् ।

**first and last padam of sixth praSnam :-**

सन्त्वा-सिञ्चामि दस्यून् ।

॥ हरिः ॐ ॥ ॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां प्रथमकाण्डे षष्ठः प्रश्नः समाप्तः ॥

## 1.7 प्रथमकाण्डे सप्तमः प्रश्नः - (याजमान ब्राह्मणं)

### TS 1.7.1.1

पा॒क॒य॒ज्ञं वा अ॒न्वाहि॑ताग्नेः प॒शव॑ उप॑ तिष्ठन्त॒ इडा॒ खलु॒ वै पा॑क॒य॒ज्ञः सैषा॑ऽन्त॒रा प्र॑याजानूया॒जान् यज॑मानस्य लो॒केऽव॑हिता॒ तामा॑हि॒यमा॑णाम॒भि म॑न्त्रयेत् सु॒रूप॑वर्षवर्ण॒ एहीति॑ प॒शवो॑ वा इडां प॒शूने॒वोप॑ ह्वयते य॒ज्ञं वै दे॒वा अ॒दु॒हन् य॒ज्ञोऽसु॑राः अ॒दु॒हत् तेऽसु॑रा॒ऽदु॒ग्धाः परा॑ऽभवन् यो वै य॒ज्ञस्य॑ दोहं वि॒द्वान् - [ ] 1

### TS 1.7.1.2

य॒ज्ञेऽप्य॒न्यं य॑ज॒मानं॑ दुहे सा मे स॒त्याऽऽशी॒रस्य॑ य॒ज्ञस्य॑ भूया॒दित्या॑हैष वै य॒ज्ञस्य॑ दोह॒स्तेनै॒वैनं॑ दुहे प्र॒त्ता वै गौर्दु॑हे प्र॒त्तेडा॒ यज॑मानाय दुह ए॒ते वा इडा॑यै स्तना॒ इडो॑प॒हृतेति॑ वा॒युर्व॒थ्सो य॒र॒हि होते॑डा॒मुप॑ह्वयेत् त॒र॒हि यज॑मानो होता॒रमी॑क्षमाणो वा॒युं मन॑सा ध्यायेन्- [ ] 2

### TS 1.7.1.3

मा॒त्रे व॒थ्स-मु॒पाव॑सृजति॒ सर्वे॑ण वै य॒ज्ञेन॑ दे॒वाः सु॒वर्गं लो॒कमा॑यन् पा॒क॒य॒ज्ञेन॑ म॒नु॒रश्रा॑म्य॒थ्सेडा॑ म॒नु॒मु॒पाव॑र्तत॒ तां दे॒वासु॑रा व्य॒ह्वय॑न्त प्र॒तीचीं॑ दे॒वाः परा॑ची॒मसु॑राः सा दे॒वानु॑पाव॑र्तत प॒शवो॑ वै तद् दे॒वानं॑वृणत प॒शवो॑ऽसु॒रान॑जहु॒र्यं का॒मये॑ताप॒शुः स्या॒दिति॑ परा॑चीं॒ तस्ये॒डा॒मुप॑ ह्वयेताप॒शुरे॒व भ॑वति यं- [ ] 3

### TS 1.7.1.4

का॒मये॑त प॒शुमा॑न्थ स्या॒दिति॑ प्र॒तीचीं॑ तस्ये॒डा॒-मुप॑ ह्वयेत प॒शुमा॑ने॒व भ॑वति ब्रह्मवा॒दिनो॑ वदन्ति स त्वा इडा॒मुप॑ ह्वयेत् य इडा॑- मु॒प॒हूया॒त्मान॑-मिडा॑या-मु॒प॒ह्वये॑तेति॒ सा नः॑ प्रि॒या सु॒प्रतू॑र्तिर् म॒घोनी॑त्या॒हेडा॑- मे॒वोप॑हूया॒ऽऽत्मान॑ -मिडा॑या॒मुप॑ ह्वयते व्य॒स्तमि॒व वा ए॒तद् य॒ज्ञस्य॑ यदि॒डां सा॒मि प्रा॑श्नन्ति - [ ] 4

**TS 1.7.1.5**

सामि मा॑र्जयन्त ए॒तत् प्रति॑ वा असु॑राणां य॒ज्ञो व्य॑च्छिद्यत् ब्रह्म॑णा दे॒वाः सम॑दधुर् बृह॒स्पति॑ -  
स्तनु॑तामिमं न इत्या॑ह ब्रह्म॑ वै दे॒वानां बृह॒स्पति॑र् ब्रह्म॑णैव य॒ज्ञः सं द॑धाति विच्छि॑न्नं य॒ज्ञः समि॑मं  
द॑धात्वित्या॑ह सन्त॑त्यै विश्वे दे॒वा इ॒ह मा॑दयन्ता॒मित्या॑ह सन्त॑त्यैव य॒ज्ञं दे॒वेभ्योऽनु॑ दि॒शति॑ यां वै -  
[ ] 5

**TS 1.7.1.6**

य॒ज्ञे दक्षि॑णां ददा॑ति ताम॑स्य प॒शवोऽनु॑ सं क्रा॑मन्ति स ए॒ष ई॒जानोऽप॑शुर् भावु॑को यज॑मानेन खलु॑  
वै तत्का॒र्य-मि॒त्याहु॑र् यथा॑ दे॒वत्रा॑ दत्तं कु॑र्वीतात्मन् प॒शून् र॑मयेतेति ब्रह्म॑ पि॒न्वस्वे॒त्याह॑ य॒ज्ञो वै ब्र॑ह्मो  
य॒ज्ञमे॒व तन्म॑हयत्यथो दे॒वत्रै॒व दत्तं॑ कुरु॑त आ॒त्मन् प॒शून् र॑मयते दद॑तो मे ( ) मा क्षा॒यीत्या॒हाक्षि॑ति-  
मे॒वोपै॑ति कुर्व॑तो मे मोप॑ दस॒दित्या॑ह भू॒मानमे॒वोपै॑ति ॥ 6

(विद्वान्-ध्यायेद्-भवति यं-प्राश्नन्ति-यां वै-म-एका॒न्नवि॑शतिश्च ) (A1)

**TS 1.7.2.1**

स॒श्र॒वा ह सौ॒वर्च॒नसः॑ तुमि॑ञ्जुमौपो॑दिति-मुवाच॑ यथ्स॒त्रिणाः॑ होताऽभूः॑ का॒मिडा॒मुपा॑हृथा इति॑  
तामुपा॑हृ इति॑ होवाच॑ या प्रा॒णेन॑ दे॒वान् दा॑धार॑ व्या॒नेन॑ मनु॒ष्या॑नपा॒नेन॑ पि॒तृनि॑ति छि॒नति॑ सा  
न छि॑न॒त्ती(3) इति॑ छि॒नत्तीति॑ होवाच॑ शरी॑रं वा अ॒स्यै तदु॒पा॑हृथा इति॑ होवाच॑ गौ॒र्वा - [ ] 7

**TS 1.7.2.2**

अ॒स्यै शरी॑रं गां वा॒व तौ तत् पर्य॑वदतां या य॒ज्ञे दी॒यते॑ सा प्रा॒णेन॑ दे॒वान् दा॑धार॑ यया॑ मनु॒ष्या  
जी॒वन्ति॑ सा व्या॒नेन॑ मनु॒ष्यान् यां पि॒तृभ्यो॑ घ्नन्ति॑ साऽपा॒नेन॑ पि॒तृन् य एवं॑ वेद॑ पशु॒मान् भ॑वत्यथ॑  
वै तामुपा॑हृ इति॑ होवाच॑ या प्र॒जाः प्र॒भव॑न्तीः प्रत्या॒भव॑तीत्यन्नं वा अ॒स्यै तदु॒ - [ ] 8

### TS 1.7.2.3

पाँहथा इति होवाचौषधयो वा अस्या अन्नमोषधयो वै प्रजाः प्रभवन्तीः प्रत्या भवन्ति य एवं वेदान्नादो भवत्यथ वै तामुपाँह इति होवाच या प्रजाः पराभवन्ती-रनुगृह्णाति प्रत्याभवन्तीर् गृह्णातीति प्रतिष्ठां वा अस्यै तदुपाँहथा इति होवाचेयं वा अस्यै प्रतिष्ठे - [ ] 9

### TS 1.7.2.4

यं वै प्रजाः पराभवन्तीरनु गृह्णाति प्रत्याभवन्तीर् गृह्णाति य एवं वेद प्रत्येव तिष्ठत्यथ वै तामुपाँह इति होवाच यस्यै निक्रमणे घृतं प्रजाः सञ्ज007आ;वन्तीः पिबन्तीति छिनत्ति सा न छिनत्ती (3) इति न छिनत्तीति होवाच प्र तु जनयतीत्येष वा इडामुपाँहथा इति ( ) होवाच वृष्टिर्वा इडा वृष्ट्यै वै निक्रमणे घृतं प्रजाः सञ्ज007आ;वन्तीः पिबन्ति य एवं वेद प्रैव जायतेऽन्नादो भवति ॥ 10

(गौर्वा-अस्यै तत्-प्रतिष्ठा-ऽहंथा इति-विश्रुतिश्च) (A2)

### TS 1.7.3.1

पुरोक्षं वा अन्ये देवा इज्यन्ते प्रत्यक्षमन्ये यद्-यजते य एव देवाः पुरोक्षमिज्यन्ते तानेव तद्-यजति यदन्वाहार्य-माहरत्येते वै देवाः प्रत्यक्षं यद् ब्राह्मणास्तानेव तेन प्रीणात्यथो दक्षिणैवास्यैषाऽथो यस्स्यैव छिद्रमपि दधाति यद्वै यस्स्यै कूरं यद्विलिष्टं तदन्वाहार्येणा - [ ] 11

### TS 1.7.3.2

ऽन्वाहरति तदन्वाहार्यस्या-न्वाहार्यत्वं देवदूता वा एते यद्-ऋत्विजो यदन्वाहार्य-माहरति देवदूतानेव प्रीणाति प्रजापतिर् देवेभ्यो यज्ञान् व्यादिशथ स रिरिचानोऽमन्यत स एतमन्वाहार्य-मभक्त-मपश्यत् तमात्मन्धत्तस वा एष प्राजापत्यो यदन्वाहार्यो यस्यैवं विदुषोऽन्वाहार्य आह्रियते साक्षादेव प्रजापति-मृद्धोत्यपरिमितो निरुप्योऽपरिमितः प्रजापतिः प्रजापते- [ ] 12



### TS 1.7.3.3

रास्यै देवा वै यद्-यज्ञेऽकुर्वत तदसुरा अकुर्वत ते देवा एतं प्राजापत्य-मन्वाहार्य-मपश्यन् तमन्वाहरन्त  
ततो देवा अभवन् परासुरा यस्यैवं विदुषोऽन्वाहार्य आह्रियते भवत्यात्मना परास्य भ्रातृव्यो भवति  
यज्ञेन वा इष्टी पक्वेन पूर्ती यस्यैवं विदुषोऽन्वाहार्य आह्रियते स त्वेवेष्टापूर्ती प्रजापतेर्भागोऽसी- [ ]

13

### TS 1.7.3.4

त्याह प्रजापतिमेव भागधेयेन समर्द्धयत्यूर्जस्वान् पयस्वानित्याहोर्ज-मेवास्मिन् पयो दधाति प्राणापानौ  
मे पाहि समानव्यानौ मे पाहीत्याहाऽऽशिषमेवैतामा शास्ते ऽक्षितो ऽस्यक्षित्यै त्वा मा मै क्षेष्टा  
अमुत्रामुष्मिन् लोक इत्याह क्षीयते वा अमुष्मिन् लोकेऽन्न-मितः प्रदानः ह्यमुष्मिन् लोके ( ) प्रजा  
उपजीवन्ति यदेव-मभिमृशत्यक्षिति-मेवैनद् गमयति नास्यामुष्मिन् लोकेऽन्न क्षीयते ॥ 14

(अन्वाहार्येण-प्रजापते-रसि-ह्यमुष्मिन् लोके-पञ्चदश च ) (A3)

### TS 1.7.4.1

ब्रह्मिषोऽहं देवयज्यया प्रजावान् भूयासमित्याह ब्रह्मिषा वै प्रजापतिः प्रजा असृजत तेनैव प्रजाः  
सृजते नराशंसस्याहं देवयज्यया पशुमान् भूयासमित्याह नराशंसेन वै प्रजापतिः पशूनंसृजत तेनैव  
पशून्थ सृजतेऽग्नेः स्विष्टकृतोऽहं देवयज्ययाऽऽयुष्मान् यज्ञेन प्रतिष्ठां गमेयमित्याहाऽऽयुरेवात्मन्  
धत्ते प्रति यज्ञेन तिष्ठति दरशपूर्णमासयोर् - [ ] 15

### TS 1.7.4.2

वै देवा उज्जिति-मनूदजयन् दरशपूर्णमासाभ्या- मसुरानपा-नुदन्ताग्ने-रहमुज्जिति-मनूजेष-मित्याह  
दरशपूर्णमासयोरेव देवतानां यजमान उज्जितिमनूजयति दरशपूर्णमासाभ्यां भ्रातृव्यानप नुदते  
वाजवतीभ्यां व्यूहत्यन्नं वै वाजोऽन्नमेवाव रुन्धे द्वाभ्यां प्रतिष्ठित्यै यो वै यस्स्य द्वौ दोहौ विद्वान्

यजंत उभयत - [ ] 16

#### TS 1.7.4.3

एव यज्ञं दुहे पुरस्ताच्चोपरिष्टाच्चैष वा अन्यो यज्ञस्य दोह इडाया मन्यो यरहि होता यजमानस्य नाम गृहीयात् तरहि ब्रूयादेमा अगमन्नाशिषो दोहकामा इति सस्तुता एव देवता दुहेऽथो उभयत एव यज्ञं दुहे पुरस्ताच्चोपरिष्टाच्च रोहितेन त्वाऽग्निर्देवतां गमयत्वित्याहैते वै देवाश्वा - [ ] 17

#### TS 1.7.4.4

यजमानः प्रस्तुरो यदेतैः प्रस्तुरं प्रहरति देवाश्चैरेव यजमानः सुवर्गं लोकं गमयति वि ते मुञ्चामि रशना वि रश्मीनित्याहैष वा अग्नेर्विमोकस्तेनैवैनं विमुञ्चति विष्णोः शंयोरहं देवयज्यया यज्ञेन प्रतिष्ठां गमेयमित्याह यज्ञो वै विष्णुर् यज्ञ एवान्ततः प्रति तिष्ठति सोमस्याहं देवयज्यया सुरेता - [ ] 18

#### TS 1.7.4.5

रेतो धिषीयेत्याह सोमो वै रेतोधास्तेनैव रेतं आत्मन् धत्ते त्वष्टुरहं देवयज्यया पशूनां रूपं पुषेयमित्याह त्वष्टा वै पशूनां मिथुनानां रूपकृत्तेनैव पशूनां रूपमात्मन् धत्ते देवानां पत्नीरग्निर् गृहपतिर् यज्ञस्य मिथुनं तयोरहं देवयज्यया मिथुनेन प्रभूयास-मित्याहैतस्माद् वै मिथुनात् प्रजापतिर् मिथुनेन - [ ] 19

#### TS 1.7.4.6

प्राजायत तस्मादेव यजमानो मिथुनेन प्रजायते वेदोऽसि वित्तिरसि विदेयेत्याह वेदेन वै देवा असुराणां वित्तं वेद्यमविन्दन्त तद् वेदस्य वेदत्वं यद्यद् भ्रातृव्यस्याभिद्ध्यायेत् तस्य नाम गृहीयात् तदेवास्य सर्वं वृद्धे घृतवन्तं कुलायिनः रायस्पोषः सहस्रिणं वेदो ददातु वाजिनमित्याह प्रसहस्रं पशूनामोत्या ( ) स्य प्रजायां वाजी जायते य एवं वेद ॥ 20

(द॒रु॒श॒पूर्ण॒मा॒स॒यो॒रु॒भ॒य॒तो॒दे॒वा॒श्वाः॒-सु॒रे॒ताः॒-प्र॒जा॒प॒ति॒र् मि॒थु॒ने॒ना॒-प्रो॒त्य॒-ष्टौ च॑) (A4)

#### TS 1.7.5.1

ध्रु॒वां॑ वै रि॒च्य॑मा॒नां॒ य॒ज्ञोऽनु॑ रि॒च्य॑ते य॒ज्ञं॑ य॒ज॑मा॒नो य॒ज॑मा॒नं प्र॒जा ध्रु॒वामा॒प्याय॑मा॒नां॒ य॒ज्ञोऽन्वा॑ प्या॒य॑ते  
य॒ज्ञं॑ य॒ज॑मा॒नो य॒ज॑मा॒नं प्र॒जा आ प्या॑य॒तां ध्रु॒वा घृ॒तेने॒त्याह॑ ध्रु॒वामे॒वा ऽऽ प्या॑य॒यति॑ ता॒माप्या॑य॒मा॒नां  
य॒ज्ञोऽन्वा॑ प्या॒य॑ते य॒ज्ञं॑ य॒ज॑मा॒नो य॒ज॑मा॒नं प्र॒जाः प्र॒जाप॑ते॒र् वि॒भान्ना॑म॒ लो॒कस्तस्मि॑श्स्त्वा द॒धामि॑  
स॒ह य॒ज॑मा॒नेने॒त्या - [ ] 21

#### TS 1.7.5.2

हा॒यं॑ वै प्र॒जाप॑ते॒र् वि॒भान्ना॑म॒ लो॒कस्तस्मि॑न्ने॒वैनं॑ द॒धाति॑ स॒ह य॒ज॑मा॒नेन॑ रि॒च्य॑त इ॒व वा ए॒तद्-यद्-य॒ज॑ते  
यद्-य॒ज॑मा॒नभा॒गं प्रा॒श्जा॒त्यात्मा॑नमे॒व प्री॑णा॒त्येता॒वान्॒ वै य॒ज्ञो या॒वान्॒ य॒ज॑मा॒नभा॒गो य॒ज्ञो य॒ज॑मा॒नो  
यद्-य॒ज॑मा॒नभा॒गं प्रा॒श्जा॒तिं य॒ज्ञ ए॒व य॒ज्ञं प्रति॑ ष्ठा॒पय॑त्ये॒तद्वै सू॒यव॑सः॒ सोद॑कं॒ यद्व॒रु॒हिश्चाऽऽप॑श्चै॒तद्  
- [ ] 22

#### TS 1.7.5.3

य॒ज॑मा॒नस्याऽऽय॑त॒नं॒ यद्वे॒दि॒र्यत् पू॒र्णपा॒त्र-म॑न्त॒र्वेदि॑ नि॒नय॑ति॒ स्व ए॒वाऽऽय॑त॒ने सू॒यव॑सः॒ सोद॑कं॒ कुरु॑ते  
स॒द॑सि॒ सन्मे॑ भू॒या इ॒त्याहाऽऽपो॑ वै य॒ज्ञ आपो॑ऽमृ॒तं य॒ज्ञमे॒वामृ॑त॒-मा॒त्मन् ध॑त्ते॒ सर्वा॑णि॒ वै भू॒तानि॑  
व्र॒त-मु॑प॒यन्त॑-म॒नूप॑ य॒न्ति प्रा॒च्यां दि॒शि दे॒वा ऋ॒त्वि॒जो मा॑र्ज॒यन्ता॒-मि॒त्याहै॑ष॒ वै द॒रु॒श॒पूर्ण॒मा॒स॒यो॒रु॒भ॒य॒तो  
र॒वभृ॑थो - [ ] 23

#### TS 1.7.5.4

या॒न्ये॒वैनं॑ भू॒तानि॑ व्र॒तमु॑प॒यन्त॑-म॒नूप॑य॒न्ति तै॒रे॒व स॒हाव॑भृ॒थम॑वै॒ति वि॒ष्णु॑मु॒खा॒ वै दे॒वा श्छ॑न्दो॒भिरि॑मान्  
लो॒का-ने॑न॒पज॑य्य॒मभ्य॑ज॒यन्॒ यद्-वि॑ष्णु॒क्रमा॑न् क्र॒म॑ते॒ वि॒ष्णुरे॒व भू॒त्वा य॒ज॑मा॒नश्छ॑न्दो॒भिरि॑मान् लो॒का-

ननपज्यमभि जयति विष्णोः क्रमोऽस्यभिमातिहेत्याह गायत्री वै पृथिवी त्रैष्टुभमन्तरिक्षं जागती  
द्यौरानुष्टुभीर् दिशः श्छन्दोभिरेवेमान् लोकान् यथापूर्वमभि जयति ॥ 24

(यजमानेनेति-चै तद-वभृथो-दिशः-सप्त च) (A5)

#### TS 1.7.6.1

अगन्म सुवः सुवरगन्मेत्याह सुवर्गमेव लोकमेति सन्दृशस्ते मा छिंथिस् यत्ते तपस्तस्मै ते मा  
ऽऽ वृक्षीत्याह यथायजु-रेवैतथ सुभूरसि श्रेष्ठो रश्मीनामायुर्द्धा अस्यायुर्मे धेहीत्याहाऽऽशिषमेवैतामा  
शास्ते प्र वा एषोऽस्मान् लोकाच्चयवते यो - [ ] 25

#### TS 1.7.6.2

विष्णुक्रमान् क्रमते सुवर्गाय हि लोकाय विष्णुक्रमाः क्रम्यन्ते ब्रह्मवादिनो वदन्ति स त्वै विष्णुक्रमान्  
क्रमेत य इमान् लोकान् भ्रातृव्यस्य सविद्य पुनरिमं लोकं प्रत्यवरोहेदित्येष वा अस्य लोकस्य  
प्रत्यवरोहो यदाहेदमहममुं भ्रातृव्यमाभ्यो दिग्भ्योऽस्यै दिव इतीमानेव लोकान् भ्रातृव्यस्य सविद्य  
पुनरिमं लोकं प्रत्यवरोहति सं - [ ] 26

#### TS 1.7.6.3

ज्योतिषाऽभूवमित्याहास्मिन्नेव लोके प्रति तिष्ठत्यैन्द्री-मावृतं-मन्वावर्त इत्याहासौ वा आदित्य इन्द्रस्तस्यैवाऽऽवृतं  
पर्यावर्तते दक्षिणा पर्यावर्तते स्वमेव वीर्यमनु पर्यावर्तते तस्माद् दक्षिणोऽर्द्ध आत्मनो वीर्यावत्तरोऽथो  
आदित्यस्यैवाऽऽवृतमनु पर्यावर्तते समहं प्रजया सं मया प्रजेत्याहाऽऽशिष - [ ] 27

#### TS 1.7.6.4

मेवैतामा शास्ते समिद्धो अग्रे मे दीदिहि समेद्धा ते अग्रे दीद्यासमित्याह यथायजु-रेवैतद्वसुमान्  
यज्ञो वसीयान् भूयास-मित्याहाऽऽशिषमेवैतामा शास्ते बहु वै गार्हपत्यस्यान्ते मिश्रमिव चर्यत

आग्निपावमानीभ्यां गारूहपत्यमुप तिष्ठते पुनात्येवाग्निं पुनीत आत्मानं द्वाभ्यां प्रतिष्ठित्या अग्ने गृहपत इत्याह - [ ] 28

#### TS 1.7.6.5

यथायजुरेवैतच्छतः हिमा इत्याह शतं त्वा हेमन्तानिन्धिषीयेति वावैतदाह पुत्रस्य नामं गृह्णात्यन्नादमेवैनं करोति तामाशिषमा शांसे तन्तवे ज्योतिष्मतीमिति ब्रूयाद्-यस्य पुत्रोऽजातः स्यात् तेजस्व्येवास्य ब्रह्मवर्चसी पुत्रो जायते तामाशिषमा शांसेऽमुष्मै ज्योतिष्मतीमिति ब्रूयाद्-यस्य पुत्रो - [ ] 29

#### TS 1.7.6.6

जातः स्यात्तेज एवास्मिन् ब्रह्मवर्चसं दधाति यो वै यज्ञं प्रयुज्य न विमुञ्चत्यप्रतिष्ठानो वै स भवति कस्त्वा युनक्ति स त्वा वि मुञ्चत्वित्याह प्रजापतिर् वै कः प्रजापतिनैवैनं युनक्ति प्रजापतिना वि मुञ्चति प्रतिष्ठित्या ईश्वरं वै व्रतमविसृष्टं प्रदहोऽग्ने व्रतपते व्रतमचारिषमित्याह व्रतमेव-[ ] 30

#### TS 1.7.6.7

वि सृजते शान्त्या अप्रदाहाय पराङ्. वाव यज्ञ एति न नि वर्तते पुनर्यो वै यज्ञस्य पुनरालंभं विद्वान्. यजते तमभि नि वर्तते यज्ञो बभूव स आ बभूवेत्याहैष वै यज्ञस्य पुनरालंभ-स्तेनैवैनं पुनरा लंभतेऽनवरुद्धा वा एतस्य विराड् य आहिताग्निः सन्नसुभः पशवः खलु वै ( ) ब्राह्मणस्य सुभेष्टा प्राडुत्क्रम्य ब्रूयाद् गोमां अग्नेऽविमां अश्वी यज्ञ इत्येवं सुभां रुन्धे प्र सहस्रं पशूनामोत्याऽस्य प्रजायां वाजी जायते ॥ (यः-स-मासिष-गृहपत-इत्याहा-मुष्मै ज्योतिष्मतीमिति ब्रूयाद् यस्यपुत्रो-व्रतमेव-खलु वै- 31

चतुर्विंशतिश्च) (A6)

#### TS 1.7.7.1

देवं सवितुः प्र सुव यज्ञं प्र सुव यज्ञपतिं भगाय दिव्यो गन्धर्वः । केतूपूः केतं नः पुनातु वाचस्पतिर्  
वाचमद्य स्वदाति नः ॥ इन्द्रस्य वज्रोऽसि वार्त्रघ्नस्त्वयाऽयं वृत्रं वेद्वयात् ॥ वाजस्य नु प्रसवे  
मातरं महीमदिति नाम वचसा करामहे । यस्यामिदं विश्वं भुवन-माविवेश तस्यां नो देवः सविता  
धर्म साविषत् ॥ अफस्व-[ ] 32

### TS 1.7.7.2

न्तरमृतमप्सु भेषजमपामुत प्रशस्तिष्वश्वा भवथ वाजिनः ॥ वायुर् वा त्वा मनुर् वा त्वा गन्धर्वाः  
सप्तविंशतिः । ते अग्रे अश्वमायुञ्जन्ते अस्मिञ्जवमाऽदधुः ॥ अपां नपादाशुहेमन् य ऊर्मिः  
ककुद्भान् प्रतूर्तिर् वाजसातमस्तेनायं वाजं सेत् ॥ विष्णोः क्रमोऽसि विष्णोः क्रान्तमसि विष्णोर्  
विक्रान्तमस्यङ्कौ न्यङ्का ( ) वभितो रथं यौ ध्वान्तं वाताग्रमनु सञ्चरन्तौ दूरेहेति-रिन्द्रियावान् पतन्नी  
ते नोऽग्रयः पप्रयः पारयन्तु ॥ 33

(अप्सु-न्यङ्कौ-पञ्चदश च) (A7)

### TS 1.7.8.1

देवस्याहं सवितुः प्रसवे बृहस्पतिना वाजजिता वाजं जेषं देवस्याहं सवितुः प्रसवे बृहस्पतिना  
वाजजिता वरूषिष्ठं नाकं रुहेयमिन्द्राय वाचं वदतेन्द्रं वाजं जापयतेन्द्रो वाजमजयित् ॥ अश्वाजनि  
वाजिनि वाजेषु वाजिनीवत्यश्वांन्थु समथ्सु वाजय ॥ अर्वाऽसि सप्तिरसि वाज्यंसि वाजिनो वाजं  
धावत मरुतां प्रसवे जयत् वि योजना मिमीद्धमद्धनः स्कन्नीत-[ ] 34

### TS 1.7.8.2

काष्ठां गच्छतु वाजेवाजेऽवत वाजिनो नो धनेषु विप्रा अमृता ऋतज्ञाः ॥ अस्य मद्धः पिबत  
मादयद्धं तृप्ता यात पथिभिर् देवयानैः ॥ ते नो अर्वन्तो हवनश्रुतो हवं विश्वे शृण्वन्तु वाजिनः ॥  
मितद्रवः सहस्रसा मेधसांता सनिष्यवः । महो ये रत्नं समिथेषु जभ्रिरे शन्नो भवन्तु वाजिनो

हवेषु ॥ देवताता मितद्रवः स्वर्काः । जंभयन्तोऽहिं वृकः रक्षांसि सनैम्यस्मद्युयव - [ ] 35

### TS 1.7.8.3

न्नमीवाः ॥ एष स्य वाजी क्षिपणिं तुरण्यति ग्रीवायां बद्धो अपिकक्ष आसनि । क्रतुं दधिक्रा अनु सन्तवीत्वत् पथामङ्गाः स्यन्वापनीफणत् ॥ उत स्मस्य द्रवत-स्तुरण्यतः पूर्णं न वे-रनु वाति प्रगर्द्धिनः । श्येनस्येव ध्रजतो अङ्कुसं परि दधिक्रावृणः सहोर्जा तरित्रतः ॥ आ मा वाजस्य प्रसवो जगम्यादा द्यावापृथिवी विश्वशंभू । आ मा गन्तां पितरा - [ ] 36

### TS 1.7.8.4

मातरा चाऽऽ मा सोमो अमृतत्वाय गम्यात् ॥ वाजिनो वाजजितो वाजः सरिष्यन्तो वाजं जेष्यन्तो बृहस्पतेर् भागमवं जिघ्रत वाजिनो वाजजितो वाजः ससृवाऽसो वाजं जिगिवाऽसो बृहस्पतेर् भागे नि मृद्वमियं वः सा सत्या सन्धाऽभूद्यामिन्द्रेण समधेद्धु-मजीजिपत वनस्पतय इन्द्रं वाजं वि मुच्यद्धं ॥ 37

(स्कन्धीत-युयवन्-पितरा-द्विचत्वारिंशच्च) (A8)

### TS 1.7.9.1

क्षत्रस्योलंसि क्षत्रस्य योनिरसि जाय एहि सुवो रोहाव रोहाव हि सुवरहं नावुभयोः सुवो रोक्ष्यामि वाजंश्च प्रसवश्चापिजश्च क्रतुश्च सुवंश्च मूर्द्धा च व्यश्निन्नयश्चाऽऽन्त्यायन श्रान्त्यश्च भौवनश्च भुवंश्चाधिपतिश्च । आयुर् यज्ञेन कल्पतां प्राणो यज्ञेन कल्पतामपानो - [ ] 38

### TS 1.7.9.2

यज्ञेन कल्पतां व्यानो यज्ञेन कल्पतां चक्षुर् यज्ञेन कल्पतां श्रोत्रं यज्ञेन कल्पतां मनो यज्ञेन कल्पतां वाग् यज्ञेन कल्पता-मात्मा यज्ञेन कल्पतां यज्ञो यज्ञेन कल्पतां सुवर् देवाः अंगन्मा मृता अभूम

प्रजापतेः प्रजा अभूम् समहं प्रजया सं मया प्रजा समहः रायस्पोषेण सं मया रायस्पोषोऽन्नाय  
त्वाऽन्नाद्याय त्वा वाजाय ( ) त्वा वाजजित्यायै त्वा ऽमृतमसि पुष्टिरसि प्रजननमसि ॥ 39

(अपानो-वाजाय-नवं च) (A9)

### TS 1.7.10.1

वाजस्येमं प्रसवः सुषुवे अग्रे सोमः राजानमोषधीष्वप्सु । ता अस्मभ्यं मधुमतीर् भवन्तु वयः राष्ट्रे  
जाग्रियाम पुरोहिताः । वाजस्येदं प्रसव आ बभूवेमा च विश्वा भुवनानि सर्वतः । स विराजं पर्येति  
प्रजानन् प्रजां पुष्टिं वर्द्धयमानो अस्मे । वाजस्येमां प्रसवः शिश्रिये दिवमिमा च विश्वा भुवनानि  
सम्राट् । अदिथ्सन्तं दापयतु प्रजानन् रयिं - [ ] 40

### TS 1.7.10.2

च नः सर्ववीरां नि यच्छतु ॥ अग्रे अच्छा वदेह नः प्रति नः सुमनां भव । प्र णो यच्छ भुवस्पते  
धनुदा असि नस्त्वं ॥ प्र णो यच्छत्वर्यमा प्र भगः प्र बृहस्पतिः । प्र देवाः प्रोत सूनृता प्र वाग् देवी  
देदातु नः ॥ अर्यमणं बृहस्पतिमिन्द्रं दानाय चोदय । वाचं विष्णुः सरस्वतीः सवितारं - [ ] 41

### TS 1.7.10.3

च वाजिनं ॥ सोमः राजानं वरुणमग्नि-मन्वारभामहे । आदित्यान् विष्णुः सूर्यं ब्रह्माणं च  
बृहस्पतिं ॥ देवस्य त्वा सवितुः प्रसवेऽश्विनोर् बाहुभ्यां पूष्णो हस्ताभ्याः सरस्वत्यै वाचो यन्तुर  
यन्त्रेणाग्रेस्त्वा आम्राज्येनाभिषिञ्चामीन्द्रस्य बृहस्पतेस्त्वा साम्राज्येनाभिषिञ्चामि ॥ 42

(रयि-संवितार-षट्त्रिंशच्च) (A10)

### TS 1.7.11.1



अ॒ग्निरेका॑क्षरेण॒ वाच॑मुद॑जयद॒श्विनौ॑ द्व्य॑क्षरेण प्रा॒णापा॑नावुद॑जयतां॒ विष्णु॑स्त्र्य॑क्षरेण॒ त्रीन् लो॑कानुद॑जय॒थ  
सोम॑श्चतु॑रक्षरेण॒ चतु॑ष्पदः प॒शूनुद॑जयत् पू॒षा पञ्चा॑क्षरेण प॒ङ्क्तिमुद॑जयद् धा॒ता षड॑क्षरेण॒ षड्-ऋ॑तूनुद॑जयन्  
म॒रुतः॑ स॒प्ताक्षरेण॑ सप्तप॑दाः॒ शक्र॑रीमुद॑जयन् बृ॒हस्पति॑-र॒ष्टाक्षरेण॑ गाय॒त्रीमुद॑जयन् मि॒त्रो नवा॑क्षरेण  
त्रि॒वृतः॑ स्तोम॑मुद॑जयद्- [ ] 43

### TS 1.7.11.2

वरु॑णो दशा॑क्षरेण वि॒राज॑-मुद॑जयदिन्द्र॒ एका॑दशाक्षरेण त्रि॒ष्टुभ॑-मुद॑जयद् विश्वे॑ दे॒वा द्वा॑दशाक्षरेण॒  
जग॑तीमुद॑जयन् वस॑वस्त्रयो॑ दशाक्षरेण त्रयो॑दशः॒ स्तोम॑मुद॑जयन् रु॒द्राश्चतु॑र्दशाक्षरेण चतु॑र्दशः॒ स्तोम॑मुद॑जयन्नादित्य॑  
पञ्च॑दशाक्षरेण पञ्चदु॑शः॒ स्तोम॑मुद॑जयन्नदितिः॒ षोड॑शाक्षरेण षोड॑शः॒ स्तोम॑मुद॑जयत् प्र॒जाप॑तिः  
सप्त॑दशाक्षरेण सप्तदु॑शः॒ स्तोम॑मुद॑जयत् ॥ 44

(त्रि॒वृतः॑ स्तोम॑मुद॑जय॒थ-षट्त्वारि॑ंशच्च) (A11)

### TS 1.7.12.1

उ॒प॒या॒मगृ॑हीतोऽसि नृ॒षदं॑ त्वा द्रु॒षदं॑ भुव॒नस॑दमिन्द्रा॒य जुष्टं॑ गृ॒ह्णाम्ये॑ष ते योनि॒रिन्द्रा॑य त्वोप॒या॒मगृ॑हीतोऽस्यप्सु॒षदं॑  
त्वा घृ॒तस॑दं व्योम॒सदमिन्द्रा॑य जुष्टं॑ गृ॒ह्णाम्ये॑ष ते योनि॒रिन्द्रा॑य त्वोप॒या॒मगृ॑हीतोऽसि पृथि॒विष॑दं  
त्वाऽन्तरि॑क्षस॑दं नाक॒सदमिन्द्रा॑य जुष्टं॑ गृ॒ह्णाम्ये॑ष ते योनि॒रिन्द्रा॑य त्वा ॥ ये ग्र॑हाः पञ्चज॒नीना॑  
येषां॑ ति॒स्रः प॑रम॒जाः । दै॒व्यः को॒शः - [ ] 45

### TS 1.7.12.2

समु॑ब्जितः । तेषां॑ वि॒शि॒प्रिया॑णा-मि॒षमूर्जः॑ सम॑ग्रभी-मेष ते योनि॒रिन्द्रा॑य त्वा ॥ अ॒पाः र॑समुद्वयसः॒  
सूर्य॑रश्मिः॒ समा॑भूतं । अ॒पाः र॑सस्य॒ यो र॑सस्तं॒ वो गृ॑ह्णाम्युत्त॒ममेष॑ ते योनि॒रिन्द्रा॑य त्वा ॥ अ॒या  
वि॒ष्ठा ज॒नय॑न् कर्व॑राणि स हि घृ॒णिरु॑रु॒र वरा॑य गा॒तुः । स प्र॑त्युदै॒द् ध॒रुणो॑ म॒द्धो अ॒ग्रः स्वा॑यां  
यत् त॒नुवां॑ ( ) त॒नूमै॑रयत । उ॒प॒या॒मगृ॑हीतोऽसि प्र॒जाप॑तये त्वा जुष्टं॑ गृ॒ह्णाम्ये॑ष ते योनिः॑ प्र॒जाप॑तये

त्वा ॥ 46

(कोश-स्तनुवां-त्रयोदश च) (A12)

### TS 1.7.13.1

अन्वह॑ मासा॒ अन्वि॑द्वना॒न्यन्वोष॑धीरनु॒ पर्व॑तासः । अन्वि॑न्द्रः॒ रोद॑सी वावशा॒ने अन्वा॑पो अजिह॒तु  
जाय॑मानं ॥ अनु॑ ते दायि॒ मह॑ इन्द्रि॒याय॑ सु॒त्रा ते॑ विश्व॒मनु॑ वृ॒त्रह॑त्यै । अनु॑ क्ष॒त्रम॑नु॒ सहो॑ यज॒त्रेन्द्र॑  
दे॒वेभि॑रनु॒ ते नृ॑षह्यै ॥ इन्द्रा॑णीमा॒सु ना॑रिषु सु॒पत्नी॑-म॒हम॑श्रवं । न ह्य॑स्या अप॒रं च॑न ज॒रसा॒ - [ ] 47

### TS 1.7.13.2

मर॑ते पतिः ॥ नाहमिन्द्रा॑णि रा॒रण॑ स॒ख्युर् वृ॑षाक॑पेर् ऋ॒ते । यस्ये॑दमप्य॒ ह॒विः प्रि॒यं दे॒वेषु॑  
गच्छ॑ति ॥ यो जा॒त ए॒व प्र॑थ॒मो मन॑स्वान् दे॒वो दे॒वान् ऋ॒तुना॑ प॒र्यभू॑षत् । यस्य॑ शुष्मा॒द्रोद॑सी  
अभ्य॑सेतां नृ॒णस्य॑ म॒हा स॑ ज॒नासु॑ इन्द्रः ॥ आ ते॑ मह॑ इन्द्रो॒त्युग्र॑ सम॒न्यवो॑ यथ॒ सम॑र॒न्त सेनाः॑  
। पता॑ति दि॒द्युन्न॑र्यस्य बाहु॒वोर् मा ते॑ - [ ] 48

### TS 1.7.13.3

मनो॑ विष्व॒द्रिय॑ग् वि चा॒रीत् ॥ मा नो॑ म॒र्द्धीरा॑ भ॒रा दु॒द्धि तन्नः॑ प्र दा॒शुषे॑ दा॒तवे॑ भूरि॒ यत् ते॑  
। नव्ये॑ दे॒ष्णे श॑स्ते अ॒स्मिन् तं उ॒क्थे॑ प्र ब्र॒वाम॑ व॒यमिन्द्र॑ स्तु॒वन्तः ॥ आ तू॑ भ॒र मा॑कि॒रेत॑त्  
परि॑ ष्ठाद् वि॒द्वा हि॒ त्वा वसु॑पति॒ वसू॑नां । इन्द्र॑ यत् ते माहि॒नं द॒त्र-म॑स्त्य॒स्मभ्यं॑ तद्व॒र्यश्च॑ - [ ] 49

### TS 1.7.13.4

प्र य॑न्धि ॥ प्र॒दा॒तार॑ हवामह॒ इन्द्र॑मा ह॒विषा॑ व॒यं । उ॒भा हि॑ ह॒स्ता वसु॑ना पृ॒णस्वा॑ ऽऽ प्र य॑च्छ  
दक्षि॑णा॒दोत॑ स॒व्यात् ॥ प्र॒दा॒ता व॒ज्री वृ॑ष॒भस्तु॑रा॒षाढृ॑ष्मी राजा॑ वृ॒त्रहा॑ सोम॒पावा॑ । अ॒स्मिन् य॒ज्ञे  
ब॒रुहि॑ष्या नि॒षद्या॑था भव॒ यज॑मानाय॒ शं योः ॥ इन्द्रः॑ सु॒त्रामा॑ स्ववाः॒ अवो॑भिः सुमृ॒डीको॑ भवतु

वि॒श्ववे॑दाः । बा॒धतां॑ द्वेषो॒ अभ॑यं कृ॒णोतु॑ सु॒वीर्य॑स्य - [ ] 50

**TS 1.7.13.5**

पत॑यः स्याम ॥ तस्य॑ व॒यः सु॑म॒तौ य॒ज्ञिय॑स्यापि॒ भ॒द्रे सौ॑म॒न॒से स्या॑म । स सु॒त्रामा॑ स्व॒वाः इन्द्रो॑  
अ॒स्मे आ॒रा॒च्चिद्-द्वेषः॑ स॒नुत॑र् यु॒योतु॑ ॥ रे॒वती॑र् नः स॒ध॒मादु॑ इन्द्रे॑ स॒न्तु तु॒विवा॑जाः । क्षु॒मन्तो॑  
याभि॑र् मदे॒म ॥ प्रोष्व॑स्मै पु॒रोर॑थमिन्द्रा॒य शूष॑म॒र्चत॑ । अ॒भीके॑ चिदु॒ लोक॑कृ॒थ स॒ङ्गे स॒मथ्सु॑ वृ॒त्रहा॑  
। अ॒स्माकं॑ बो॒धि चो॒दिता॑ नभ॒न्ता-म॒न्य॒केषां॑ । ज्य॒का अधि॑ ( ) ध॒न्वसु॑ ॥ 51

(ज॒रसा॒-मा ते॑-ह॒र्यश्च॑-सु॒वीर्य॑स्या-द्व्ये-कं च ) (A13)

**praSna korvai with starting padams of 1 to 13 anuvAkams :-**

(पा॒क॒य॒ज्ञ-स॒श्र॒वाः-प॒रोक्ष॑-ब॒रु॒हिषो॑ऽहं -ध्रु॒वा-म॒ग॒न्मेत्या॑ह -दे॒व स॒वित॑र्-दे॒वस्या॑हं-क्ष॒त्रस्यो॑ल॒-वाज॑स्ये॒म-  
म॒ग्निरे॒काक्ष॑रेणो -प॒या॒म॒गृही॑तोऽ-स्य॒न्वह॑ मा॒सा-स्त्रयो॑दश ।)

**korvai with starting padams of 1, 11, 21 series of pa jCAtis :-**

(पा॒क॒य॒ज्ञ-प॒रोक्ष॑-ध्रु॒वा-वि॑ सृ॒जते॑-च नः॑ स॒र्ववी॑रां - पत॑यः स्यो॒-मैक॑पञ्चा॒शत् । )

**first and last padam of Seventh praSnam :-**

(पा॒क॒य॒ज्ञ-ध॒न्वसु॑ ।)

॥ हरि॑ ॐ ॥ ॥ कृ॒ष्ण य॒जुर्वे॑दीय तैत्तिरीय संहितायां प्रथमकाण्डे सप्तमः प्रश्नः समाप्तः ॥

## 1.8 प्रथमकाण्डे अषमः प्रश्नः - ( राजसूयः )

### TS 1.8.1.1

अनु॑म॒त्यै पुरो॑डाशं-म॒ष्टाक॑पालं॒ निर्व॑पति धेनु॒र् दक्षि॑णा॒ ये प्र॒त्यञ्चः॒ शँया॑या अ॒व॒शीय॑न्ते तं नैर्ऋ॒त-  
मेक॑कपालं॒ कृष्णं॑ वासः॒ कृष्ण॑तूषं॒ दक्षि॑णा॒ वीहि॑ स्वाहाऽऽहु॑तिं जुषा॒ण एष॑ ते नि॒र॒ऋ॒ते भा॒गो भू॑ते  
ह॒विष्म॑त्यसि मुञ्चे॒म-म॑हंसः॒ स्वाहा॑ नमो॒ य इ॒दं च॑काराऽऽदि॒त्यं च॑रुं निर्व॑पति वरो॒ दक्षि॑णाऽऽग्नावैष्ण॒व-  
मेका॑दशकपालं॒ वाम॑नो व॒ही दक्षि॑णा ऽग्नी॒षोमी॑य - [ ] 1

### TS 1.8.1.2

मेका॑दशकपालः॒ हिर॑ण्यं॒ दक्षि॑णैन्द्र-मेका॑दशकपाल-मृष॒भो व॒ही दक्षि॑णाऽऽग्ने॒य-म॒ष्टाक॑पालमैन्द्रं॒ द॒द्व्यृष॑भो  
व॒ही दक्षि॑णैन्द्रा॒ग्रं द्वा॑दशकपालं॒ वैश्व॑देवं च॑रुं प्र॒थम॑जो व॒त्सो दक्षि॑णा सौ॒म्यः॒ श्या॑माकं च॑रुं वा॒सो  
दक्षि॑णा॒ सर॑स्वत्यै च॑रुः॒ सर॑स्वते च॑रुं मि॒थुनौ॑ गावौ दक्षि॑णा ॥ 2

(अ॒ग्नी॒षोमी॑यं-चतु॑स्त्रिंशच्च) (A1)

### TS 1.8.2.1

आ॒ग्ने॒यम॒ष्टाक॑पालं॒ निर्व॑पति सौ॒म्यं च॑रुः॒ सा॒वि॒त्रं-द्वा॑दशकपालः॒ सा॒र॒स्व॒तं च॑रुं पौ॒ष्णं च॑रुं मा॒रु॒तः॒  
स॒प्त॒क॑पालं॒ वैश्व॑दे॒वी-मा॒मि॒क्षां द्या॒वापृ॑थि॒व्यं-मेक॑कपालं ॥ 3

(आ॒ग्ने॒यः सौ॒म्यं मा॒रु॒त-म॒ष्टाद॑श) (A2)

### TS 1.8.3.1

ऐन्द्रा॒ग्र-मेका॑दशकपालं॒ मा॒रु॒ती-मा॒मि॒क्षां वा॒रु॒णी-मा॒मि॒क्षां का॒यमेक॑कपालं॒ प्रघा॑स्यान् ह॒वाम॑हे म॒रु॒तो  
य॒ज्ञा॒हसः॑ क॒र॒भेण॑ स॒जोष॑सः ॥ मो षू णं इन्द्र पृथ्सु दे॒वास्तु॑ स्म ते शु॒ष्मि॒न्न॒व॒या । म॒ही ह्य॑स्य

मी॒दुषो॑ य॒व्या । ह॒विष्म॑तो म॒रुतो॑ व॒न्दते॑ गीः ॥ यद् ग्रामे॑ यद॒रण्ये॑ यथ् स॒भायां॑ यदि॒न्द्रिये॑ ।  
यच्छू॒द्रे यदुर्य॑ ए॒नश्च॑कृ॒मा व॒यं । यदे॑ ( ) क॒स्याधि॑ ध॒र्मणि॑ तस्या॑व॒यज॑नमसि॒ स्वाहा॑ ॥ अ॒क्रन्  
कर्म॑ कर्म॒कृतः॑ स॒ह वा॒चा म॑योभुवा । दे॒वेभ्यः॑ कर्म॑ कृ॒त्वाऽस्तं॑ प्रेतं सु॒दानवः॑ ॥ 4

(व॒यंयद्-वि॒शतिश्च॑) (A3)

#### TS 1.8.4.1

अ॒ग्नये॑ऽनी॒कव॑ते पुरो॒डाश॑-म॒ष्टाक॑पालं निर्व॑पति सा॒कः॑ सू॒र्येणो॑द्यता म॒रुद्भ्यः॑ सान्त॒प॒नेभ्यो॑ म॒द्भ्यन्दि॑ने  
च॒रुं म॒रुद्भ्यो॑ गृहमे॒धिभ्यः॑ सर्वा॑सां दु॒ग्धे सा॒यं च॒रुं पूर्णा॑ द॒र्वि परा॑पत् सु॒पूर्णा॑ पुन॒रा प॑त । व॒स्त्रेव॑  
वि क्री॑णावहा इ॒षमूर्ज॑ः शत॒क्रतो॑ ॥ दे॒हि मे॑ ददा॑मि ते नि मे॑ धेहि॒ नि ते॑ दधे । नि॒हार॑मि॒न्नि मे॑  
हरा॑ नि॒ हारं॑- [ ] 5

#### TS 1.8.4.2

नि ह॑रामि ते ॥ म॒रुद्भ्यः॑ क्री॒डिभ्यः॑ पुरो॒डाश॑ः स॒प्तक॑पालं निर्व॑पति सा॒कः॑ सू॒र्येणो॑द्यताऽऽग्ने॒य-  
म॒ष्टाक॑पालं निर्व॑पति सौ॒म्यं च॒रुः सा॑वि॒त्रं द्वा॑द॒शक॑पालः सार॒स्वतं॑ च॒रुं पौ॑ष्णं च॒रुमै॑न्द्रा॒ग्न-  
मेका॑द॒शक॑पाल-मै॒न्द्रं च॒रुं वै॑श्वक॒र्मण॑-मे॒कक॑पालं ॥ 6

(हरा॑ नि॒हारं-त्रि॒शच्च॑) (A4)

#### TS 1.8.5.1

सोमा॑य पि॒तृम॑ते पुरो॒डाशः॑ ष॒ट्क॑पालं निर्व॑पति पि॒तृभ्यो॑ ब॒र्हिष॑द्भ्यो॑ धा॒नाः पि॒तृभ्यो॑ऽग्नि॒ष्वात्ते॑भ्यो॑  
ऽभि॒वा॒न्यायै॑ दु॒ग्धे म॒न्थमे॑तत् ते तत् ये च॒ त्वा-म॑न्वे॒तत् ते॑ पि॒ताम॑ह प्र॒पिता॑मह॒ ये च॒ त्वाम॑न्व॒त्रं  
पि॒तरो॑ यथाभा॒गं म॑न्द॒द्भ्यः॑ सु॒स॒न्द॒शं त्वा॑ व॒यं म॑घ॒वन् म॑न्दिषी॒महि॑ । प्र॒नू॒नं पूर्ण॑व॒न्धुरः॑ स्तु॒तो या॑सि  
वशा॑ः अ॒नु । यो॒जा न्वि॑न्द्र ते हरी॑ ॥ 7

**TS 1.8.5.2**

अक्ष॑न्नमी॑मदन्त॒ ह्यव॑ प्रि॒या अ॑धूषत । अस्तो॑षत॒ स्वभा॑नवो॒ विप्रा॑ नवि॑ष्ठया म॒ती । योजा॑ न्विन्द्र ते॒ हरी॑ ॥ अक्ष॑न् पित॒रोऽमी॑मदन्त॒ पित॒रोऽती॑तृपन्त॒ पित॒रोऽमी॑मृजन्त॒ पित॒रः ॥ परे॑त पित॒रः सोम्या॑ गंभी॒रैः पृ॒थिभिः॑ पू॒र्व्यैः । अथा॑ पितृन्थ॒ सु॒विद॑त्राः॒ अपी॑त य॒मेन॒ ये स॑ध॒मादुं॑ मदन्ति ॥ मनो॑ न्वा हु॒वामहे॑ नाराशः॒ सेन॑ स्तोमे॒न पित॑वृणां च॒ मन्म॑भिः ॥ आ - [ ] 8

**TS 1.8.5.3**

न॑ एतु॒ मनः॒ पुनः॒ क्रत्वे॑ दक्षा॒य जी॒वसै॑ । ज्योक् च॒ सूर्य॑ ह॒शे ॥ पुन॑र्नः पित॒रो मनो॑ ददा॒तु दै॒व्यो जनः॑ । जी॒वं ब्रा॒तश् स॑चेमहि ॥ यदु॒न्तरि॑क्षं पृथि॒वीमु॒त द्यां॑ यन्मा॒तरं॑ पित॒रं वा॑ जिहि॒ःसिम॑ । अ॒ग्निर् मा॒ तस्मा॑दे॒नसो॑ गा॒रुह॑पत्यः प्र मुञ्चतु॒ दुरि॑ता या॒नि च॒कृम॑ क॒रोतु॑ मा-म॒नेन॑सं ॥ 9

(हरी-मन्मभिरा-चतुश्चत्वारिंशच्च) (A5)

**TS 1.8.6.1**

प्र॒तिपू॒रुषमे॑क॒कपाला॑न् निर्व॑पत्येक॒मति॑रिक्तं॒ याव॑न्तो गृ॒ह्याः स्म॑स्तेभ्यः॒ कम॑करं पशूनाः॒ शर्मा॑सि॒ शर्म॑ यज॑मानस्य॒ शर्म॑ मे य॒च्छैकं॑ ए॒व रु॒द्रो न॑ द्वितीया॒य तस्थ॑ आ॒खुस्ते॑ रु॒द्र प॒शुस्तं॑ जु॒षस्वैष॑ ते॒ रु॒द्र भा॒गः स॒ह स्व॑सा॒डंबि॑कया॒ तं जु॑षस्व भेष॒जं ग॒वेऽश्वा॑य॒ पुरु॑षाय भेष॒जमथो॑ अ॒स्मभ्यं॑ भेष॒जः सु॒भेष॑जं - [ ] 10

**TS 1.8.6.2**

यथा॑ऽस॒ति । सु॒गं मे॒षाय॑ मे॒ष्या अ॒वांब॑ रु॒द्र-म॑दिम॒ह्यव॑ दे॒वं त्र्य॑ंबकं । यथा॑ नः॒ श्रेय॑सः॒ कर्द् यथा॑ नो॒ वस्य॑सः॒ कर्द् यथा॑ नः पशु॒मतः॒ कर्द् यथा॑ नो॒ व्यव॑साययात् ॥ त्र्य॑ंबकं॒ यजाम॑हे सु॒गन्धिं॑ पु॒ष्टि॒वर्द्ध॑नं । उ॒र्वारु॒क-मि॒व ब॑न्ध॒नान् मृ॒त्योर् मु॑क्षीय॒ माऽमृ॑तात् ॥ ए॒ष ते॑ रु॒द्र भा॒गस्तं॑ जु॒षस्व॑

तेना॑व॒सेनं॑ प॒रो मू॒जं॒व॒तोऽती॒ह्य ( ) व॑ततधन्वा॒ पिना॑कहस्तः कृ॒त्ति॑वासाः ॥ 11

(सुभेषज-मिहि त्रीणि च) (A6)

### TS 1.8.7.1

ऐ॒न्द्राग्रं॑ द्वा॒दश॑कपालं॒ वैश्व॑देवं च॒रुमिन्द्रा॑य शु॒नासी॑राय पु॒रोडा॑शं द्वा॒दश॑कपालं॒ वाय॑व्यं प॒यः सौ॒र्यमे॑क॒कपालं॑  
द्वा॒दश॑ग॒वः सी॒रं दक्षि॑णा- ऽऽग्रे॒य-म॒ष्टाक॑पालं॒ निर्व॑पति रौ॒द्रं गा॑वीधुकं च॒रुमै॑न्द्रं दधि॒ वारु॑णं॒ य॒वम॑यं  
च॒रुं व॒हिनी॑ धे॒नुर् दक्षि॑णा ये दे॒वाः पु॒रस्स॑दोऽग्नि॒नेत्रा॑ दक्षि॒णस॑दो॒ यम॑नेत्राः प॒श्चात्स॑दः स॒वितृ॑नेत्रा  
उत्त॑र॒सदो॑ वरु॒णने॑त्रा उ॒परि॑षदो बृह॒स्पति॑नेत्रा रक्षो॒हण॑स्ते नः पान्तु ते नोऽव॑न्तु तेभ्यो - [ ] 12

### TS 1.8.7.2

नम॑स्तेभ्यः स्वाहा॒ समू॑ढः रक्षः स॒न्दग्धः॑ रक्ष इ॒दम॑हः रक्षोऽभि सं द॑हाम्य॒ग्रये॑ रक्षो॒घ्ने स्वाहा॑  
य॒माय॑ स॒वित्रे॑ वरु॒णाय॑ बृह॒स्पत॑ये दु॒वंस्व॑ते रक्षो॒घ्ने स्वाहा॑ प्र॒ष्टिवा॑ही रथो दक्षि॒णा दे॒वस्य॑ त्वा स॒वितुः॑  
प्र॒स॒वेऽश्वि॑नोर् बा॒हुभ्या॑ं पू॒ष्णो ह॒स्ताभ्या॑ं रक्ष॑सो व॒धं जु॑होमि ह॒तः रक्षो॑ऽव॒धिष्म॑ रक्षो॒ यद् व॑स्ते तद्  
दक्षि॑णा ॥ 13

(तेभ्यः-पञ्चचत्वारिंशच्च) (A7)

### TS 1.8.8.1

धा॒त्रे पु॒रोडा॑शं द्वा॒दश॑कपालं॒ निर्व॑पत्यनु॒मत्यै॑ च॒रुः रा॒कायै॑ च॒रुः सि॑नीवा॒ल्यै च॒रुं कु॑ह्वै च॒रुं मि॑थुनौ  
गा॒वौ दक्षि॑णा ऽऽग्रा॒वैष्ण॑व-मे॒काद॑शकपालं॒ निर्व॑पत्यैन्द्रा॒वैष्ण॑व-मे॒काद॑शकपालं॒ वैष्ण॑वं त्रि॒कपा॑लं  
वा॒म॒नो व॒ही दक्षि॑णा-ऽग्नी॒षोमी॑य-मे॒काद॑शकपालं॒ निर्व॑पतीन्द्रा॒सोमी॑य- मे॒काद॑शकपालः सौ॒म्यं च॒रुं  
बृ॒भ्रुर् दक्षि॑णा सो॒मापौ॑ष्णं च॒रुं निर्व॑पत्यैन्द्रा पौ॒ष्णं च॒रुं पौ॑ष्णं च॒रुः श्या॑मो दक्षि॒णा वैश्वा॑न॒रं  
द्वा॒दश॑कपालं॒ निर् ( ) व॑पति हि॒रण्यं॑ दक्षि॒णा वारु॑णं॒ य॒वम॑यं च॒रुम॑श्चो दक्षि॒णा ॥ 14

(वैश्वानरं द्वादशकपालं नि-रष्टौ च) (A8)

### TS 1.8.9.1

बारुहस्पत्यं चरुं निर्वपति ब्रह्मणो गृहे शितिपृष्ठो दक्षिणैन्द्र-मेकादशकपालः राजन्यस्य गृहे ऋषभो दक्षिणाऽऽदित्यं चरुं महिष्यै गृहे धेनुर् दक्षिणा नैरऋतं चरुं परिवृत्तयै गृहे कृष्णानां व्रीहीणां नखनिर्भिन्नं कृष्णा कूटा दक्षिणा ऽऽग्रेयमष्टाकपालः सेनान्यो गृहे हिरण्यं दक्षिणा वारुणं दशकपालः सूतस्य गृहे महानिरष्टो दक्षिणा मारुतः सप्तकपालं ग्रामण्यो गृहे पृश्नः दक्षिणा सावित्रं द्वादशकपालं - [ ] 15

### TS 1.8.9.2

क्षत्तुर् गृहे उपद्धस्तो दक्षिणाऽऽश्विनं द्विकपालः सङ्गहीतुर् गृहे संवात्यौ दक्षिणा पौष्णं चरुं भागदुघस्य गृहे श्यामो दक्षिणा रौद्रं गावीधुकं चरुमक्षावापस्य गृहे शबल उद्गारो दक्षिणेन्द्राय सुत्राणे पुरोडाशमेकादशकपालं प्रति निर्वपतीन्द्रायाः होमुचे ऽयं नो राजा वृत्रहा राजा भूत्वा वृत्रं वेद्व्यान् मैत्राबारुहस्पत्यं भवति श्वेतायै श्वेतवत्सायै दुग्धे स्वयंमूर्ते स्वयंमथित आज्य आश्वत्थे - [ ] 16

### TS 1.8.9.3

पात्रे चतुःसक्तौ स्वयमवपन्नायै शाखायै कृर्णाश्चाकर्णाश्च तण्डुलान् वि चिनुयाद् येकर्णाः स पयसि बारुहस्पत्यो येऽकर्णाः स आज्ये मैत्रः स्वयंकृता वेदिर् भवति स्वयन्दिनं बरुहिः स्वयंकृत इध्मः सैव श्वेता श्वेतवत्सा दक्षिणा ॥ 17

(सावित्रं द्वादशकपाल-माश्वत्थे त्रयस्त्रिंशच्च) (A9)



**TS 1.8.10.1**

अ॒ग्नये॑ गृ॒हप॑तये पुरो॒डाशं॑म॒ष्टाक॑पालं॒ निर्व॑पति कृ॒ष्णानां॑ व्री॒हीणाः॑ सोमा॑य वन॒स्पत॑ये श्यामा॑कं च॒रुः॑ स॒वित्रे॑ स॒त्यप्र॑सवाय पुरो॒डाशं॑ द्वा॒दश॑कपाल-माशूनां॑ व्री॒हीणाः॑ रु॒द्राय॑ पशु॒पत॑ये गावी॑धुकं च॒रुं बृ॒हस्प॑तये वा॒चस्प॑तये नैवा॒रं च॒रुमिन्द्रा॑य ज्ये॒ष्ठाय॑ पुरो॒डाश॑-मेका॑दशकपालं म॒हाव्री॑हीणां मि॒त्राय॑ स॒त्यायाऽऽ॒बानां॑ च॒रुं वरु॑णाय धर्म॑पतये यव॑मयं च॒रुः॑ स॒विता॑ त्वां प्र॒सवानाः॑ सुव॑ताम॒ग्निर्गृ॒हप॑तीनाः॒ सोमो॑ वन॒स्पती॑नाः॒ रुद्रः॑ प॑शूनां -[ ] 18

**TS 1.8.10.2**

बृ॒हस्प॑तिर् वा॒चामिन्द्रो॑ ज्ये॒ष्ठानां॑ मि॒त्रः स॒त्यानां॑ वरु॑णो धर्म॑पतीनां॒ ये दे॒वा दे॒वसु॑वः स्थ त इ॒म-मा॑मुष्याय॒ण-म॑नमि॒त्राय॑ सुव॒द्धं म॒हते॑ क्षु॒त्राय॑ म॒हत॑ आधि॑पत्याय म॒हते॑ जान॑राज्यायैष वो॑ भर॒ता राजा॑ सोमोऽस्माकं॑ ब्राह्म॑णानाः॒ राजा॑ प्र॒ति त्य॑न्नाम॑ रा॒ज्य-म॑धायि॒ स्वां तु॑नुवं वरु॑णो अ॒शिश्ने॑च्छु॒चैर् मि॒त्रस्य॑ व्र॒त्या अ॒भूमा॑म॒न्महि॑ म॒हत॑ ऋ॒तस्य॑ नाम॒ सर्वे॑ व्रा॒ता ( ) वरु॑णस्याभूवन् वि मि॒त्र ए॒वै-ररा॑ति-म॒तारी॑दसू॒षुद॑न्त य॒ज्ञियां॑ ऋ॒तेन॑ व्यु॒ त्रितो॑ ज॒रिमा॑णं न आ॒नङ् वि॒ष्णोः क्र॒मोऽसि॑ वि॒ष्णोः क्रान्त॑म॒सि वि॒ष्णोर् वि॒क्रान्त॑-म॒सि ॥ 19

(प॒शूनां-व्रा॒ताः-पञ्च॑विं॒शतिश्च॑) (A10)

**TS 1.8.11.1**

अ॒र्थेतः॑ स्था॒ऽपां प॑तिर॒सि वृ॒षाऽस्य॑मि॒र वृ॒षसे॑नोऽसि ब्र॒जक्षि॑तः स्थ म॒रुता॑मो॒जः स्थ॑ सूर्य॑वर्चसः स्थ॑ सूर्य॑त्वचसः स्थ॑ मा॒न्दाः स्थ॑ वा॒शाः स्थ॑ श॒क्ररीः स्थ॑ वि॒श्वभृ॑तः स्थ॑ ज॒नभृ॑तः स्था॒ऽग्नेस्ते॑ज॒स्याः स्था॒ऽपामो॑षधीनाः॒ रसः॑ स्था॒ऽपो दे॒वीर् म॒धुम॑तीर॒गृह्ण॑न्नु॒र्जस्व॑ती राज॒सूया॑य चि॒तानाः॑ ॥ याभि॑र् मि॒त्रावरु॑णाव॒भ्यर्षि॑ञ्च॒न् याभि॑-रिन्द्र॒मन॑य॒न्नत्य॑ ( ) रा॑ंतीः ॥ रा॒ष्ट्रदाः॑ स्थ॑ रा॒ष्ट्रं द॑त्त॒ स्वाहा॑ रा॒ष्ट्रदाः॑ स्थ॑ रा॒ष्ट्रमु॑ष्मै दत्त ॥ 20

(अत्ये-कादश च) (A11)

**TS 1.8.12.1**

देवीरापः सं मधुमतीर् मधुमतीभिः सृज्यद्भुं महि वचैः क्षत्रियाय वन्वाना अनाधृष्टाः सीदुतोर्जस्वतीर्महि वचैः क्षत्रियाय दधतीरनिभृष्टमसि वाचो बन्धुस्तपोजाः सोमस्य दात्रमसि शुक्रा वः शुक्रेणोत्पुनामि चन्द्राश्चन्द्रेणामृता अमृतेन स्वाहा राजसूयाय चितानाः । सधमादौ द्युम्निनीरूर्ज एता अनिभृष्टा अपस्युवो वसानः ॥ पुस्त्यासु चक्रे वरुणः सधस्थमपाः शिशुर - [ ] 21

**TS 1.8.12.2**

मातृतमास्वन्तः ॥ क्षत्रस्योल्बमसि क्षत्रस्य योनिरस्याविन्नो अग्निर् गृहपतिराविन्न इन्द्रो वृद्धश्रवा आविन्नः पूषा विश्ववेदा आविन्नौ मित्रावरुणा वृतावृधावाविन्ने द्यावापृथिवी धृतव्रते आविन्ना देव्यदितिर विश्वरूप्याविन्नो ऽयमसावामुष्यायणोऽस्यां विश्वस्मिन् राष्ट्रे महते क्षत्राय महत आधिपत्याय महते जानराज्यायैष वो भरता राजा सोमोऽस्माकं ब्राह्मणानाः राजेन्द्रस्य- [ ] 22

**TS 1.8.12.3**

वज्रोऽसि वार्त्रघ्नस्त्वया यं वृत्रं वेद्व्याच्छत्रुबाधनाः स्थ पात मा प्रत्यञ्च पात मा तिर्यञ्चमन्वञ्च मा पात दिग्भ्यो मा पात विश्वाभ्यो मा नाष्ट्राभ्यः पात हिरण्यवर्णा-वुषसां विरोकेऽयःस्थूणा-वुदितौ सूर्यस्याऽऽ रोहतं वरुण मित्रं गतं ततश्चक्षाथामदितिं दितिं च ॥ 23

(शिशु-रिन्द्रस्यै-कचत्वारिंशच्च) (A12)

**TS 1.8.13.1**

समिधमा तिष्ठ गायत्री त्वा छन्दसामवतु त्रिवृथस्तोमो रथन्तरः सामाग्निर् देवता ब्रह्म द्रविणमुग्रामा तिष्ठ त्रिष्टुप् त्वा छन्दसामवतु पञ्चदशः स्तोमो बृहथ सामेन्द्रो देवता क्षत्रं द्रविणं विराजमा तिष्ठ

जगती॑ त्वा॒ छन्द॑सामवतु सप्तद॒शः स्तोमो॑ वैरूपः॒ सामं म॒रुतो॑ देवता॒ विड् द्रवि॑ण-मुदीची॒मा-  
ति॑ष्ठानुष्टुप् त्वा - [ ] 24

**TS 1.8.13.2**

छन्द॑सा-मवत्वेकवि॒शः स्तोमो॑ वैरा॒जः सामं मि॒त्रावरु॑णौ देवता॒ बलं द्रवि॑ण-मूर्द्धा॒मा तिष्ठ॑ प॒ङ्क्ति॒स्त्वा  
छन्द॑सामवतु त्रिणवत्रयस्त्रि॒शौ स्तोमो॑ शा॒करैव॑ते साम॑नी बृह॒स्पति॑र् देवता॒ वर्चो॑ द्रवि॑ण-मी॒दृङ्  
चौ॒न्या॒दृङ् चै॒ता॒दृङ् च॑ प्रति॒दृङ् च॑ मि॒तश्च॑ संमि॑तश्च॒ सभ॑राः । शु॒क्रज्यो॑तिश्च॒ चि॒त्रज्यो॑तिश्च॒  
सु॒त्यज्यो॑तिश्च॒ ज्योति॑ष्माश्च॒ सु॒त्यश्च॑र्त॒पाश्वा - [ ] 25

**TS 1.8.13.3**

ऽत्य॑श॒हाः । अ॒ग्नये॑ स्वाहा॒ सोमा॑य॒ स्वाहा॑ सवि॒त्रे स्वाहा॑ सर॒स्वत्यै॑ स्वाहा॑ पू॒ष्णे स्वाहा॑ बृह॒स्पत॑ये  
स्वाहेन्द्रा॑य॒ स्वाहा॑ घोषा॑य॒ स्वाहा॑ श्लोका॑य॒ स्वाहा॑ ऽश॑या॒य स्वाहा॑ भगा॑य॒ स्वाहा॑ क्षे॒त्रस्य॑ प॒तये॑  
स्वाहा॑ पृथि॒व्यै स्वाहा॑ ऽन्तरि॑क्षाय॒ स्वाहा॑ दि॒वे स्वाहा॑ सू॒र्याय॑ स्वाहा॑ च॒न्द्रम॑से॒ स्वाहा॑ नक्ष॑त्रेभ्यः  
स्वाहा॑ ऽद्भ्यः॒ स्वाहा॑ष॒धीभ्यः॑ स्वाहा॑ वन॒स्पति॑भ्यः॒ स्वाहा॑ चरा॒चरे॑भ्यः॒ स्वाहा॑ परि॒प्लवे॑भ्यः॒ स्वाहा॑  
सरी॒सृपे॑भ्यः॒ स्वाहा॑ ॥ 26

(अ॒नुष्टुप्त्वर॑-त॒पाश्च॑ - सरी॒सृपे॑भ्यः॒ स्वाहा॑) (A13)

**TS 1.8.14.1**

सोम॑स्य॒ त्विषि॑रसि॒ तवे॑व मे॒ त्विषि॑र् भूयादु॒मृत॑मसि॒ मृत्यो॑र् मां पाहि॒ दिद्यो॑न्मां पा॒ह्यवै॑ष्टा द॒न्दुशू॑का  
नि॒रस्तं॑ नमु॒चेः शि॑रः ॥ सोमो॑ राजा॒ वरु॑णो दे॒वा ध॑र्म॒सुव॑श्च॒ ये । ते ते॒ वाच॑श् सु॒वन्तां॑ ते ते॒ प्रा॒णः  
सु॒वन्तां॑ ते ते॒ चक्षुः॑ सु॒वन्तां॑ ते ते॒ श्रोत्र॑श् सु॒वन्ताः॑ सोम॑स्य॒ त्वा द्यु॑म्नेना॒भि षि॑ञ्चाम्य॒ग्रे - [ ] 27

**TS 1.8.14.2**

स्तेजसा॑ सूर्यस्य॑ वर्च॑सेन्द्र॑स्येन्द्रि॑येण॑ मि॒त्रावरु॑णयोर् वी॒र्येण॑ म॒रुता॑मोजसा॑ क्ष॒त्राणां॑ क्ष॒त्रप॑तिरस्यति॑  
 दि॒वस्पा॑हि॒ समाव॑वृ॒त्रन्न॒धरा॑गुदी॒ची-रहि॑ बु॒द्धिय॑मनु॑ स॒ञ्चर॑न्तीस्ताः पर्व॑तस्य वृष॑भस्यं पृ॒ष्ठे नाव॑श्चरन्ति  
 स्व॒सिच॑ इया॒नाः ॥ रु॒द्र यत्ते॑ क्र॒यी परं॑ नाम॒ तस्मै॑ हु॒तम॑सि॒ यमेष्ट॑मसि । प्रजा॑पते॒ न त्वदे॑तान्य॒न्यो  
 विश्वा॑ जा॒तानि॒ परि॒ ता ( ) ब॑भूव । यत्का॑मास्ते जुहु॑मस्तन्नो॑ अस्तु व॒यः स्याम॑ प॒तयो॑ रयी॒णां ॥

28

(अग्ने-स्तै-कादश च) (A14)

**TS 1.8.15.1**

इन्द्र॑स्य॒ वज्रो॑ऽसि॒ वार्त्र॑घ्नस्त्वया॒ऽयं वृ॒त्रं वे॑द्ध्यान् मि॒त्रावरु॑णयोस्त्वा प्र॒शास्त्रोः॑ प्र॒शिषा॑ युन॒ज्मि य॒ज्ञस्य॑  
 योगे॑न॒ विष्णोः॑ क्र॒मोऽसि॒ विष्णोः॑ क्रान्त॑मसि॒ विष्णोर् वि॒क्रान्त॑मसि॒ म॒रुता॑ प्र॒सवे॑ जेष॑मा॒प्तं म॒नः  
 सम॑हमिन्द्रि॑येण॑ वी॒र्येण॑ प॒शूनां॑ म॒न्युरा॑सि॒ तवे॒व मे॑ म॒न्युर भू॒यान्न॑मो मा॒त्रे पृ॑थि॒व्यै माऽहं॑ मा॒तरं॑  
 पृथि॒वीः हि॑सि॒षं मा - [ ] 29

**TS 1.8.15.2**

मां मा॒ता पृ॑थि॒वी हि॑सी॒दिय॑दस्यायु॒रस्यायु॑र् मे धे॒ह्यूर्गस्य॑ूर्जं मे धेहि॑ यु॒ष्टुसि॒ वर्चो॑ऽसि॒ वर्चो॑ मयि॑  
 धे॒ह्यग्र॑ये गृह॑प॒तये॒ स्वाहा॑ सोमा॒य व॒नस्प॑तये॒ स्वाहेन्द्र॑स्य॒ बला॑य॒ स्वाहा॑ म॒रुता॑मोज॑से॒ स्वाहा॑ ह॒सः  
 शु॒चिष॑द् वसु॑रन्तरि॒क्ष -स॒द्धोता॑ वेदि॒षदति॑थिर् दुरो॑णसत् । नृ॒षद् व॑र॒सद॑त॒सद् व्यो॑म॒सद॑ब्जा गो॒जा  
 ऋ॒त॒जा ( ) अ॑द्रि॒जा ऋ॒तं बृ॑हत् ॥ 30

(हि॒सि॒षं म॒रु-त॒जा-स्त्रीणि॑ च) (A15)

**TS 1.8.16.1**

मि॒त्रोऽसि॒ वरु॑णोऽसि॒ सम॑हं वि॒श्वैर् दे॒वैः क्ष॒त्रस्य॑ नाभि॑रसि॒ क्ष॒त्रस्य॑ योनि॑रसि॒ स्यो॒नामा सी॑द सु॒षदा॑मा

सीद॑ मा त्वा॑ हि॒सीन्मा मा॑ हि॒सीन्नि षे॑साद धृत॑व्र॒तो वरु॑णः प॒स्त्या॑स्वा साम्रा॑ज्याय सु॒क्रतु॑र  
ब्रह्मा(३)न् त्व॑ रा॒जन् ब्र॑ह्माऽसि॑ सवि॒ताऽसि॑ स॒त्यस॑वो ब्रह्मा(३)न् त्व॑ रा॒जन् ब्र॑ह्माऽसीन्द्रो॑ऽसि  
स॒त्यौजा॑ - [ ] 31

### TS 1.8.16.2

ब्रह्मा(३)न् त्व॑ रा॒जन् ब्र॑ह्माऽसि॑ मि॒त्रो॑ऽसि सु॒शेवो॑ ब्रह्मा(३)न् त्व॑ रा॒जन् ब्र॑ह्माऽसि॑ वरु॑णोऽसि  
स॒त्यध॑र्मेन्द्र॑स्य वज्रो॑ऽसि वा॒त्रघ्न॑स्तेन॑ मे र॒द्ध्य दि॒शोऽभ्य॑य॒ राजा॑ऽभूथ सु॒श्लोको॑(४) सु॒मङ्गलो॑(४)  
स॒त्यरा॒जा(३)न् । अ॒पां न॒प्त्रे स्वा॒होर्जो॑ न॒प्त्रे स्वा॒हाऽग्र॑ये गृह॑प॒तये॑ स्वा॒हा ॥ 32

(स॒त्यौजा॑-श्च॒त्वारि॑श॒च्च) (A16)

### TS 1.8.17.1

आ॒ग्नेय॑म॒ष्टाक॑पालं॒ निर्व॑पति॒ हिर॑ण्यं दक्षि॑णा सार॒स्वतं॑ च॒रुं व॑थ्स॒तुरी दक्षि॑णा सावि॒त्रं द्वा॑दश॒कपाल॑-  
मु॒पद्ध॑स्तो दक्षि॑णा पौ॒ष्णं च॒रुः श्या॑मो दक्षि॑णा बा॒र॒हस्प॑त्यं च॒रुः शि॑ति॒पृष्ठो दक्षि॑णैन्द्र॒मेका॑दश॒कपाल॑-  
मृ॒षभो॑ दक्षि॑णा वा॒रुणं॑ दश॒कपालं॑ म॒हानि॑र॒ष्टो दक्षि॑णा सौ॒म्यं च॒रुं ब॒भ्रुर् दक्षि॑णा त्वा॒ष्ट्रम॒ष्टाक॑पालः  
शु॒ण्ठो दक्षि॑णा वैष्ण॒वं त्रि॑क॒पालं वा॑म॒नो दक्षि॑णा ॥ 33

(आ॒ग्नेय॑ः हिर॑ण्यः सार॒स्वतं॑-द्वि॒चत्वारि॑श॒त् ) (A17)

### TS 1.8.18.1

स॒द्यो दी॑क्षयन्ति स॒द्यः सोमं॑ क्री॒णन्ति पु॑ण्डरि॒स्रजां॑ प्र य॑च्छति द॒शभि॑र् व॒थ्सत॑रैः सोमं॑ क्री॒णाति  
द॒शपे॑यो भवति श॒तं ब्रा॑ह्म॒णाः पि॑बन्ति सप्त॒दशः॑ स्तो॒त्रं भ॑वति प्रा॒का॒शावे॑द्ध्यवे॑ ददाति स्रजं॑-मु॒द्गात्रे  
रु॒क्मः हो॒त्रेऽश्वं॑ प्र॒स्तोतृ॑प्रति॒हृत्भ्यां॑ द्वा॒दश॑ प॒ष्ठौही॑र् ब्र॒ह्मणे॑ व॒शां मै॒त्रावरु॑णाय॒र्षभं॑ ब्रा॑ह्म॒णाच्छ॑सि॒ने  
वा॒संसी॑ ने॒ष्टापो॑तृ॒भ्याः स्थू॑रि॒ यवा॑चित॒म॒च्छावा॑काया॒न॒द्वाह॑-म॒ग्नीधे॑ भा॒र्गवो॑ होता॑ भवति श्राय॑न्तीयं

ब्रह्मसामं भवति वारवन्तीयं ( ) मग्निष्टोमसामं सारस्वती-रूपो गृह्णाति ॥ 34

(वारवन्तीयं चत्वारिं च) (A18)

### TS 1.8.19.1

आग्नेय-मृष्टाकपालं निर्वपति हिरण्यं दक्षिणैन्द्र-मेकादशकपाल-मृषभो दक्षिणा वैश्वदेवं चरुं पिशङ्गी पष्ठौही दक्षिणा मैत्रावरुणी-मामिक्षां वशा दक्षिणा बारहस्पत्यं चरुं शितिपृष्ठो दक्षिणाऽऽदित्यां मल्लुहां गर्भिणीमा लभते मारुतीं पृश्न००७९; पष्ठौही-मश्विभ्यां पूष्णे पुरोडाशं द्वादशकपालं निर्वपति सरस्वते सत्यवाचे चरुं सवित्रे सत्यप्रसवाय पुरोडाशं द्वादशकपालं तिसृधन्वः शुष्कदृतिर दक्षिणा ॥ 35

(आग्नेयः हिरण्यमैद्रमृषभो वैश्वदेवं पिशङ्गी बारहस्पत्यः-सप्तचत्वारिंशत) (A19)

### TS 1.8.20.1

आग्नेय-मृष्टाकपालं निर्वपति सौम्यं चरुं सवित्रं द्वादशकपालं बारहस्पत्यं चरुं त्वाष्ट्रमृष्टाकपालं वैश्वानरं द्वादशकपालं दक्षिणो रथवाहनवाहो दक्षिणा सारस्वतं चरुं निर्वपति पौष्णं चरुं मैत्रं चरुं वारुणं चरुं क्षेत्रपत्यं चरुमादित्यं चरुमुत्तरो रथवाहनवाहो दक्षिणा ॥ 36

(आग्नेयः सौम्यं बारहस्पत्यं-चतुस्त्रिंशत) (A20)

### TS 1.8.21.1

स्वाद्धीं त्वां स्वादुनां तीव्रां तीव्रेणामृतामृतेन सृजामि सः सोमेन सोमोऽस्यश्विभ्यां पच्यस्व सरस्वत्यै पच्यस्वेन्द्राय सुत्राणे पच्यस्व पुनातु ते परिस्तुतः सोमः सूर्यस्य दुहिता । वारेण शश्वता तना ॥ वायुः पूतः पवित्रेण प्रत्यङ् सोमो अतिद्वुतः । इन्द्रस्य युज्यः सखा ॥ कुविदुङ् यवमन्तो यवं

चिद् यथा दान्त्यनुपूर्वं वियूयं । इहेहैषां कृणुत भोजनानि ( ) ये बरुहिषो नमोवृत्तिं न जग्मुः ॥  
 आश्विनं धूम्रमा लभते सारस्वतं मेषमैन्द्रमृषभ-मैन्द्र-मेकादशकपालं निर्वपति सावित्रं द्वादशकपालं  
 वारुणं दशकपालं सोमप्रतीकाः पितरस्तृणुत वडंबा दक्षिणा ॥ 37

(भोजनानि-षड्विंशतिश्च) (A21)

### TS 1.8.22.1

अग्नाविष्णू महि तद् वां महित्वं वीतं घृतस्य गुह्यानि नाम । दमेदमे सप्त रत्ना दधाना प्रति वां  
 जिह्वा घृतमा चरण्येत् ॥ अग्नाविष्णू महि धाम प्रियं वां वीथो घृतस्य गुह्या जुषाणा । दमेदमे  
 सुष्टुतीर् वावृधाना प्रति वां जिह्वा घृतमुच्चरण्येत् ॥ प्र णो देवी सरस्वती वाजेभिर् वाजिनीवती ।  
 धीना-मवित्प्रवतु । आ नो दिवो बृहतः - [ ] 38

### TS 1.8.22.2

पर्वतादा सरस्वती यजता गन्तु यज्ञं । हवं देवी जुजुषाणा घृताची शग्मां नो वाचमुशती शृणोतु  
 ॥ बृहस्पते जुषस्वं नो हव्यानि विश्वदेव्य । रास्व रत्नानि दाशुषे ॥ एवा पित्रे विश्वदेवाय वृष्णे  
 यज्ञिर् विधेम नमसा हविर्भिः । बृहस्पते सुप्रजा वीरवन्तो वयस् स्याम पतयो रयीणां ॥ बृहस्पते  
 अति यदुर्यो अर्हद् द्युमद् विभाति क्रतुमज्जनेषु । यद् दीदयच्छवस- [ ] 39

### TS 1.8.22.3

तप्रजात तदुस्मासु द्रविणं धेहि चित्रं ॥ आ नो मित्रावरुणा घृतैर् गव्यूतिमुक्षतं । मद्धा रजांसि  
 सुक्रतू ॥ प्र बाहवांसि ससृतं जीवसे न आ नो गव्यूति-मुक्षतं घृतेन । आ नो जनै श्रवयतं युवाना  
 श्रुतं मे मित्रावरुणा हवेमा ॥ अग्निं वः पूर्य गिरा देवमीडे वसूनां । सपर्यन्तः पुरुप्रियं मित्रं न  
 क्षेत्रसाधसं ॥ मक्षू देववतो रथः - [ ] 40

**TS 1.8.22.4**

शूरो वा पृथ्सु कासु चित् । देवानां य इन्मनो यजमान इयक्षत्यभीदयज्वनो भुवत् ॥ न यजमान  
रिष्यसि न सुन्वान् न देवयो ॥ असदत्र सुवीर्यमुत त्यदाश्चक्षियं ॥ नकिष्टं कर्मणा नशन्न प्र योषन्न  
योषति ॥ उप क्षरन्ति सिन्धवो मयोभुव ईजानं च यक्ष्यमाणं च धेनवः । पृणन्तं च पपुंरिं च -  
[ ] 41

**TS 1.8.22.5**

श्रवस्यवो घृतस्य धारा उप यन्ति विश्वतः ॥ सोमारुद्रा वि बृहत् विषूचीममीवा या नो गयमाविवेश  
। आरे बाधेथां निरुक्तं पराचैः कृतं चिदेनः प्र मुमुक्तमस्मत् ॥ सोमारुद्रा युवमेतान्यस्मे  
विश्वा तनूषु भेषजानि धत्तं । अव स्यतं मुञ्चतं यन्नो अस्ति तनूषु बद्धं कृतमेनो अस्मत् ॥  
सोमापूषणा जनना रयीणां जनना दिवो जनना ( ) पृथिव्याः । जातौ विश्वस्य भुवनस्य गोपौ देवा  
अकृण्वन्नमृतस्य नाभिं ॥ इमौ देवौ जायमानौ जुषन्तेमौ तमांसि गूहतामजुष्टा । आभ्यामिन्द्रः  
पक्रमामास्वन्तः सोमापूषभ्यां जनदुस्त्रियासु ॥ 42

(बृहत्:-शवसा-रथ:-पपुंरिं च-दिवो जनना-पञ्चविंशतिश्च) (A22)

**praSna korvai with starting padams of 1 to 22 anuvAkams :-**

(अनुमत्या-आग्नेय-मैन्द्राग्रमग्नये-सोमाय-प्रतिपूरुष-मैन्द्राग्र-धात्रे बार-हस्पत्य-मग्नये-ऽथतो-देवी-समिध-  
सोमस्येन्द्रस्य-मित्र-आग्नेय-सद्य-आग्नेय-माग्नेय-स्वाद्धी त्वा-ऽग्नाविष्णु-द्वाविंशतिः । )

**korvai with starting padams of 1, 11, 21 series of pa jCAtis :-**

(अनुमत्यै-यथाऽसंति-देवीरापो-मित्रोऽसि-शूरो वा-द्विचत्वारिंशत् । )



**first and last padam of Eighth praSnam :-**

(अनु॑मत्या-उ॒स्रिया॑सु ।)

॥ हरिः॑ ॐ ॥ ॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां प्रथमकाण्डे अष्टमः प्रश्नः समाप्तः ॥

॥ इति प्रथमं काण्डं ॥ = = = = =